

PRINSIPP- PROGRAM OG VEDTEKTER FOR AKP(m-l)

Denne boka tilhører:

AKPs Bibliotek

Osterhausgt. 27

0183 Oslo

Vedtatt på det 2. landsmøtet til
**Arbeidernes
Kommunistparti
(marxist-leninistene)**
november 1976

PRINSIPPROGRAM OG VEDTEKTER for AKP(m-l)

Vedtatt på det
2. landsmøtet til
Arbeidernes Kommunistparti
(marxist-leninistene)
november 1976

Forlaget Oktober A/S
Oslo 1977

SENTRALE ADRESSER FOR AKP(m-l):

februar 1977

Arbeidernes kommunistparti (marxist-leninistene)

Postboks 211 Sentrum, Oslo 1

Partikontoret ligg i Tollbugt. 7, 3. høgda (inngang frå Skippergata), Oslo

Tlf. (02) 41 40 32

Klassekampen, avisa til AKP(m-l)

Redaksjon:

Postboks 2046 Grünerløkka, Oslo 5

Tlf. (02) 67 49 90

Distribusjon:

Postboks 2046 Grünerløkka, Oslo 5

Tlf. (02) 67 49 90

Røde Fane, tidsskrift utgitt av AKP(m-l)

Redaksjon:

c/o Forlaget Oktober A/S

Postboks 6875 St. Olavs plass, Oslo 1

Distribusjon:

Postboks 2046 Grünerløkka, Oslo 5

Tlf. (02) 67 49 90 (distribusjon)

Rød Ungdom, AKP(m-l)s ungdomsforbund

Postboks 610 Sentrum, Oslo 1

Kontor i Korsgata 18, Oslo

tlf. (02) 35 32 62

Norges Kommunistiske Studentforbund

Postboks 2072 Grünerløkka, Oslo 5

Kontor i Korsgata 18, Oslo

Tlf. (02) 35 32 62

Forlaget Oktober

Postboks 6875 St. Olavs plass, Oslo 1

Tlf. (02) 11 45 73

Kontortider, postgironummer, eventuelle nye adresser osv. vil du finna opplysningar om i avisa Klassekampen til kvar tid.

Prinsipprogram og vedtekter for AKP(m-l).

Vedtatt på det 2. landsmøtet til

**Arbeidernes Kommunistparti (marxist-leninistene),
november 1976.**

© Forlaget Oktober A/S, Oslo 1977

1. opplag, februar 1977: 10 000

Prenta i offset hjå A/S Duplotrykk, Oslo 1977

ISBN 82-7094-147-6

Innhold

PRINSIPPROGRAM FOR AKP(m-l)	9
I. ARBEIDARKLASSENS KOMMUNISTISKE PARTI	11
1. Klassegrunnlag og målsetjing	11
2. Ein del av den kommunistiske verdsrørsla	12
3. Rolla og arbeidsmåten åt partiet	14
a) Eit parti av ein ny type	14
b) Kvifor treng arbeidarklassen det kommunistiske partiet?	16
c) AKP(m-l) kjempar i samsvar med masselina .	17
d) AKP(m-l) tek del i masseorganisasjonane og stør dei i kampen mot klassefienden ...	19
e) AKP(m-l) er leiande ved å gå i brodden ...	21
f) AKP(m-l) er organisert etter den demokratiske sentralismen	22
g) Kritikk og sjølvkritikk	23
h) AKP(m-l) styrkjer seg ved å reinsa seg for opportunistiske element	23
i) AKP(m-l) bind saman legalt og illegalt arbeid	24
j) AKP(m-l) er sjølvberga og lit på eigen styrke	25
k) AKP(m-l) bind saman teori og praksis	26
II. IMPERIALISMEN OG DEN PROLETARISKE VERDSREVOLUSJONEN	27
4. Imperialismen	27

a) Imperialismen er det monopolistiske stadiet i kapitalismen	27
b) Lenins teori om imperialismen som det høyeste stadiet i kapitalismen	29
c) Motseiingane i det imperialistiske verds-systemet gjev opphav til krig og revolusjon .	34
d) Den allmenne krise i kapitalismen har utvida basisen for den sosialistiske verdsrevolu-sjonen	35
e) Dei grunnleggjande motseiingane i verda i dag	37
5. Dei to imperialistiske supermaktene	39
a) Samanbrotet for dei gamle imperialistiske stormaktene og utviklinga av systemet med to imperialistiske supermakter	39
b) USA-imperialismen — ei supermakt i til-bakegang	42
c) Den sovjetiske sosialimperialismen — ei supermakt i relativ framgang	43
d) Kamp mot begge supermakter og all imperia-lisme	47
6. Vi lever i ei førkrigstid	48
a) Fåren for krig aukar kraftig	48
b) Supermaktene truar Noreg med krig	50
7. Verdsrevolusjonen vil sigra	51
8. Imperialismen og revisjonismen	53
9. Den proletariske internasjonalismen	56
III. KLASSEKAMPEN I NOREG	59
10. Kapitalismen i Noreg	59
a) Utviklinga av den norske kapitalismen	59
b) Noreg og imperialismen	62
11. Klassane i det norske samfunnet	64
a) Prinsipp for klasseanalysen	64

b) Hovedmotseiinga og klasseforbundet	65
c) Dei tre klassane	66
Borgarskapet	67
Proletariatet	69
Småborgarskapet	70
I. Småborgarskapet i landbruk og fiske .	71
II. Småborgarskapet i handel, småproduk- sjon, handverk, transport	72
III. Intelligentsiaen, dei «frie yrka» og mellomliggjande funksjonærar	73
d) Andre grupper og lag	74
Halvproletariatet	74
Filleproletariatet	75
Arbeidararistokratiet	75
12. Anna underkuing i det kapitalistiske Noreg ...	76
Kvinneundertrykkinga	76
Den nasjonale underkuinga	78
Motseiinga mellom by og land	79
Undertrykking av born og ungdom	80
13. Det norske statsapparatet	80
14. Partisystemet i Noreg	83
IV. KAMPEN MOT OPPORTUNISMEN	85
15. Marxismen og revisjonismen	85
a) Klassekarakteren til opportunismen og revisjonismen	85
b) Historia til striden mellom marxismen og revisjonismen	87
c) Kva syner dei historiske røynslene frå kam- pen mellom marxismen og revisjonismen? .	91
16. Sosialdemokratiet i Noreg	94
17. Den moderne revisjonismen i Noreg	98
a) Veikskapane i det revolusjonære NKP	98
b) «NKP» i 1970-åra: representant for den ekstremt pro-sovjetiske revisjonismen, ein spydspiss for den svartaste reaksjonen	99

c) SV i 1976: representant for den formelt «sjølvstendige» revisjonismen som lettast vinn støtte blant massane	102
d) Andre moderne-revisjonistiske og opportunistiske grupper og straumdrag	105
e) Oppsummering: den moderne revisjonismen i Noreg	108
18. Kampen for proletariatets parti i Noreg	112
 V. PRINSIPPA FOR KAMPANE PROLETARIATET FØRER UNDER KAPITALISMEN.	115
19. Det er naudsynt å utvikla klassekampen også før det er mogeleg å gjennomføra den sosialistiske revolusjonen	115
20. Kampen mot den kapitalistiske utbyttinga	118
21. Kampen mot den politiske underkuinga frå borgarskapet	121
22. Kampen mot imperialismen	124
23. Den teoretiske kampen mot borgarskapet og revisjonismen	127
24. Oppgåvene til arbeidarklassen om Noreg vert drege inn i ein 3. verdskrig	128
 VI. DEN SOSIALISTISKE REVOLUSJONEN	133
25. Den sosialistiske revolusjonen	133
a) Revolusjonen i Noreg vil ha ein sosialistisk karakter	133
b) Kvifor ikkje nydemokratisk revolusjon?	133
c) Den «anti-monopolistiske revolusjonen» — eit påhitt frå revisjonistane	134
d) Revolusjonen kan berre sigra med våpenmakt	135
e) «Den fredelege vegen» og andre falske «vegar til sosialismen»	135

f) Dei tre våpna som er naudsynte for at den sosialistiske revolusjonen skal sigra	136
g) Kva er ein revolusjonær situasjon?	137
h) Korleis førebur partiet seg på ein revolusjonær situasjon?	138
VII. SOSIALISMEN, PROLETARIATETS DIKTATUR OG UTVIKLINGA TIL KOMMUNISME .	140
26. Sosialismen og proletariatets diktatur	140
a) Den proletariske revolusjonen	140
b) Proletariatets diktatur	141
c) Den sosialistiske økonomien	144
d) Klassekampen under sosialismen	146
27. Dei fyrste oppgåvene for den sosialistiske revolusjonen	153
a) Bryta med den borgarlege statsmaskinen og styrka den proletariske statsmaskinen	153
b) Mot imperialismen, for sjølvstende og samhald med verdsproletariatet og folka som strir mot imperialismen	154
c) Gjera kapitalistisk eigedom om til sosialistisk eigedom og utvikla ein sosialistisk planøkonomi	155
d) Skapa trygge kår for alle, gje høve til eit rikt og skapande liv for alle som arbeider, byrja å utvikla det nye, sosialistiske mennesket	158
e) Styrk den leiande rolla åt partiet	160
f) Skapa eit nytt, sosialistisk menneske	161
28. Utviklinga av sosialismen til kommunisme ...	161
VEDTEKTER for AKP(m-l)	167
FØRSTE KAPITTEL: Innledning	169
ANDRE KAPITTEL: Medlemskap	170
TREDJE KAPITTEL: Partiets organisasjonsprinsipper	175
FJERDE KAPITTEL: Partiets sentrale organer	179

FEMTE	KAPITTEL: Distriktsorganisasjoner . .	180
SJETTE	KAPITTEL: Partiets grunn- organisasjoner . .	181
SJUENDE	KAPITTEL: Partietseiendom	185
ÅTTENDE	KAPITTEL: Partiets undoms- organisasjoner	186
NIENDE	KAPITTEL: Partiet og andre organisasjoner	189

Tillegg:

MELDING FRA SENTRALKOMITEEN OM AKP(m-l)s 2. LANDSMØTE	191
--	-----

PRINSIPPROGRAM
for
ARBEIDERNE
KOMMUNISTPARTI
(marxist-leninistene)

Vedtatt på det
2. LANDSMØTET
november 1976

I. ARBEIDARKLASSENS KOMMUNISTISKE PARTI

1. Klassegrunnlag og målsetjing

Kapitalismen har skapt den moderne arbeidarklassen — proletariatet. Proletariatet er den mest revolusjonære klassen i menneskeslekta si historie. Proletariatet er den klassen som skal styrta kapitalismen og gjera slutt på all utbytting. AKP(m-l) er partiet til proletariatet i Noreg. AKP(m-l) har ingen andre interesser enn interessene til arbeidarklassen i Noreg og i heile verda.

AKP(m-l) står for interessene til arbeidarklassen i den daglege striden mot kapitalismen og imperialismen/sosialimperialismen. AKP(m-l) står og for den historiske oppgåva til arbeidarklassen, å gjera sosialistisk revolusjon, skipa proletariatets diktatur og til slutt å tryggja sigeren for kommunismen i heile verda.

AKP(m-l) byggjer på den heilstøypte teorien til arbeidarklassen, marxismen-leninismen- Mao Tsetungs tenking, slik han i fyrste rekkje er forma ut av Marx, Engels, Lenin, Stalín og Mao Tsetung. Teorien byggjer på røynslene frå kampane arbeidarklassen har ført over heile jorda i meir enn eit hundreår. AKP(m-l) nyttar denne vitenskaplege teorien sjølvstendig på tilhøva i Noreg.

AKP(m-l) fører ein kompromisslaus strid mot alle freistnader på å forfalska marxismen-leninismen. Særskilt fører det ein hard kamp mot den moderne revisjonismen og sosialdemokratiet, som står for interessene til imperialismen/sosialimperialismen, borgarskapet og reaksjonen i arbeidarklassen og arbeidarrørsla.

AKP(m-l) byggjer på den proletariske internasjonalis-

men. Vi kjempar for samhaldet mellom proletarar i alle land og samhaldet mellom dei underkua folka og nasjonane mot imperialismen/sosialimperialismen og mot freistnadene reaksjonen gjer på å kløyva dei arbeidande massane ved å ta i bruk sjåvinisme og rasisme.

AKP(m-l) stør dei sosialistiske landa (to slike land i dag er Kina og Albania) og frigjeringsrørslene på same vis som dei stør det norske proletariatet og folket.

AKP(m-l) er sett saman av den mest medvitne og revolusjonære delen av arbeidarklassen i Noreg, den delen som klårast ser dei langsiktige måla til proletariatet, som tek marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking som rettesnora si og er viljug til å ofra heile livet sitt for å kjempa for at proletariatet og kommunismen skal sigra. Partiet tek og opp i seg småbønder, arbeidande fiskarar og revolusjonære frå andre klassar som er viljuge til å ta klassestandpunktet åt proletariatet, omformar seg til proletariske revolusjonære og kjempar saman med det revolusjonære proletariatet for kommunismen.

2. Ein del av den kommunistiske verdsrørsla

AKP(m-l) er partiet til proletariatet i Noreg. Samtidig er det politiske målet partiet strir for internasjonalt: siger for kommunismen i heile verda. Det same er det politiske grunnlaget vårt. Marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking byggjer på røyntslene som heile den proletariske verdsrørsla har gjort og ikkje berre på dei avgrensa røyntslene proletariatet har gjort i Noreg.

Alt ved starten slo den marxistiske rørsla fast at ho var internasjonal og stridde for internasjonale mål. I det fyrste vitskaplege kommunistiske programmet, *Det kommunistiske manifestet* frå 1848, gav Marx og Engels alle verkelege kommunistar denne rettesnora: **ARBEIDARAR I ALLE LAND, GÅ SAMAN**. Difor er og eit

verkeleg kommunistisk parti som AKP(m-l) utenkjeleg utan som ein del av den internasjonale kommunistiske rørsla. Denne rørsla er dei verkelege marxist-leninistiske partia og organisasjonane i alle land. AKP(m-l) står saman med dei, stør dei og lærer av dei.

I tidbolken for den proletariske verdsrevolusjonen som vi lever i no, må dei verkelege marxist-leninistiske partia og organisasjonane slutta seg stadig tettare saman og utvikla kampfellesskapen. AKP(m-l) stør og samarbeider med dei partia som leier arbeidarklassen i dei landa der proletariatet har sigra, som Kina og Albania. Vi stør og samarbeider med verkelege kommunistiske parti og organisasjonar i grannelanda våre og marxist-leninistiske parti og organisasjonar over heile verda. Vi må stø frigjeringsrørslene som fører folkekrig mot imperialismen/sosialimperialismen. Vi må stø striden arbeidarklassen og folkå fører over heile verda. Berre då gjer vi vår plikt mot det marxist-leninistiske prinsippet om den proletariske internasjonalismen.

AKP(m-l) studerer røynsleane frå andre parti. Særskilt studerer vi dei viktige røynsleane frå bolsjevikpartiet under Lenin og Stalin, før det skifta farge og vart borgarleg og fascistisk under Khrusjtsjov, og dei sigerrike og røynde systerpartia våre i Kina og Albania.

Samstundes kan ikkje partiet vårt kopiera. Det er berre vårt parti sjølv som kan nytta marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking rett på klassekampen i Noreg. Ingen andre kan utforma ei rett line for oss i vårt land.

I den marxist-leninistiske rørsla finst det parti og organisasjonar med meir og mindre røynsle, det finst unge og gamle, store og småe parti. Alle verkelege marxist-leninistiske parti, mellom dei AKP(m-l), avviser den revisjonistiske tesen om «storebror»-parti som kommanderer over «småbrørne», om eit «førande parti» i verds målestokk. I den kommunistiske verdsrørsla står alle verkelege marxist-leninistiske parti på like fot. Alle må stø kvarandre, læra av kvarandre og samstundes stå til ansvars åleine for å forma ut ei rett line for sitt land.

Den verkelege kommunistiske verdsrørsla skil seg grunnleggjande frå den revisjonistiske verdsrørsla som kallar seg «kommunistisk». Den revisjonistiske verdsrørsla har gått frå den proletariske internasjonalsismen. I staden blir ho brukt av den svarte, kontrarevolusjonære og fascistiske sosialimperialismen som vil gjera alle revisjonistparti til reiskapar i striden for å bli herre over verda. Dei russiske sosialimperialistane vil ikkje godta nokon like rett for andre parti, men ynskjer at alle andre parti skal vera under kommando av dei. Samstundes strir andre revisjonistparti for eit «sjølvstende» som berre skuldast at dei er blitt reiskapar for borgarskapa i sine eige land og står for dei sjåvinistiske interessene deira. Difor finst det heller ingen verkeleg einskap i denne «internasjonale rørsla» som rotnar meir for kvart år som går.

AKP(m-l) er byrgt over å høyra til den verkelege kommunistiske verdsrørsla som strir for å styrta imperialismen over heile verda og fri menneska frå all klasseunderkuing.

3. Rolla og arbeidsmåten åt partiet

a) Eit parti av ein ny type

AKP(m-l) er den leiinga proletariatet må ha for å vinna siger i den sosialistiske revolusjonen.

AKP(m-l) skil seg grunnleggjande frå alle andre norske politiske parti. Dei andre partia er organiserte for å vera med i det borgarleg-parlamentariske spelet om taburettar og bein *under kapitalismen*. AKP(m-l) er skipa for å leia proletariatet i ein revolusjon som *styrtar kapitalismen*.

Desse skilnadene viser seg ikkje berre når det gjeld den politiske lina, men og når det gjeld organisasjon og arbeidsmåte. Dei opne borgarlege, sosialdemokratiske og revisjonistiske partia er tvert gjennom prega av borgarleg ideologi og har ein organisasjon og arbeidsstil som tener interessene åt borgarskapet. Dei fryktar kampen dei arbeidande massane fører, samstundes som dei i regelen kan venta vern frå monopolborgarskapet og staten.

AKP(m-l) har ein organisasjon og arbeidsstil som byggjer på dei marxist-leninistiske grunnsetningane og som har til formål å tena arbeidarklassen. AKP(m-l) kan berre veksa og styrka seg ved å ta del i masserørslene til arbeidarklassen og folket heile tida, og kan berre venta fiendskap og forfylgning frå monopolborgarskapet og staten.

Eit parti som skil seg frå dei borgarlege partia på alle grunnleggjande område på denne måten, kallar vi *eit parti av ein ny type*.

Kapitalistane skjønar svært godt at kommunistpartiet er eit dødeleg trugsmål mot dei og eit våpen arbeidarklassen må ha for å sigrå. Det er ei oppgåve av aller fyrste rang for heile arbeidarklassen at det kommunistiske partiet vert bygt og vert styrka.

Historia syner at det er ei svært vanskeleg oppgåve å skapa eit slikt parti, og at det ikkje har lukkast for tidlegare generasjonar av arbeidarar og kommunistar i Noreg å løysa denne oppgåva fullt ut.

Arbeidarforeiningane som Marcus Thrane leidde (1848), Det Norske Arbeiderparti (1887) og NKP(1923) var alle saman opphaveleg revolusjonære arbeidarparti som stridde for sosialismen. DNA hadde marxismen på programmet, og NKP jamvel marxismen-leninismen. Båe var med i Den kommunistiske internasjonale. Likevel lei desse partia nederlag og vart knuste eller omvandla seg til slutt til borgarlege parti. Ein av grunnane til det var at dei var prega av uklåre og urette idear om rolla, organisasjonen og arbeidsmåten som det revolusjonære partiet må ha.

b) Kvifor treng arbeidarklassen det kommunistiske partiet?

Proletariatet og det arbeidande folket kan ikkje fri seg sjølv utan ei rett politisk line for revolusjonen. Denne politiske lina er det AKP(m-l) som er beraren av. Ho er marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking, nytta i samband med ein konkret analyse av tilhøva i Noreg. Arbeidarklassen i Noreg treng AKP(m-l) av di partiet er beraren av den kommunistiske teorien og den revolusjonære proletariske lina for kampen som byggjer på den.

Leiinga som det kommunistiske partiet og den kommunistiske teorien gjev, trengst i klassekampen under kapitalismen, i den sosialistiske revolusjonen og under kampen for å utvikla det sosialistiske samfunnet fram til kommunismen.

Det kommunistiske partiet trengst *for det fyrste* under kapitalismen fordi berre det kommunistiske partiet, som byggjer politikken sin på marxismen-leninismen, kan førebu arbeidarklassen og folket på revolusjonen i tida *før* det er en revolusjonær situasjon i landet. Og det er berre det kommunistiske partiet som kan gå i brodden for klassekampen og gjera han stadig meir skjerpa under kapitalismen.

For det andre, når den revolusjonære situasjonen er der og dei breie folkemassane i Noreg strir med våpen i hand mot kapitalistane for å ta frå dei statsmakta, så kan ikkje revolusjonen *sigra* utan at det finst eit kommunistisk parti.

Eit revolusjonært, kommunistisk parti er eit parti som har ei marxist-leninistisk politisk line for korleis arbeidarklassen skal handla i ein revolusjonær situasjon, som er organisert slik at det er i stand til å verka handlekraftig og målmedvete i ein revolusjonær situasjon same kva som skjer, og som har førebudd både massane og partiet sjølv på revolusjonen. Å skapa eit slikt parti tek

tid. Partiet må førebuaast og skipast i god tid før den sosialistiske revolusjonen startar.

Ingen andre parti kan fylla den viktige rolla AKP(m-l) spelar når det gjeld å førebu dei arbeidande massane på den sosialistiske revolusjonen. AKP(m-l) er og det einaste partiet som går inn for at arbeidarklassen og folket skal verja seg mot åtak frå imperialismen gjennom folkekrig, og trengst for å leia folket i ein slik krig.

For det tredje trengst det kommunistiske partiet når den sosialistiske revolusjonen har vunne den fyrste sigeren sin over borgarskapet og har skipa proletariatets diktatur. Striden for å føra klassekampen vidare under sosialismen og utvikla samfunnet vidare til kommunismen kan berre vinna siger om han har eit parti i leinga som har ei klår forståing av vegen vidare, som byggjer på marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking.

I dag viser kjensgjerningane sjølve at AKP(m-l) er det einaste partiet i Noreg som er berar av arbeidarklassen sin vitskaplege teori, det einaste partiet som har ei strategisk politisk line for kampane arbeidarklassen i Noreg må føra for å styrta kapitalismen, hindra at borgarskapet tek att makta og byggja sosialismen.

Arbeidarklassen i Noreg treng partiet, for utan partiet kan klassen aldri frigjera seg sjølv. For å gjera revolusjon må proletariatet fremst av alt stø og styrkja partiet sitt, AKP(m-l).

c) AKP(m-l) kjempar i samsvar med masselina

For å leia kampen åt dei arbeidande massane må AKP(m-l) alltid kjempa og arbeida i samsvar med *masselina*. Masselina grunnar seg på den proletariske verdsåskodinga. Kjernen i masselina er prinsippet *frå massane — til massane*. Det vil seia at partimedlemene må gå til dei arbeidande massane og læra av dei. Vi må samla røynslene deira. Vi må få kjennedom til ynskja og

behova deira slik dei står fram einskilde og usystematiske, studera og samanfatta dei og gje grunnlag for ei politisk rettesnor som partiet fører ut att i massane. Slik kan dei sjølve handla på grunnlag av rette parolar og liner som byggjer på røynslene deira, men som samstundes er reinodla og systematiserte. Sidan må røynslene frå kampen etter desse linene verta summerte opp på ny. Dette må gjerast opp att i ein uendeleg spiral. På det viset vert linene og politikken stadig riktigare. Det er å arbeida i samsvar med den marxistiske sannkjenningsteorien (erkjennelsesteorien). Han lærer oss at riktige tankar ikkje vert til i hovudet på folk skilt frå røyndomen, men at dei vert til og prøvast i sosial praksis.

Mao Tsetung er den marxistiske teoretikaren som i fremste rekkje har utvikla teorien om masselina.

Føresetnaden for masselina er at partiet har djupe røter i massane. Difor er det naudsynt at heile leiinga, alle grunnorganisasjonar og medlemmer heile tida har så brei kontakt som råd er med massane.

Partiet må kjenna massane sitt liv og ta del i det, læra av massane og ha vyrdnad for dei. Partiet går ut frå massane sine objektive behov, ynskje og kva dei har skjøna. Det sameiner seg med og byggjer på alle gode og rette straumdrag i masserørsla og nyttar dei til å driva attende alle range og skadelege straumdrag. Partiet vert ikkje eit haleheng til dei spontane ytringane i masserørsla, men strir for å heva ho opp på eit høgare nivå, gjera ho meir konsekvent og målmedveten, sterkare og meir progressiv. Føresetnaden for dette er at partiet går i brodden med eit godt døme som overtyder massane og vinn tilliten deira.

Dei borgarlege partia, og med dei sosialdemokratane og revisjonistane, har ingen tillit til eller vyrdnad for massane, medan AKP(m-l) lit på dei arbeidande massane og vyrder dei. Det vil ikkje seia at massane ikkje kan ta i mist. Sjølv sagt er arbeidarklassen og påverka av propagandaen frå borgarskapet og opportunistane. Men vi lit på at massane vil avsløra dei gjennom røynslene i

klassekampen. Partiet vil aldri gje etter for reaksjonære straumdrag som imperialismen sin propagandamaskin stundom klarar å fremja i delar av folket. Sjølv om slike for ei tid skulle få ein viss stønad, vil vi føra fram ein open kritikk av dei og vera visse på at det arbeidande folket etter ei tid vil gjennomskoda dei reaksjonære linene.

Masselina til AKP(m-l) skil seg skarpt frå den djupe vanvyrnaden dei sosialdemokratiske og revisjonistiske partia har for massane. Dei lyg for massane, fører dei bak lyset og står fjernt frå massane sitt liv.

Formålet med masselina til AKP(m-l) er å setja massane i rørsle. Berre dei kan skapa verdshistorie. Berre dei kan tryggja sigeren i den sosialistiske revolusjonen. Difor vil AKP(m-l) alltid skjerpa klassekampen mot borgarskapet, vera det tryggjaste støtet for dei kjempande massane og gå i brodden for massekampen sjølv.

d) AKP(m-l) tek del i masseorganisasjonane og stør dei i kampen mot klassefienden

Dei arbeidande massane kan ikkje sigra over klassefienden utan å organisera seg. Difor er det alltid oppgåva for AKP(m-l) å hjelpa fram denne organiseringa. Samstundes står det kamp mellom to liner, den proletariske og den borgarlege, innanfor masseorganisasjonane sjølve.

Fagforeiningane vart skipa for å stri for interessene åt arbeidarklassen mot kapitalen. No er leiinga i fagrørsla teken av arbeidararistokratiet. Desse leiarane går i teneste for borgarskapet og nyttar det faglege apparatet til å underkua arbeidarane.

AKP(m-l) vil stø all kamp masseorganisasjonane fører mot klassefienden og imperialismen. Samstundes vil partiet stri mot sosialdemokratane og revisjonistane sine freistnader på å gjera dei til reiskapar for klassefienden.

Medlemene i partiet tek del i masseorganisasjonane for

å vinna det store fleirtalet for ein politikk som samsvarar med interessene til medlemene i organisasjonane.

Ulike fagforeiningar og masseorganisasjonar organiserer berre særskilde delar av arbeidarklassen og det arbeidande folket, og dei kjempar berre for eit avgrensa program. AKP(m-l) står for interessene til heile proletariatet og ikkje berre ein del av det. AKP(m-l) kjempar for dei strategiske interessene til heile proletariatet og det arbeidande folket, for sosialismen og kommunismen. Samstundes stør AKP(m-l) alle dei kampane proletariatet og det arbeidande folket fører mot reaksjonen kvar dag. AKP(m-l) står difor for noko meir enn eit avgrensa program for nokre kampar, AKP(m-l) står for eit program som stør alle kampane klassen fører og rettar dei inn mot same målet. Difor er AKP(m-l) den høgste forma for proletarisk klasseorganisasjon i Noreg.

Partiet strir for å styrkja dei kampane masseorganisasjonane fører mot klassefienden og for å føya dei saman. Difor seier vi at partiet strir for å spela ei leiande rolle i masseorganisasjonane. Partiet gjer dette ved å setja fram framlegg og freista å vinna stønad for dei gjennom demokratisk diskusjon mellom massane av medlemmer i organisasjonane. Medlemene i AKP(m-l) arbeider i masseorganisasjonane på lik line med andre medlemmer. Partiet krev ikkje å få kommandera nokon og nyttar ikkje intrigemakeri eller kuppmetodar. Vi har tiltru til at massane i organisasjonane vil stø framlegga våre når dei vert overtydde om at lina vår er rett. Difor kjempar vi og alltid for eit verkeleg medlemsdemokrati i desse organisasjonane.

Dette skil AKP(m-l) frå dei borgarlege «arbeidarpartia». Revisjonismen og sosialdemokratiet er retningar som ikkje toler å bli diskuterte og kritiserte av arbeidarklassen og arbeidsfolk. Difor kjempar desse reaksjonære retningane mot medlemsdemokratiet i masseorganisasjonane, krev å få kommandera over dei, byråkratiserer dei og kløyver og øydelegg masseorganisasjonane når medlemene sjølve vil rå over politikken.

e) AKP(m-l) er leiande ved å gå i brodden

Som kommunistisk parti vil AKP(m-l) alltid vera den mest oppofrande og konsekvente kjemparen for interessene til arbeidarklassen. Partiet kjempar for å utvikla rette liner og for å vinna tilslutnad til dei i arbeidar-klassen. AKP(m-l) kan utvikla rette liner av di partiet byggjer på marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking og gjer konkrete analysar av stoda i Noreg.

Såleis vert partiet ein *fortropp* og ein *generalstab* for proletariatet. Klassen treng ei slik leiing for å føra slaget mot klassefienden.

AKP(m-l) sine medlemer må vera leiande i å utvikla og verja den rette kommunistiske lina, dei må ta del i massane sine kampar og vera viljuge til å ofra seg for massane sine interesser. Difor kallar vi AKP(m-l) for *eit parti av leiarar*.

AKP(m-l) spelar den leiande rolla av di partiet sjølve er ein *del* av arbeidarklassen. Medlemene er sjølve utbytta og underkua av borgarskapet og har difor dei same interessene og problema som det arbeidande folket elles. Det er eit prinsipp for partiet å styrkja luten av arbeidarar i partiet. Dei kommunistiske arbeidarane er dei beste vaktarane av marxismen-leninismen og av partiet sin proletariske karakter. Difor må og kommunistiske arbeidarar vera *ryggraden* i partiet på alle plan.

Det kommunistiske partiet er partiet til arbeidar-klassen av di dei som er med i det sjølve er arbeidarar og arbeidande menneske, av di heile partiet er knytt tett saman med klassen og det arbeidande folket, og av di ingen i partiet kjempar for noko anna enn å frigjera arbeidarklassen. Ingen får nokon føremon for seg sjølv av å vera med i partiet.

Revisjonistane og sosialdemokratane freistar å narra folk til å tru at kommunistane er noko framandt for arbeidarklassen. Men det som verkeleg er framandt er dei reaksjonære sosialdemokratiske og revisjonistiske partia. Leiinga og mange medlemer der er borgarar og byrå-

kratar som lever eit liv som er heilt avskilt frå vanlege arbeidande menneske. Dei veit ikkje kva som skjer i arbeidarklassen, kva arbeidarane tenkjer og meiner. Arbeidararistokratane og byråkratane i dei borgarlege arbeidarpartia representerer interessene åt utbyttarklassen, ikkje arbeidarklassen, og dei gjer sjølve karriere og får føremoner gjennom at dei er med i partia.

f) AKP(m-l) er organisert etter den demokratiske sentralismen

Det marxistiske prinsippet om den demokratiske sentralismen vart fyrste gongen samanfatta av Lenin. Parti-vedtektene uttrykkjer denne lina i detalj.

Den demokratiske sentralismen er den proletariske organisasjonsforma. Proletarane kan aldri sigra over borgarskapet om dei slåst som einskilde individ. Dei kan berre sigra om dei går saman. Den demokratiske sentralismen skaper størst mogeleg einskap i klassen og konsentrerer kreftene åt klassen mest mogeleg.

Den demokratiske sentralismen frigjer skaparkrafta i arbeidarklassen ved å nytta den *demokratiske* metoden. Han gjer slaget mot klassefienden hardast mogeleg ved å *sentralisera* kreftene under ein jernhard, medveten og friviljug disiplin. Gjennom den demokratiske sentralismen vert det slike tilhøve i partiet at der «rår både sentralisme og demokrati, både disiplin og fridom, både einskapleg vilje og personleg frimot og initiativ». (Mao Tse-tung)

Partidisiplinen er slik at han krev at den einskilde underordnar seg organisasjonen, mindretalet underordnar seg fleirtalet, lågare organ underordnar seg høgare og heile partiet underordnar seg sentralkomiteen.

Det er i strid med ein sterk og friviljug disiplin å skipa fraksjonar i partiet. Det strir mot eit verkeleg demokrati av di fraksjonar set sin eigen disiplin over organisasjonen. Det er og i strid med sentralismen. Eit parti som

er kløyvd opp i fraksjonar kan ikkje leia arbeidarklassen i den sosialistiske revolusjonen. Fraksjonisme løyser opp einskapen i partiet, øydelegg disiplinen og organisasjonen. Difor kan fraksjonisme ikkje tillatast og må rydjast ut med fast hand.

Sosialdemokratane og revisjonistane går til åtak på den demokratiske sentralismen og kallar han «diktatur over medlemene» og «for sentralistisk». Men i røynda er det dei borgarlege «arbeidarpartia» som er prega av *byråkratisk sentralisme* og mangel på demokrati. Leian-de klikkar av borgarlege politikarar avgjer alt bak stengde dører, medan medlemene ikkje har noko å seia.

g) Kritikk og sjølvkritikk

AKP(m-l) nyttar metoden med kritikk og sjølvkritikk for å retta på feil som oppstår i partiet. Vi kommunistar fryktar ikkje kritikken og sjølvkritikken, men søkjer han, av di vi veit at vi har sanninga på vår side og at sanninga tener proletariatet. Metoden med kritikk og sjølvkritikk er heilt naudsynt for den demokratiske sentralismen. Han set eit skarpt lys på alle feilaktige og byråkratiske tendensar i partiet og reinskar dei ut. Kritikken og sjølvkritikken er og naudsynt for at partiet skal kunna leia massane og utvikla ei verkeleg masseline.

Kritikken og sjølvkritikken er og noko som skil AKP(m-l) frå dei borgarlege «arbeidarpartia». Dei prøver å løyna handlingane sine og kan aldri vedgå feil. Det syner at dei borgarlege leiarane fryktar sanninga og massane sine meiningar.

h) AKP(m-l) styrkjer seg ved å reinsa seg for opportunistiske element

Borgarlege tendensar som kjem til syne hjå ærlege kommunistar, blir vi kvitt ved demokratisk diskusjon i sam-

svar med formelen einskap — kritikk — einskap. Men borgarlege tendensar i form av borgarlege politikarar i partiet blir vi kvitt ved å avsløra dei gjennom demokratisk diskusjon for å kasta dei ut or partiet.

Borgarlege politikarar og karrieristar innanfor partiet vil alltid prøva å omskapa AKP(m-l) i sitt eige — i borgarskapet sitt bilete. Dei vil prøve å gjera AKP(m-l) til eit borgarleg «arbeidarparti», eit revisjonistisk parti.

Difor kan ikkje AKP(m-l) tillata at borgarlege karrieristar, arbeideraristokratar, revisjonistar og sosialdemokratar får vera med i partiet. «Å kjempa mot imperialismen når ein har slike 'stridsfelagar' i ryggen vil seia å koma i ein situasjon der ein vert skoten på frå to sider — framanfrå og bakanfrå» (Stalin). «Om ein har reformistar, mensjevikar i rekkjene er det uråd å sigra i den proletariske revolusjonen» (Lenin). Partiet har ikkje bruk for medlemer som ikkje verkeleg kjempar for proletariatet si sak. Om slike medlemer vert borte frå partiet, «så veikjer det ikkje, det styrkjer både partiet, arbeidarrørsla og revolusjonen» (Lenin).

i) AKP(m-l) bind saman legalt og illegalt arbeid

Under borgarskapets diktatur må kommunistane alltid vera budde på valdsam undertrykking og krig. Det er ei plikt for partiet alltid å vera førebudd, slik at det ikkje vert knust av forfylgingane, men halda fram med kampen same korleis tilhøva er.

Difor er det eit prinsipp for kommunistiske parti under kapitalismen at dei viktigaste delane av partiorganisasjonen skal vera løynde for klassefienden. Det vil seia at sjølv i tider då borgarskapet tillet partiet å trå fram legalt, må partiet ha ei organisasjonsform som er førebudd på å gå over i illegalitet. Det må binda saman legalt og illegalt arbeid.

Dette vil ikkje seia at politikken til partiet er løyenleg. Politikken vår er fullt offentleg og alle som ynskjer kan

verta kjende med han. AKP(m-l) vil og nytta høvet til legalt arbeid så lenge det er råd å stri for den marxist-leninistiske politikken med legale middel.

Dei borgarlege «arbeidarpartia» går til åtak på tryggingspolitikken til AKP(m-l). Dei vil pressa partiet til å gjera medlemer og organisasjon kjende for borgarskapet slik at klassefienden lettare kan knusa partiet. Dei borgarlege «arbeidarpartia» sjølve har ingen grunn til å løyna organisasjonen sin mot klassefienden, for dei går sjølv i teneste for kapitalen.

På den andre sida løyner desse partia den eigentlege politikken sin frå dei arbeidande massane for å få røyster. Det syner den borgarlege karakteren deira.

j) AKP(m-l) er sjølvberga og lit på eigen styrke

Eit revolusjonært parti som har som mål å styrta kapitalismen i Noreg, kan aldri gjera seg avhengig av stønad frå andre enn dei som har interesse av å stri mot borgarskapet her i landet, arbeidarklassen og dei arbeidande massane i Noreg.

Difor avviser AKP(m-l) kvart tilbod om stønad frå staten eller frå andre organ for monopolborgarskapet. Slik stønad er «kuler med sukkertrekk» som skal gjera partiet korrupt og omvandla det til ein narkotikaslave, som berre kan frelsa livet når det får «sprøyter» frå klassefienden. AKP(m-l) snyltar ikkje på masseorganisasjonar og vert ikkje finansiert frå utlandet. Partiet set sin lit til det arbeidande folket i Noreg.

Alle som stør AKP(m-l) skal vita at ikkje noko sløstast bort og at AKP(m-l) ikkje gjev grobotn for eit skikt av byråkratiske yrkespolitikarar med høge løner.

I motsetnad til AKP(m-l) let dei borgarlege «arbeidarpartia» klassefienden finansiera seg. Dei imperialistiske supermaktene Sovjet og USA stør kvar sine borgarlege arbeidarparti med pengar. I Noreg er desse partia nesten heilt finansiert av monopolkapitalen sin stat. Høgre-

sosialdemokratiet tek millionar til drifta av partiet frå fagforeiningskassene. Ingen av desse partia kan lita på egne krefter og på friviljuge tilskot frå arbeidsfolk.

k) AKP(m-l) bind saman teori og praksis

Det vil seia at partiet *nyttar* dei allmenne prinsippa i marxismen-leninismen på ein konkret analyse av den konkrete stoda. Det vil seia å utvikla ein politikk som er både prinsippfast og i samsvar med stoda i klassekampen.

Partiet bind saman teori og praksis ved stadig å arbeida for å setja partiet sitt program og paroler om i handling frå dei arbeidande massane si side.

Denne marxist-leninistiske lina krev at medlemene *alltid studerer den kommunistiske teorien*. Alle må studera verk av Marx, Engels, Lenin, Stalin, Mao og partidokument frå AKP(m-l). Det er og naudsynt å studera utviklinga i Noreg og i verda og røynslene frå systerpartia. Desse studia vert ikkje noko partimedlem ferdig med nokon gong.

Samstundes som alle medlemer studerer, må alle vera aktive og ta del i klassekampen i Noreg og gå i brodden for han. Berre i praksis kan partiet og medlemene prøva den politiske lina og tryggja at ho alltid er i samsvar med røyndomen.

Ved å nytta studia på praksis i klassekampen og nytta røynslene frå klassekampen igjen for å skjøna betre det vi studerer, knyter vi kommunistar saman teori og praksis. Dei to må alltid gå saman. Ein teori utan praksis vert utan liv, medan ein praksis som ikkje vert rettleidd av den marxist-leninistiske teorien vert blind.

II. Imperialismen og den proletariske verdsrevolusjonen

4. Imperialismen

a) Imperialismen er det monopolistiske stadiet i kapitalismen

Kapitalismen i verda fekk sitt store gjennombrot i samband med den industrielle revolusjonen og dei store borgarlege revolusjonane. Den kapitalistiske storindustrien sprengde dei føydale lekkjene som heldt utviklinga av samfunnet attende. Kapitalismen ruinerte millionar av småprodusentar og dreiv dei inn i fabrikkane. På det viset vart det moderne proletariatet skapt.

Kapitalismen fører til konsentrasjon av produksjonen. Det går føre seg ei kapitalistisk sosialisering av arbeidet og produksjonen. På den eine sida får produksjonen stadig meir samfunnskarakter, men på den andre sida er det ein fåtalig kapitalistklasse som eignar til seg resultata av denne produksjonen. Denne motseiinga fører til anarki i den sosiale produksjonen og til stadig aukande motseiing mellom proletariatet og alle arbeidande massar på den eine sida og borgarskapet på hi side.

Då borgarskapet gjorde småprodusentane eigedomslause og dreiv dei saman i store fabrikkar, skapte det og den klassen som skal leggja heile den kapitalistiske utbygtinga i grava — det moderne proletariatet.

Konkurransen mellom dei ulike kapitalistane og den stadige akkumuleringa av kapital førte til at den tidlege frikonkurranskapitalismen voks over i monopolkapitalisme, det vil seia imperialism. Dette løyste ikkje dei grunnleggjande motseiingane i kapitalismen. Det gjorde dei tvert om mykje skarpare.

Motseiinga mellom produktivkreftene sin karakter og

produksjonstilhøva gjev seg utslag i periodiske overproduksjonskriser. Det vert produsert meir enn det marknaden kan ta imot av di massane er utbytta. Difor hopar det seg opp store lager som ikkje får avsetnad. Det fører til øydeleggjing av produktivkrefter, arbeidarar vert arbeidslause og fabrikkar nedlagde.

I imperialismen sin tidbolk er desse krisene vorte kraftigare og dei kjem oftare. Krisene vert forsterka av den kapitalistiske verdsmarknaden.

Kapitalismen har søkt å løysa desse motseiingane med å skapa stadig større trustar og monopol, og staten spelar og ei meir sentral rolle som verkeleg felleskapitalist. Desse tiltaka gjev inga løysing, fordi tileigninga framleis er privat. Dei berre fører til at stadig fleire småprodusentar vert proletarar.

Utviklinga av statsmonopolkapitalismen fører til ei skjerping av den kapitalistiske krise. Kraftig auke i den statsmonopolistiske sektoren er eit lovbunde produkt av imperialismen sin utvikling. På *det viset* er statsmonopolkapitalismen ei materiell førebuing av sosialismen, men statsovertaking under kapitalismen er ingen veg til sosialismen. Det rører ikkje ved den private eigedomsretten til produksjonsmidla. «Arbeidarane held fram med å vera lønsarbeidarar, proletarar. Kapitalforholdet vert ikkje avskipa, det drivast tvert imot på spissen. Men det slår om. At staten tek over produktivkreftene er altså ikkje noka løysing av konflikten, men det gøymer i seg det formelle midlet, vegen til løysinga.» (Engels.)

Marx og Engels synte at dei indre motseiingane i kapitalismen aldri kunne løysast innanfor råma av kapitalismen. Dei synte at kapitalismen aldri kan avskipa grunnlaget for krisene og aldri hindra dei i å bli kvassare. Dei slo fast kva som er dei indre utviklingslovene for den kapitalistiske økonomien, og synte at denne utviklinga lovbunde må føra til at kapitalismen sjølv lid nederlag, at proletariatet gjer revolusjon og skipar sosialismen.

Utviklinga av monopolkapitalismen og imperialismen har ikkje endra noko på at den analysen Marx og Engels

gjorde er gyldig. Motseiingane mellom den veksande samfunnskarakteren av produksjonen og den private tileigninga av produksjonsresultata kan framleis berre løysast ved at proletariatet gjer revolusjon, knuser den borgarlege staten og skipar si eiga statsmakt i staden for hin, proletariatets diktatur, og nyttar det til å gjera produksjonsmidla om til verkeleg samfunnseige, til felleseige for arbeidarklassen.

b) Lenins teori om imperialismen som det høgste og siste stadiet i kapitalismen

Den imperialistiske tidbolken tok til då den gamle frikonkurransekapitalismen voks over i monopolkapitalisme ved inngangen til det 20. hundreåret.

Det er *Lenin* som fyrst og fremst har analysert framvoksteren av imperialismen, dei grunnleggjande motseiingane i imperialismen og dei nye vilkåra for den proletariske revolusjonen som imperialismen har skapt. Ved å gjera dette vidareutvikla han marxismen for imperialismen sin tidbolk. «Leninismen er marxismen i tidbolken for imperialismen og den proletariske revolusjonen.» (Stalin.)

Lenin synte at den gamle frikonkurransekapitalismen utvikla seg vidare til monopolkapitalisme og imperialismen som eit resultat av dei indre drivkreftene i kapitalismen sjølv. Det kapitalistiske profittjaget førte til ein ofseleg vokster i industrien og ein svært snøgg prosess med konsentrasjon av produksjonen i stadig større verksemdar. Denne utviklinga førte samstundes med seg ein overmåte stor konsentrasjon av kapitalen.

Denne utviklinga la grunnlaget for *det moderne kapitalistiske monopolet*. Krisa i kapitalismen ved inngangen til dette hundreåret hjelpte til med å konsentrera kapitalen endå meir. Frikonkurransekapitalismen slo om til monopolkapitalisme. Veldige monopol dominerte no økonomien i Europa og dermed heile verdsøkonomien.

Lenin synte at sjølv om monopola gjer slutt på frikonkurransekapitalismen, så vil ikkje det seia at dei gjer slutt på konkurransen. Tvert om, under monopolkapitalismen vert i staden den valdsame konkurransen og striden *mellom monopola* skjerpa. Vidare synte Lenin at «ordninga» av produksjonen gjennom at det vert skipa monopol ikkje kan hindra *kriser* i kapitalismen: «Tvert om. Monopolet, som oppstår i *sume* industrigreiner, styrkjer og skjerpar det kaoset som er karakteristisk for *heile* den kapitalistiske produksjonen sett under eitt.» I røynda fører utviklinga av monopolkapitalismen til at dei økonomiske krisene vert skjerpa, og krisene på si side «styrkjer tendensane til konsentrasjon og monopol i ofseleg grad».

Lenin synte at ved framvoksteren av monopolkapitalismen smelta den gamle industrikapitalen og den gamle bankkapitalen saman under leiing av nokre få *storbankar*. Denne nye, kraftig sentraliserte kapitalen i desse storbankane kalla Lenin *finanskapital*. «Konsentrasjon av produksjonen, monopol som veks fram or denne konsentrasjonen, samansmelting av bankane med industrien, det er det som særkjenner framveksten av finanskapitalen og innhaldet i dette omgrepet.» Ei lita gruppe finansherrar som kontrollerer desse enorme kapitalane får makta over bankane, industrien og industrimonopola. Desse kapitalistane kalla Lenin *finansoligarkiet*.

Lenin synte at den store rolla *kapitaleksporten* spelar er eit særkjenne for monopolkapitalismen og imperialismen. «For den gamle kapitalismen, med fullt herredøme for frikonkurranse, var *vareeksporten* karakteristisk. For den nyaste kapitalismen, med herredøme for monopola, har eksport av *kapital* vorte karakteristisk.»

Utviklinga av monopol fører med seg ei svær opphoping av finanskapital som det ikkje lenger er råd for kapitalistane å investera i heimlandet. Monopolkapitalismen fører difor med seg at kapitalen i dei imperialistiske

landa «flyt over grensene» for å verta investert i andre land der profittkvoten er høgast.

Lenin synte at konkurransen mellom dei imperialistiske monopola utviklar seg som *ein strid for å dela verda mellom dei*. Dess større vekt kapitaleksporten får, dess hardare vert den kampen ulike monopol fører for å vinna kontroll over så stor del av verdsmarknaden som råd *for seg sjølve*. Denne striden gjev opphav til ei oppdeling av den kapitalistiske verdsmarknaden mellom internasjonale monopolistiske kapitalistsamskipnader.

Ettersom monopola har ulikt nasjonalt opphav og grunnlag, verkar kampen om oppdelinga av den kapitalistiske verdsmarknaden jamvel inn på tilhøvet mellom dei ulike imperialistiske statane. Blant dei kapitalistiske statane voks det fram *nokre fåe* som var langt framom dei andre statane i økonomisk styrke, konsentrasjon av kapital og militær makt. Desse *imperialistiske stormaktene* var på Lenin si tid, ved inngangen til den 1. verdskrigen, fyrst og fremst England, Tyskland, USA, Frankrike og til ein viss grad Tsar-Russland.

Dei kapitalistiske statane har kjempa om koloniar så lenge kapitalismen har funnest. Men overgangen til kapitalistisk imperialism utvikla kolonipolitikken kraftig. Gjennom å sikra seg koloniar kunne monopola i dei ulike landa sikra seg marknader for kapitaleksport og for eksport av varer og kontroll over råvarer som dei trong for å tryggja at den imperialistiske kapitalismen kunne halda fram.

Men ved innleiinga av det 20. hundreåret var det ikkje lenger territorium att som ikkje var teke av ei eller anna kolonimakt. Verda var ålt ferdig oppdelt mellom stormaktene. Det særleine ved kolonipolitikken under imperialismen er såleis at det berre er råd å gjera ei *nyoppdeling* av verda mellom dei imperialistiske statane. Samstundes held monopoliseringa og opphopinga av finanskapital fram. Denne utviklinga gjer det til eit spørsmål om liv eller død for dei imperialistiske monopola å halda

fram med å utvida seg. Dei må ha utvida marknader for kapital og varer og kontroll over meir råvarer same om alt er teke av andre. Difor kan kampen om nyoppdeling berre bli kvassare og kvassare under imperialismen. Lenin drog difor denne konklusjonen: «Det er difor ei absolutt kjensgjerning at overgangen frå kapitalismen til monopolkapitalisme, til finanskapital, er bunde saman med ei skjerping av kampen om oppdelinga av verda.»

Dette gjev grunnen for at kapitalismen i den noverande tidbolken meir enn nokon annan tidbolk er kjenneteikna av militær aggresjon, valdeleg underkuing og blodig framferd for å sikra seg koloniar og koloniområde.

Lenin synte at ekspansjonstrongen til den moderne kapitalismen ikkje på noko vis avgrensa seg til jakt på koloniar blant dei lite utvikla jordbrukslanda. Store imperialistiske makter søkjer og å leggja andre kapitalistiske og imperialistiske makter under seg, og å få kontroll over alt som kan gje overtak i kampen med imperialistiske rivalar: aude øyar, polarområde, havområde.

Vidare synte Lenin at det imperialistiske kapitalistiske kolonisystemet ikkje berre fører til at verda vert delt opp i reine kolonimakter med reine koloniar. I imperialismen sin tidbolk veks det fram ein rad overgangsformer for kolonitilhøve: ei «rekkje former for avhengige land som trass i at dei formelt er politisk sjølvstendige i røynda er infiltrert i eit net av finansiell og diplomatisk kontroll».

På Lenin si tid var hovudforma for kontroll over koloniar det gamle kapitalistiske kolonisystemet. Men då dette braut saman for frigjeringskampane, særleg etter den andre verdskrigen, er dette systemet med halv-koloniar blitt hovudforma for den imperialistiske nykolonialismen i våre dagar.

På grunnlag av analysen sin av kapitalismen i hans imperialistiske stadium, stilte Lenin opp fylgjande grunnleggjande kjenneteikn på imperialismen:

«1. konsentrasjon av produksjon og kapital, som har nådd eit så høgt utviklingssteg at han har skapt avgjorde

monopol som spelar den avgjerande rolla i det økonomiske livet;

2. bankkapitalen er smelta saman med industrikapitalen, og det er skapt eit finansoligarki på grunnlag av denne 'finanskapitalen';

3. kapitaleksporten, til skilnad frå vareeksporten, får særskilt mykje å seia;

4. det oppstår internasjonale monopolistiske kapitalist-samskipnader som deler verda mellom seg, og

5. den territoriale oppdelinga av jorda mellom dei kapitalistiske stormaktene er avslutta.

Imperialismen er kapitalismen på det utviklingssteget då monopola og finanskapitalen sitt herredømme er skipa, då kapitaleksporten har fått ei framstående rolle, då oppdelinga av verda mellom dei internasjonale trustane har teke til og oppdelinga av territoriet på heile jorda mellom dei største kapitalistiske landa er avslutta.»

Lenin sin analyse av grunndrag i imperialismen gjeld heilt ut framleis, og er det einaste vitskapelege grunnlaget revolusjonære kan byggja på for å unngå å hamna i opportunisme og revisjonisme.

Lenin synte at imperialismen er det høgste stadiet i kapitalismen, fordi det ikkje finst noko grunnlag for noka vidare utvikling av imperialismen til eit nytt stadium *etter* dette. Imperialismen kan heller ikkje løysa dei indre motseiingane sine og ikkje hindra at dei vert stadig kvassare.

På grunnlag av dette slo Lenin fast at imperialismen er reaksjonær, opprotnande og snyltande kapitalisme, det vil seia: «Imperialismen er døyande kapitalisme». Difor sa han også at «imperialismen er terskelen til proletariatet sin sosialistiske revolusjon. Dette har vorte stadfest i verdsmålestokk sidan 1917.» Analysen av motseiingane i imperialismen og den lovbundne utviklinga av det imperialistiske verdssystemet syner at *imperialismen sin tidbolk samstundes er tidbolken for den proletariske verdsrevolusjonen*. Imperialismen er det siste stadiet i kapitalismen, og i imperialismen sin tidbolk vil im-

perialismen og kapitalismen bli styrta og sosialismen gå fram til verdsomfemnande siger.

c) Motseiingane i det imperialistiske verdssystemet gjev opphav til krig og revolusjon

Eit særdrag ved det imperialistiske verdssystemet er at nokre fåe imperialistiske stormakter rivaliserer om hegemoni og verdsherredøme.

Lenin synte at rivaliseringa om hegemoni ikkje er ein politikk som leiinga i ei imperialistisk stormakt kan velja eller la vera å velja. Denne rivaliseringa er ein lovbunden fylgje av den imperialistiske økonomien. Lenin sa: «for imperialismen er det nettopp karakteristisk at strevet *ikkje berre* går ut på å annektera jordbruksområde, men og høgt utvikla industriområde (Tyskland sin appetitt på Belgia, Frankrike sin på Lothringen). For det fyrste tvingar den avslutta oppdelinga av jorda imperialismen til å strekkja ut handa etter *kvalt og eitt* territorium gjennom nyoppdeling, og for det andre er det karakteristisk for imperialismen at sume stormakter rivaliserer om hegemoniet.»

Den økonomiske, politiske og militære *makta* til dei ulike imperialistiske stormaktene legg grunnlaget for at dei kan dela opp verda i «interessesfærar» som dei held kvart sitt hegemoni over.

Men det er ei lov at kapitalismen utviklar seg *ujamnt*, at ulike industrigreiner, ulike kapitalistiske land osb. utviklar seg med *ujamn* fart. Det vil seia det same som at den økonomiske og politiske makta statane har vert endra med tida. Sume makter går snøgt fram, andre stagnerer, andre går attende. Men med dei endra styrketilhøva mellom dei imperialistiske stormaktene som det fører med seg, kvessast også kampen for å endra den oppdelinga av verda som byggjer på dei gamle styrketilhøva.

Rivaliseringa om hegemoniet og den ujamne utviklinga av styrketilhøvet mellom dei imperialistiske stormaktene er ei *kjelde til krig* under imperialismen og er årsaka til at *krig mellom imperialiststatar i røynda er uunngåeleg under imperialismen*.

Den imperialistiske krigen er framhaldet av den imperialistiske politikken imperialismaktene fører i fredstid. Denne politikken avlar uunngåeleg både *urettvise* krigar mellom dei største imperialismaktene for å dela verda opp på nytt, *urettvise* krigar for å sikra gamle og røva nye koloniar, nykoloniar og interessesfærar, og *urettvise* krigar for å hindra proletariatet i å gjera revolusjon, ta statsmakta og byggja sosialismen.

Men motseiingane i imperialismen må og avla *rettvise* krigar. Den imperialistiske underkuinga fører uunngåeleg til at folka i dei underkua nasjonane gjer oppreist, fører væpna kamp mot dei imperialistiske statane for å frigjera landet og gjera nasjonal og demokratisk revolusjon. Underkuinga av proletariatet og dei arbeidande massane i dei kapitalistiske landa fører uunngåeleg til at arbeidarklassen og det arbeidande folket gjer oppreist, styrtar borgarskapets diktatur med vald og skipar proletariatets diktatur og sosialismen. Slike anti-imperialistiske og revolusjonære krigar er og fylgjar av motseiingane i det imperialistiske verdssystemet, og dei er *rettvise*.

d) Den allmenne krisa i kapitalismen har utvida basisen for den sosialistiske verdsrevolusjonen

Den gamle frikonkurranskapitalismen var råka av periodiske økonomiske kriser. Slike kriser finst og under tidbolken for imperialismen. Men imperialismen har samstundes ført med seg *den allmenne krisa i kapitalismen*.

Denne allmenne krisa er samstundes ei økonomisk, sosial, politisk og militær krise som råkar alle sider ved

det imperialistiske og kapitalistiske verdssystemet, skjerpar alle motseiingar og verkar inn på alle former for kapitalistisk og borgarleg verksemd. Ho er eit uttrykk for at imperialismen har nådd topp-punktet i den historiske utviklinga si. No kan han ikkje gjera anna enn gå attende, rotne opp.

Den allmenne krise vart innleidd i 1914 med utbrotet av den fyrste imperialistiske verdskrigen som enda med ein rad proletariske revolusjonar, særskilt med den sigerrike sosialistiske Oktober-revolusjonen i Russland i 1917.

Stalin viste at skjerpinga av dei internasjonale motseiingane i imperialismen har blitt ein faktor som driv fram proletariske revolusjonar:

«Tidlegare såg ein den proletariske revolusjonen berre som eit resultat av den indre utviklinga i vedkomande land. No er dette standpunktet allereie utilstrekkeleg. No må ein fyrst og fremst sjå den proletariske revolusjonen som eit resultat av utviklinga av motseiingene i det imperialistiske verdssystemet.»

Samstundes understrekar Stalin at revolusjonen utviklar seg utfrå dei særskilde vilkåra i dei einskilde landa. På grunn av den ujamne utviklinga vil revolusjonen sigra i kvart einskild land og *ikkje* i heile verda i *eitt* slag.

Lenin, Stalin, og særskilt *Mao*, har synt korleis framvoksteren av imperialismen har *utvikla* basisen for den proletariske verdsrevolusjonen. Den kampen dei underkua folka og nasjonane i Asia, Afrika og Latin-Amerika fører for nasjonal og sosial frigjering er ein lekk i den verdsomfemnande striden for den proletariske verdsrevolusjonen. Dei anti-imperialistiske og nydemokratiske revolusjonane i dei koloniale og halv-koloniale landa er ein heilstøypt del av den sosialistiske verdsrevolusjonen. Mao seier det slik:

«Ein slik revolusjon går til åtak på imperialismen i sjølve røtene hans og vert såleis ikkje tolt, men motarbeidd av imperialismen. Derimot vert han støtta av

sosialismen, det sosialistiske landet og det internasjonale, sosialistiske proletariatet. Såleis vert ein såvoren revolusjon ein uskiljeleg del av den proletarisk-sosialistiske verdsrevolusjonen.»

e) Dei grunnleggjande motseiingane i verda i dag

Dei fire grunnleggjande motseiingane i verda i dag er desse:

- Motseiinga mellom imperialismen/sosialimperialismen på den eine sida og dei underkua nasjonane på hi sida.
- Motseiinga mellom borgarskapet og proletariatet i dei kapitalistiske/byråkratkapitalistiske landa.
- Motseiingane mellom dei imperialistiske/sosialimperialistiske landa innbyrdes.
- Motseiinga mellom dei sosialistiske landa på den eine sida og dei imperialistiske/sosialimperialistiske landa på hi sida.

Ikkje *nokon* av desse motseiingane kan løysast innanfor råma av det imperialistiske verdssystemet.

Verda i dag er prega av at allè desse fire motseiingane er kraftig skjerpa.

— Den kampen dei underkua nasjonane, folka og landa fører mot nasjonal underkuing frå imperialismen blir stadig hardare. Særskilt gjeld det dei folka som strir mot imperialismen i den 3. verda. Der har folka gått til frigjeringskrig mot imperialismen i ein rad land. Dei store sigrane folkekrigen har vunne i Indokina er døme på den mektige krafta i denne rørsla. Den politiske og økonomiske striden som mange av desse landa fører mot imperialisme og supermaktshegemoni er og eit uttrykk for frigjeringskampen til dei underkua nasjonane. Det gjeld og striden som underkua folk og nasjonar fører i Europa og i supermaktene sjølve, til dømes striden dei arbeidande massane fører i dei landa sosialimperialismen

okkuperer og den striden dei underkua nasjonane og nasjonale minoritetane fører i Sovjet og USA.

— Klassekampen arbeidarklassen og dei arbeidande massane fører mot borgarskapet har auka kraftig i 70-åra både i dei vestlege kapitalistiske og dei austlege byråkrat-kapitalistiske landa.

— Motseiingane mellom dei imperialistiske/sosial-imperialistiske landa innbyrdes, særleg mellom dei to supermaktenes Sovjet og USA, har blitt særskild kraftig skjerpa i 70-åra. Over heile jorda vert rivaliseringa mellom dei to om hegemoni alt kvassare, og i Europa rustar dei til eit stort slag om verdsherredømet.

Samstundes aukar og motseiingane mellom supermaktenes og dei mindre imperialistiske og kapitalistiske landa. Desse landa står i motsetnad både til den supermakta dei sjølv er underordna eller alliert med og til den andre supermakta. Til dømes kjem det fram klåre motseiingar mellom dei vesteuropeiske kapitalistiske landa og Japan i høve til USA, og samstundes aukar motseiingane mellom desse landa og Sovjet. Slike motseiingar finst og mellom dei byråkratkapitalistiske landa i Aust-Europa og sosialimperialismen, sjølv om det militære strupetaket Sovjet har på desse landa til no i regelen har hindra kampen i å syna seg ope i dagen.

— Motseiinga mellom dei imperialistiske/sosial-imperialistiske landa og dei sosialistiske landa syner seg mellom anna gjennom den militære oppbygginga og provokasjonane som den sovjetiske sosialimperialismen rettar mot Kina. Ho kjem og fram ved at USA-imperialismen strir for å halda oppe dei ulovlege regjeringane på Taiwan og i Sør-Korea, for å ha basar mot Folkerepublikken Kina, og gjennom innringinga og provokasjonane frå aust og vest mot Albania.

Den av dei grunnleggjande motseiingane som karakteriserer verdsutviklinga i dag, som er hovuddrivkrafta i verdsutviklinga og verkar inn på *alle* andre motseiingar, er motseiinga mellom imperialismen/sosialimperialismen

på den eine sida og dei underkua nasjonane på hi sida. Dette er *hovudmotseiinga* i verda i 1976.

På den eine sida i denne motseiinga står i dag dei to supermaktene Sovjet og USA og dei mindre imperialistiske maktene. På den andre sida står dei underkua nasjonane, folka og landa i verda. I den noverande stoda er det folka i den tredje verda som er hovudkrafta i kampen mot imperialismen og særskilt supermaktene.

Det vil seia at dei anti-imperialistiske og demokratiske revolusjonane i desse landa er ein del av og fremjar den proletariske verdsrevolusjonen. Dei verkar og attende på proletariatet i dei imperialistiske landa og skjerpar deira revolusjonære kamp.

Den striden som folka, nasjonane og landa i den tredje verda fører mot supermaktene gjennom frigjeringsrørslene sin væpna kamp, saman med den andre politiske og økonomiske kampen dei fører, er ei mektig revolusjonær rørsle som inga makt i verda kan stogga.

5. Dei to imperialistiske supermaktene

a) Samanbrotet for dei gamle imperialistiske stormaktene og utviklinga av systemet med to imperialistiske supermakter

Då den revolusjonære bylgja hadde lagt seg etter den fyrste verdskrigen, skjedde det ei relativ og mellombels stabilisering av det imperialistiske verdssystemet. Men ho vart snart avløyst av ei ny skjerping av den allmenne krise i kapitalismen. Denne skjerpinga førte med seg den andre verdskrigen.

Den andre verdskrigen starta som ein ny imperialistisk omfordelingskrig mellom dei imperialistiske stormaktene. Med åttaket på det sosialistiske Sovjet og utviklinga

av frigjeringskrigar mot Tyskland, Japan og Italia i mange land, skifta krigen karakter til å bli ein verdsomfemnande krig for å slå den tyske, italienske og japanske fascismen.

Fylgjen av denne krigen var ein rad sosialistiske og folkedemokratiske revolusjonar. Den største av dei alle var den verdshistoriske sigeren i den store kinesiske nydemokratiske revolusjonen, som førte til at proletariatets diktatur vart skipa i Kina og byggjinga av sosialismen kunne starta der etter 1949.

Samstundes var England, Tyskland, Frankrike, Italia og Japan kraftig veikte. Tilbakegangen for desse gamle imperialistiske stormaktene og den kraftige framgangen for dei nasjonale frigjeringsrørslene i den 3. verda, førte til at det imperialistiske kolonisystemet i den gamle forma braut saman.

Den einaste av dei gamle imperialistiske stormaktene som styrkte seg gjennom krigen var USA. Etter 1945 sto USA fram som den *einaste* imperialistiske supermakta. Ikkje noka anna imperialistmakt kunne måla seg med USA i økonomisk og militær styrke. For ei tid kunne USA difor tvinga dei mindre og veikare imperialistmaktene til å fylgja taktstokken sin. USA kunne ta over ein del av interessesfærane til dei andre, veikare imperialistmaktene, og gjorde dei tidlegare koloniane deira om til nykoloniar for USA-imperialismen. USA skipa basar på alle kontinent og freista å gripa inn overalt i verda. USA-imperialismen var blitt hovudfienden til folka i verda.

Under USA-imperialismen sitt hegemoni skipa USA og dei veikare imperialistiske landa eit *imperialistisk læger*. Mot det skapte det sosialistiske Sovjet, Kina og andre sosialistiske og folkedemokratiske land *det sosialistiske lægeret*. USA-imperialismen freista å kløyva det sosialistiske lægeret, styrta sosialismen i dei ulike sosialistiske landa og leggja føresetnadene til rettes for ein verdskrig mot det sosialistiske Sovjet, Kina og heile det sosialistiske lægeret.

Den borgarlege kontrarevolusjonen i Sovjetsamveldet i midten av 50-åra endra denne stoda. I og med skipinga av borgarskapets diktatur i Sovjet vart det sosialistiske Sovjet omskapt til ein *statsmonopolkapitalistisk og imperialistisk stat*. Med det store økonomiske potensialet og i sær med den store *militære* makta Sovjet hadde, vart grunnen lagt for utviklinga av ei *ny imperialistisk supermakt*.

Dette gjer at i dag har vi ikkje lenger *ei*, men *to* imperialistiske stormakter som utbyttar, plyndrar og underkuar andre folk og nasjonar over heile verda og som konkurrerer seg imellom om hegemoni og herredøme i verda.

Omvandlinga av Sovjet frå eit sosialistisk land til eit kapitalistisk og imperialistisk land støtta opp om kontrarevolusjonen i dei fleste tidlegare sosialistiske og folkedemokratiske landa, omvandla desse landa til kapitalistiske land og til satelittar og nykoloniar for sosialimperialismen og knuste det sosialistiske lægeret.

Då det sosialistiske lægeret fanst, kunne landa i verda plasserast i tre grupper: landa i det imperialistiske lægeret, i den 3. verda og i det sosialistiske lægeret. I 1976 må vi skilja mellom dei på ein annan måte. I ei gruppe for seg har vi dei to imperialistiske supermaktene. Mot dei står landa i den 3. verda. I ei mellomstilling står dei mindre kapitalistiske og imperialistiske landa, som har motseiingar både til landa i den 3. verda og til dei to imperialistiske supermaktene.

Omvandlinga av Sovjet til ei imperialistisk supermakt i tevling med USA-imperialismen set eit skilje i historia som gjer at den andre fasen i den allmenne krise i kapitalismen er blitt avløyst av ein tredje fase.

Sigren for kontrarevolusjonen i Sovjet og mange andre sosialistiske og folkedemokratiske land var det viktigaste grunnlaget for at det imperialistiske verds-systemet stabiliserte seg mellombels i ein perioden etter den andre verdskrigen. Men utviklinga i 60- og 70- åra har synt at denne mellombels stabiliseringa no er over og

er avløyst av ein tredje fase med skjerping av den allmenne krisa for kapitalismen. Denne tredje fasen med skjerping av den allmenne krisa har skapt ei stadig meir gunstig stode for striden til dei underkua folka og nasjonane. Han vil skunda fram sigeren for den sosialistiske revolusjonen i verdsomfang. Samstundes fører han med seg ein stadig kvassare kamp om verdsherredømet mellom dei to imperialistiske supermaktene.

b) USA-imperialismen — ei supermakt i tilbakegang

USA er i dag ei imperialistisk makt i relativ nedgang. Som alle aggressorar har USA-imperialismen fått røyna at den som freistar å vinna verdsherredømet gjennom å underkua andre folk, uunngåeleg skapar grunnlaget for sitt eige nederlag. Tapa i Indokina, samanbrotet for innringingspolitikken retta mot det sosialistiske Kina, den skjerpa motstanden mot USA-imperialismen overalt i den 3. verda, den skjerpa klassekampen frå arbeidar-klassen og folket i USA sjølv og motstanden mot USA også frå dei imperialistiske landa som er allierte med USA — alt dette har veikt posisjonane for USA-imperialismen og har sett fart i attergangen for denne supermakta.

Andre imperialistiske land har utvikla seg snøggare enn USA-imperialismen dei siste tiåra. Samstundes har dei periodiske økonomiske krisene i den vestlege verda råka USA med stadig aukande styrke.

Dei auka vanskane for USA-imperialismen heime og internasjonalt har skapt djupe kløyvingar og bitre stridar innanfor det amerikanske monopolborgarskapet sjølv, og dette har igjen veikt handlekrafta til USA-imperialismen.

Alt dette har skapt ein utveg for den sosial-imperialistiske supermakta til å rykkja fram på kostnad av USA-imperialismen mange stader i verda og ta posisjonar som USA har halde før.

Men USA-imperialismen er ikkje nokon daud hund. USA er veikt, men dette har ikkje endra at USA har karakteren av å vera ei *supermakt*, ei makt som utbytтар og kuar folk over heile verda og framleis har krefter til å ta del i kampen om hegemoni over alt på jordkloten. USA rivaliserer stadig kraftigare med den andre supermakta for å halda på hegemoniet. Samanlikna med Sovjet er USA framleis ei mykje sterkare og rikare makt økonomisk, med ein mykje høgare utvikla industri og mykje større produksjonskapasitet. USA-imperialismen er framleis i stand til å kasta inn enorme krefter i ein desperat kamp med den andre supermakta for å freista å hindra sin eigen undergang og vinna verdsherredømet sjølv.

c) Den sovjetiske sosialimperialismen — ei supermakt i relativ framgang

I den fyrste tida etter sigeren i kontrarevolusjonen kjende sosialimperialismen seg veik og dårleg i stand til å ta opp kampen mot andre imperialistmakter. Difor la sosialimperialistane i byrjinga opp ein politikk for å fremja dei imperialistiske måla sine gjennom *samarbeid* med den andre supermakta, USA-imperialismen.

Men ettersom sosialimperialismen har styrka posisjonane sine overfor dei andre imperialistmaktene, har han også teke opp kampen mot dei stadig meir ope. No er rivaliseringa og striden mellom dei to supermaktene blitt hovudsida i tilhøvet mellom dei.

Den sovjetiske supermakta er enno ung som imperialistisk makt. Ho er enno ikkje veikt av dei svære nederlaga som alle imperialistmakter uunngåeleg møter før eller seinare. Ho har kunna nytta tilbakeslaga til USA-imperialismen og andre vestlege imperialistmakter til å ekspandera sjølv. Ho er ei supermakt som relativt sett, innanfor det kriseråka imperialistiske verds-systemet, framleis går fram og ekspanderer.

Den sosialimperialistiske supermakta har særdrag som gjer henne til ei sær sårleg og aggressiv makt.

Sovjetunionen skil seg frå USA-imperialismen gjennom at den økonomiske og politiske makta er endå sterkare sentralisert enn i USA og i alle andre imperialistiske land. I økonomien er Sovjet statsmonopolkapitalistisk. I politikken tek det byråkratiske borgarskapet sitt diktatur form av eit diktatur av fascistisk type, som Mao slo fast i 1964: «Sovjetsamveldet er i dag ... eit diktatur av storborgarskapet, eit diktatur av den tyske fascistiske typen, eit diktatur av Hitler-typen.»

Den sterke konsentrasjonen av økonomisk og politisk makt i hendene på den leiande klikken innanfor byråkratborgarskapet gjev denne klikken sær gode høve til å setja i gang ekspansjonistiske eventyr utan å møte motstand frå andre grupper i det eigne borgarskapet. Han gjer det mogeleg å konsentrera svært store middel om militær produksjon og opprusting. Han gjer det mogeleg for dei å setja inn vald og terror mot alle freistnader dei arbeidande massane gjer på å syna motstanden sin mot den imperialistiske politikken. Alt dette gjer det svært lett for den sovjetiske sosialimperialismen å rusta til krig og gå til krig.

Samstundes gjer dei fascistiske og imperialistiske leiarane for det sovjetiske byråkratborgarskapet bruk av den ærerike fortida og internasjonale prestisjen til det tidlegare sosialistiske Sovjet. Dei løyner den reaksjonære politikken sin ved å kalla han «sosialistisk» og «marxist-leninistisk». Dei målar den imperialistiske infiltrasjonen sin i vakre fargar ved å framstilla seg sjølve som «anti-imperialistar» og «vener av frigjeringsrørslene». Dei nyttar demagogiske metodar for å infiltrera frigjeringsrørslar og land som kjempar mot andre imperialistmakter.

Det er fordi sovjetherskarane forkler imperialismen sin med «sosialistisk» demagogi vi slår fast med Lenins ord at dei er *sosialimperialistar*: «sosialistar» i ord, imperialistar i handling. Nettopp denne «sosialistiske»

demagogien gjer og sosialimperialismen til ein særleg lumsk fiende for folka, som det er vanskelegare å avsløra enn dei gamle imperialismaktene.

Samstundes er sosialimperialismen veik innvendig. Byråkratkapitalismen i Sovjet byggjer på at den kapitalistiske utbyttinga av arbeidarane og bøndene i Sovjet er gjenoppretta. Dette kunne det nye sovjetiske borgarskapet berre gjera under vern av eit ope, svært hardt og terroristisk fascistisk diktatur. Dei nye herskarane underkuar det sovjetiske folket med eit enormt militærapparat, med tanks og maskingevær, med eit altomfemnande hemmeleg politi og eit gigantisk system av fengsel og konsentrasjonslæger. Dei nye herskarane vågar ikkje anna enn å nekta arbeidarklassen elementære borgarleg-demokratiske rettar som ytrings- og prentefridom, fridom til demonstrasjonar, til møte og til å organisera seg politisk. Borgarskapet har forvandla partiet og alle masseorganisasjonar til reiskapar for det fascistiske diktaturet sitt. Dei har gjenoppretta det gamle terrorstyret over dei ikkje-russiske nasjonane i Sovjet som fanst i tsartida. Sovjet er som det gamle Tsar-Russland blitt «eit fengsel for nasjonane», der den stor-russiske sjåvinismen rår, der dei andre nasjonane vert haldne i trældom med vald og søkt utsletta av herrefolket ved tvangs-russifisering.

Den sovjetiske økonomien er også relativt sett underutvikla og veik i høve til USA-imperialismen og dei andre høgt utvikla imperialistiske landa. Det nye sovjetborgarskapet evnar ikkje å gjera opp med at dei står i ei slik relativt tilbakeståande stilling, fordi det sjølv er ein historisk reaksjonær klasse som hemjar og ikkje fremjar utviklinga av produktivkreftene. Dei periodiske økonomiske krisene har teke til å verka også i den sovjetiske økonomien og slår svært hardt ut, nettopp fordi kapitalen er så kraftig konsentrert innanfor det byråkratkapitalistiske økonomiske systemet. I jordbruket og lettindustrien herskar det permanent krise. Rekninga for dette tvingar byråkratborgarskapet dei arbeidande

massane og andre veikare land til å betala. I Sovjet og Sovjet sine nykoloniar er «kanonar i staden for smør» — senking av levestandarden for å betala rekninga for opprustinga — blitt ein integrert lekk av økonomien.

Alt dette skjerper dei indre motseiingane mellom byråkratborgarskapet og proletariatet og dei arbeidande bøndende, mellom den russiske imperialismen og dei ikkje-russiske underkua nasjonane. Dei sosialimperialistiske herskarane sit på ei kruttønne, og når desse indre motseiingane får utløp i open revolusjonær kamp vil dei også sjølve gå under.

Nett desse indre veikskapane og vanskane gjer det naudsynt for sovjetherskarane å freista å løysa dei indre problema gjennom ytre ekspansjon og militære eventyr. I kampen for ytre ekspansjon er sosialimperialismen og betre i stand til å nytta militære middel enn til å nytta økonomiske middel. For konsentrasjonen av kapitalen og statsforma i Sovjet gjer det mogeleg å ta opp tevlinga med *økonomisk* sterkare imperialismakter på det *militære* området, medan dei indre veikskapane i Sovjet-økonomien gjer at Sovjet kjem til kort når det gjeld å tevla med USA gjennom handel og økonomisk infiltrasjon.

Denne kombinasjonen av ytre styrke og indre veikskap er det som gjer sosialimperialismen særleg fårleg og aggressiv. Han fryktar sitt eige folk, han evnar ikkje å løysa dei akutte indre økonomiske problema han har. Sovjetleiarane skjønar sikkert også at dei ikkje har uavgrensa med tid. På den andre sida har sosialimperialismen ikkje lide svære militære nederlag utanlands, han har evna å ekspandera ein del, han har enorm kapasitet når det gjeld rustingar. Sosialimperialismen sine leiarar har også gode røynsler med ein del militære eventyr.

Difor er også opprusting og krigsførebuing blitt det viktigaste trekket ved den sosialimperialistiske politikken. Sosialimperialismen er blitt ei svært sannsynleg kjelde til ein tredje imperialistisk verdskrig.

d) Kamp mot begge supermakter og all imperialism

Dei imperialistiske supermaktene Sovjet og USA er i dag hovudfienden for folka i verda. Dei er hovudkrafta som held det imperialistiske verdssystemet oppe. Dei er den militære garantien for all imperialism og for reaksjonære regime over heile verda. Kampen mot imperialismen må retta hovudstøtet mot dei.

Samstundes finst det framleis andre og mindre imperialistar. Dei freistar å halda oppe si eiga imperialistiske utbytting. Dei vil og ofte alliera seg med supermaktene og underordna seg dei for å få ta del i utbyttinga i deira interessesfærer. Monopolborgarskapet i mindre imperialistiske og kapitalistiske land har motseiingar til supermaktene som folka i verda kan gjera seg nytte av. Samstundes må folka aldri gløyma at dette er motseiingar mellom store og mindre utbyttarar. Allment har monopolborgarskapet i alle land interesse av å halda oppe det imperialistiske verdssystemet. Dette gjeld og monopolborgarskapet i eit lite imperialistisk land som Noreg.

Proletariatet og folka i verda må konsentrera kreftene om dei to supermaktene og samstundes halda fram med kampen mot dei mindre imperialistane, mot borgarskapet og monopola i sine egne land, mot føydalistane, mot imperialismen sine lakeiar i alle land.

I denne kampen må dei avvisa dei freistnadene revisjonistane gjer på å få folk til å jamstella småe imperialistar med supermakter og tru på lygna om at «alle imperialistar er like fårlege». Proletariatet og folka i dei ulike landa må skilja ut den viktigaste fienden ut frå tilhøvet i det einskilde landet og samstundes ta del i den kampen folka over heile verda fører mot dei to imperialistiske supermaktene og freistnadene deira på å vinna verdsherredøme.

6. Vi lever i ei førkrigstid

a) Fåren for krig aukar kraftig

Ein heilskapleg analyse av verdsutviklinga i 1976 synér at såvel krigsfaktoren som revolusjonsfaktoren aukar kraftig og snøgt. Det veldige oppsvinget for den revolusjonære rørsla i verda grip om seg overalt, og framfor alt veks den politiske og militære kampen til dei undertrykte nasjonane og folka i den tredje verda mot imperialismen og supermakts-hegemonismen fram med stor styrke. Denne revolusjonære flodbylgja er ein historisk tendens som ikkje kan stogkast. Revolusjonen er framleis hovudtendensen i verda i dag.

Samstundes peikar den alt kvassare striden og stadig aukande rivaliseringa mellom supermaktene om verdsherredøme i retning av ein ny, tredje verdskrig. Denne rivaliseringa har alt forplanta seg frå det økonomiske og politiske omkvervet til det militære. Alt i dag nyttar dei to i eit visst omfang imperialistisk krig som eit middel i rivaliseringa. Dels gjer dei militære framstøytar på kvar sin kant, dels er det stadig fleire krigar der båe supermaktene er blanda inn gjennom agentar på kvar si side. Båe supermaktene driv intense krigsførebuingar og rustar sterkare enn nokon gong, med sosialimperialismen som den leiande opp til no.

Supermaktene freistar å løyna krigsførebuingane sine bak eit skoddeteppje av prat om «fred» og «avspenning». Særskilt snakkar dei nye tsarane i Kreml mykje om «internasjonale tryggingsordningar» og spreier imperialistisk pasifisme. I røynda vil dei lulla folka i verda i svevn for å kunna overraska dei verjelause ved eit imperialistisk åtak.

Dei faktorane som verkar i retning krigen styrkjer seg: Rivaliseringa mellom supermaktene, den ujamne utviklinga mellom dei, fasciseringa og militariseringa hjå

supermaktene som vert særskilt snøgt skjerpa i Sovjet, skjerpinga av den allmenne krise i kapitalismen.

Mao Tsetung har slege fast at «anten hindrar revolusjonen krigen, eller så fører krigen til revolusjon». Det mektige revolusjonære oppsvinget i verda er det einaste som kan hindra ein ny imperialistisk verdskrig. Berre ein proletarisk revolusjon i ei eller båe supermaktene kan hindra ein slik krig. Men framleis er dei revolusjonære kreftene i USA og Sovjet for veike til at dette vil skje snøgt, samstundes som krigsfaktorane aukar særskild kraftig. Difor er det lite sannsynleg at revolusjonen vil kunna hindra krigen.

Eit særskild viktig tilhøve som må bli teke med i vurderinga av verdsutviklinga no, er at tendensen til krig synest å *vekse snøggare* enn tendensen til revolusjon.

Det er heilt klart at i denne situasjonen vil det bryta ut stadig fleire mindre krigar der ein eller båe supermaktene er blanda inn. Slik stoda er i verda i dag, er det og *sannsynleg* at det vil bryta ut krig mellom dei to supermaktene.

Når det gjeld tilhøvet mellom supermaktene utviklar det seg no slik at det er sosialimperialismen som er på offensiven andsynes USA-imperialismen. Sovjet har rykt kraftig fram, skaffa seg basar og kontroll over strategiske område, vunne overtaket i rustingskappløpet, alt på kostnad av USA. Sovjet er ei ung supermakt på veg opp, som ynskjer å driva fram ei nyoppdeling av verda med alle middel. Sovjet er den som mest sannsynleg kjem til å utløysa krigen.

Men om supermaktene utløysar krigen, vil dette heilt sikkert utløysa store revolusjonære stormar. Supermaktene synest sterke og er rusta til tennene. Men folka i verda er sterkare. Dei kjempar for ei rettviss sak og vil utan tvil venda krigen til revolusjon og gje imperialistane og alle reaksjonære knusande slag.

b) Supermaktene trugar Noreg med krig

Båe dei to supermaktene har interesse av å utbytta Noreg og sikra seg kontroll over rikdomane i landet vårt.

USA-imperialismen, som er den dominerande supermakta i Noreg, har stor kontroll over viktige delar av norsk økonomi. Sosialimperialismen driv rovfiske, freistar å røva til seg rikdomane som finst på norsk sjøterritorium i nord og å utnytta Svalbard.

Særleg alvorleg er det aukande presset og dei stadige provokasjonane frå den sovjetiske sosialimperialismen for å rana til seg kontroll over norsk territorium på Svalbard og i Barentshavet.

Men i samband med utviklinga i retning av verdskrig aukar trugsmålet frå dei to mot Noreg. Noreg er eit strategisk nykkeleområde i ein kamp mellom dei to om Europa. Bryt krigen ut må vi difor rekna med at han og vil bli ført i Noreg.

Båe dei to supermaktene er difor eit dødeleg trugsmål mot det norske arbeidande folket, mot den nasjonale suvereniteten og sjølvråderetten til Noreg.

Gjennom NATO har USA kontroll over det borgarlege militærapparatet i Noreg. USA og NATO driv storstilte militærøvingar som ikkje tek sikte på å verna det norske folket og den norske nasjonen, men å verja interessene åt USA-imperialismen i ein krig mot den andre supermakta.

Sosialimperialismen har bygt opp enorme militærstyrkar og har skapt seg stor militær overmakt langs norskegrensa. Kolahalvøya er ein einaste stor militærbase, der Sovjet m.a. har den største flåtebasen i verda. Sovjet driv regelbundne øvingar retta mot Noreg i landsetjing av okkupasjonstroppar.

Proletariatet og folket i Noreg må styrkja kampen sin mot dei to imperialistiske supermaktene og førebu seg på at dei kan løysa ut krig som vil bli ført i landet vårt. Om Noreg vert drege inn i ein slik krig, er det den kampen proletariatet og folket i Noreg fører mot åtaksstyrkane som vil avgjera kva for framtid som vil finnast for det ar-

beidande folket i Noreg og den norske nasjonen. Arbeidarklassen og folket i Noreg må svara på imperialistiske militære åtak og okkupasjon med nasjonal, revolusjonær folkekrig.

7. Verdsrevolusjonen vil sigra

Utviklinga i retning av verdskrig er berre ein av to tendensar i verdsutviklinga. Den andre tendensen er framgangen for revolusjonen og dei stadig betre vilkåra for han over heile verda som er hovudtendensen i dag.

Sjølv om sume imperialistiske statar går fram medan andre går attende, så går det nedover med *heile* det imperialistiske verdssystemet. Inga supermakt kan venda denne tendensen. Det er den sovjetiske sosialimperialismen og USA-imperialismen som har grunn til å frykta folka i verda og ikkje folka som fryktar imperialismen og supermaktene.

Den imperialistiske utbyttinga og underkinga av nasjonane i den 3. verda skapar sjølv dei kreftene som frigjer desse landa frå imperialismen. Imperialismen utløyser nasjonale frigjeringsrørsler som driv folkekrig for nasjonal og sosial frigjering.

Rivaliseringa mellom dei to supermaktene om verdsherredømet samlar folka i verda meir og meir mot både supermakter og all imperialisme.

Utviklinga av den kapitalistiske produksjonen i dei imperialistiske og kapitalistiske landa sjølv skapar stadig nye og djupare økonomiske kriser. I desse landa veks proletariatet, som er banemannen for kapitalismen, og kampane proletariatet fører mot borgarskapet blir stadig skarpare.

Den stadige skjerpinga av motseiingane gjer det vanskelegare for agentane for imperialismen, sosialdemokra-

tiet og revisjonismen, å føra folk bak lyset. Større og større delar av dei arbeidande massane lærer å sjå skilnaden mellom ekte og falsk marxisme. Opportunismen får stadig større vanskar, medan dei ekte marxist-leninistiske partia og organisasjonane i verda styrkjer seg.

Den borgarlege kontrarevolusjonen i Sovjetsamveldet og andre tidlegare sosialistiske og folkedemokratiske land og den snøgge indre opprotninga i desse landa, er ein verdfull lærepenge for folka og dei revolusjonære i verda. Kommunistane i Kina og Albania har drege slutningar av det, skjerpa klassekampen, styrkja proletarietets diktatur og tryggja og vidareutvikla det sosialistiske systemet i desse landa.

Innsirklingspolitikken og provokasjonane imperialismen/sosialimperialismen har drive overfor dei sosialistiske landa som Kina og Albania, har mislukkast. Prestisjen til dei sosialistiske landa som Kina og Albania er styrkt hos arbeidarklassen og folka i verda.

Lenin synte at imperialismen må føra til ulike former for revolusjonær krig: Imperialismen «må avla og fostra politikken med strid mot nasjonal underkuing og proletarisk strid mot borgarskapet. Difor vert det både mogeleg og uomgjengeleg med for det fyrste revolusjonære nasjonale oppreistar og krigar, for det andre med proletariske krigar og oppreistar *mot* borgarskapet, og for det tredje med ei samling av baa slag revolusjonær krig.» Dei meir enn 50 åra som har gått sidan Lenin skreiv dette, har til fulle prova sanninga i orda hans. Framtida kan berre styrkja utviklinga av nasjonal frigjeringskrig, revolusjonar frå proletarietet og kombinasjonar av baa desse to.

Vil dette endra seg dersom imperialistane slepp laus ein 3. imperialistisk verdskrig? Nei, det kan berre styrkja utviklinga av revolusjonane i mange ulike land i verda. Ein slik krig vil beinveges utløysa revolusjonær krig frå proletarietet og folka i mange nye land. Om supermaktene utløyser ein 3. verdskrig, vil proletarietet og

folka sjølve svara med revolusjonær krig og leggja åtaksmaktene og imperialistane sjølve i grava.

Same kva som skjer og same kva dei imperialistiske supermaktene gjer, kan ingen ting i verda berga det imperialistiske verdssystemet, og inga makt i verda kan hindra den proletariske verdsrevolusjonen frå å vinna siger.

8. Imperialismen og revisjonismen

Revisjonismen er eit middel imperialismen nyttar for å freista å demma opp for framgangen til den proletariske verdsrevolusjonen. Når revisjonismen har fått stadig meir å seia i det 20. hundreåret, er det eit uttrykk for at imperialismen har gått attende og frigjeringsrørsla som verdsproletariatet og folka driv er på frammarsj.

Lenin synte sambandet mellom utviklinga av imperialismen og framvoksteren av opportunismen og revisjonismen i proletariatet og arbeidarrørsla.

Framvoksteren av monopola og superprofittane som vart skapt gjennom den imperialistiske utbyttinga, gjorde at borgarskapet i dei imperialistiske landa kunne muta (bestikke) eit tunt skikt av arbeidarane gjennom å gje dei økonomiske og politiske føremoner. Dette skapte det økonomiske og politiske grunnlaget for at det voks fram eit «arbeidararistokrati» som har interessene sine knytte til dei imperialistiske monopola og ynskjer å halda deira diktatur oppe. Det la grunnlaget for at det voks fram borgarlege «arbeidarleiarar» og borgarlege «arbeidarparti» i alle imperialistiske land.

Arbeidararistokratiet er, som partiet sin klasseanalyse syner, berre eit tunt *sjikt*. Men dette tunne sjiktet kan for ei tid lukkast med å narra dei breie arbeidande massane til å tru at dei borgarlege «arbeidarleiarane» og «arbeidarpartia» i røynda står for arbeidarane sine interesser. Dei nyttar innverknaden dei har i arbeidar-

klassen til å svika og selja proletariatet sine interesser og sabotera og øydeleggja den revolusjonære kampen. Lenin synta at dei borgarlege «arbeidarpartia» på hans tid var blitt den viktigaste *politiske* støtta for borgarskapets diktatur i dei kapitalistiske landa. Difor slo Lenin fast at kampen for den sosialistiske revolusjonen og mot imperialismen aldri kan sigra utan skarp og ubøyeleg strid mot revisjonismen.

Opportunismen nådde det fyrste høgdepunktet sitt under den fyrste verdskrigen. Innanfor dei marxistiske arbeidarpartia på denne tida hadde det utvikla seg straumdrag som sjølve gjorde krav på å vera marxistiske, men som i røynda reviderte ut det revolusjonære innhaldet i marxismen — dvs. sto for revisjonisme. Under krigen fekk desse straumdraga dominera dei fleste gamle sosialdemokratiske partia. Dei utvikla seg til sosialsjåvinisme og sosialimperialisme — dvs. stønad til det eigne borgarskapet i den imperialistiske krigen.

I Noreg og sume andre nordiske og europeiske land er desse sosialdemokratiske partia blitt hovudparti for monopolkapitalen. Etter den andre verdskrigen har fleire av dei fått dobbeltkarakteren av *både* agentar for borgarskapet i det eigne landet i arbeidarklassen og samstundes støttespelarar og agentar for den imperialistiske supermakta USA.

Under og etter den andre verdskrigen voks det fram revisjonistiske straumdrag i dei kommunistiske partia i mange land. I fyrstninga var desse straumdraga støttespelarar for borgarskapet i kvart einskilt land og USA-imperialismen.

Etter at kontrarevolusjonen sigra i Sovjet og Khrusjtjov fekk makta i partiet der, fekk den moderne revisjonismen eit kräftig støt framover. I eit fleirtal av dei tidlegare kommunistiske partia lukkast dei i å ta makta. Dei moderne revisjonistiske partia er som dei gamle sosialdemokratiske partia agentar for det eigne borgarskapet i arbeidarklassen. Samstundes er dei opne agentar

for den aggressive oppstigande imperialistiske supermakta Sovjet.

Den moderne revisjonismen skil seg frå det gamle sosialdemokratiet ved at han ikkje berre er eit agentur for monopolborgarskapet og imperialismen. Attåt har han statsmakta i ein rad land, mellom anna ein av dei to imperialistiske supermaktene. I desse landa er borgarskapet sjølv revisjonistisk. Monopolborgarane i Sovjet har dessutan kontroll over ei av dei to største militærmaskinane i verda. Ikkje berre sosialt, men også militært er den moderne revisjonismen blitt ei hovudstøtte for det imperialistiske verdssystemet.

Den moderne revisjonismen har større maktmedel enn den gamle revisjonismen på Lenin si tid. Den verkeleg kommunistiske, marxist-leninistiske rørsle er også større og sterkare enn nokon gong før. At borgarskapet og imperialismen slik stoda er no, må dekkja seg bak stadig fleire «sosialistiske» fraser, må sverja ikkje berre til Marx, men og til Lenin, det er berre ein naudsynt fylgje av den desperate stoda borgarskapet er i.

Kvart år som går syner sanninga i læra til Lenin om at ingen kamp mot borgarskapet og imperialismen kan sigra utan strid mot revisjonismen. I dag kan vi slå fast at den revolusjonære rørsle og den revolusjonen som vil sigra, aldri må forsona seg med den moderne revisjonismen og sosialimperialismen, men skjerpa kampen mot dei, elles vil han li nederlag.

I framtida må vi venta at dess verre krise for kapitalismen vert, dess veikare imperialismen vert, dess meir vil reaksjonen gripa til revisjonisme og dess skarpere vil kampen mot revisjonismen og sosialimperialismen måtta verta. Kommunistane, proletariatet og folka i verda må bli stadig meir dugande til å skilja mellom ekte og falsk anti-imperialisme, ekte og falsk sosialisme, ekte og falsk marxisme og kommunisme.

9. Den proletariske internasjonalsismen

Den proletariske internasjonalsismen er svaret proletariatet gjev det internasjonale kapitalistiske og imperialistiske systemet.

Ettersom imperialismen og kapitalismen er eit verdsomfemnande system, kan det også berre bli kasta på historia sin skraphaug gjennom ein sams strid frå proletariatet og folka i heile verda. Vi har slege fast at oppgåva proletariatet har er internasjonal: å styrta imperialismen, oppretta sosialismen og til slutt kommunismen på heile jordkloten. Difor har og den kampen proletariatet fører ein internasjonal karakter.

Samstundes utviklar kapitalismen og klassekampen seg ujamnt i dei ulike landa, og vilkåra for revolusjonen utviklar seg og til ulik tid i ulike land. Difor kan ikkje den sosialistiske revolusjonen sigra til same tid over heile verda. I vår tid er det proletariatet og folka i dei ulike landa som har oppgåva å gjera sosialistiske og nydemokratiske revolusjonar i *kvalt einskilt land*, og dimed leggja grunnlaget for å byggja sosialismen i heile verda.

Det at sosialismen fyrst sigrar i ulike land vil ikkje seia at kampen proletariatet fører i denne tidbolken ikkje er internasjonal. Sjølv om hovudkrafta for revolusjonen i kvart land er proletariatet og folket i landet sjølv, så kan ingen revolusjon sigra utan at han samstundes vert støtta av proletariatet og folka i andre land. Proletariatet i dei ymse landa må stø kvarandre og samordna kampen sin for å vinna siger i kvart einskild land no og på heile jorda på lang sikt.

Det er ei plikt for proletariatet og alle revolusjonære i verda å stø slike verkelege sosialistiske land som Kina og Albania og alle andre land der revolusjonar skaper verkeleg sosialisme eller folkedemokrati. I desse landa har proletariatet alt vunne makta, og det er ei sak for heile verdsproletariatet å stø dei mot alle framstøytar for å knusa det sosialistiske systemet der. Desse landa er

føredøme som syner proletariatet og folka i verda kva veg dei må gå for å styrta imperialismen, kapitalismen og reaksjonen, skipa proletariatets diktatur, byggja sosialismen, kjempa mot revisjonismen under sosialismen og hindra at kapitalismen vert atterreist etter revolusjonen. Dei er baklandet og dei mest trugne allierte for proletariatet i dei kapitalistiske landa og for den nasjonale frigjeringsrørsla til dei underkua folka og nasjonane.

Det er ei plikt for proletariatet i dei utvikla kapitalistiske og imperialistiske landa å stø den kampen som dei underkua folka og nasjonane fører mot imperialismen. Kommunistane og proletariatet må kjempa mot alle tendensar til sjåvinisme og sosialimperialisme som borgarskapet, sosialdemokratane og revsjonistane spreier. Dei må solidarisera seg med og stø kraftig opp om kampen den 3. verda fører og særskilt frigjeringsrørslene som fører folkekrig mot imperialismen.

Det er ei plikt for proletariatet i kvart kapitalistisk og imperialistisk land å stø den kampen arbeidarane og folket i andre kapitalistiske og imperialistiske land fører.

Om det bryt ut krig, må proletariatet stø rettvis krig mot imperialismen og kjempa mot å la seg bli brukt som kanonføde i urettvis krig for imperialistane og særskilt for supermaktene.

Om supermaktene utløyser ein verdskrig, må proletariatet i dei landa som blir dregne inn svara på imperialistisk krig med å føra revolusjonær frigjeringskrig sjølv og kjempa for å styrta supermaktene og imperialismen.

Dei ekte marxist-leninistiske partia og organisasjonane er den konsekvente leiinga for heile den revolusjonære rørsla i verda. Det er berre under leiing av dei at sosialistisk og nydemokratisk revolusjon kan vinna i kvart enkelt land. Det er berre under leiing av dei at den proletariske verdsrevolusjonen kan vinna siger. Difor er det og ei plikt for dei verkelege marxist-leninistiske partia og organisasjonane å stø kvarandre, utvikla sambandet

mellom kvarandre og einskapen i den internasjonale marxist-leninistiske rørsle.

Inga kraft i verda kan stå mot den krafta proletarane og dei kjempande folka i verda kan utløysa når dei går saman i kampen for å styrta kapitalismen og imperialismen. Dei kan omskapa jorda og frigjera heile den arbeidande menneskeætta, dei kan rydda ut all utbytting og all underkuing mellom menneska for all tid.

Imperialismen ser mektig ut, men han er ein koloss på leirføter. Alle imperialistar og alle reaksjonære er papirtigrar!

PROLETARAR OG UNDERKUA FOLK I ALLE LAND, GÅ SAMAN!

III. Klassekampen i Noreg

10. Kapitalismen i Noreg

a) Utviklinga av den norske kapitalismen

Det har levd menneske i Noreg i meir enn titusen år, men berre i om lag 1500 år har det vore klassar. Klassane voks fram då produksjonen vart så utvikla at han gav eit overskot. Då var grunnlaget for privateigedomen og klasseunderkuinga lagt. Sidan har historia vore ei historie om klassekamp. Dei arbeidande massane i Noreg har gong på gong reist seg mot utbytarklassane og er blitt møtte med blodig underkuing. Gjennom utviklinga av produksjonsmidla og klassekampen har det norske samfunnet utvikla seg frå eit slaveeigarsamfunn til eit føydalsamfunn og deretter til eit kapitalistisk samfunn. Liksom kapitalismen i si tid synte føydalismen til historia sin skraphaug, vil sosialismen like sikkert visa kapitalismen dit.

Kapitalismen i Noreg hadde røtene sine i bergverksdrift, trelastindustri og handel. Seinare voks skipsfarten fram og blei eit viktig element i den norske kapitalismen. Reiarkapitalen, handelskapitalen og restar av den føydale godseigarklassen kom til å setja eit særpreg på det norske borgarskapet då det utvikla seg. Den industrielle revolusjonen i Noreg tok ikkje verkeleg fart før på 1850-talet. I siste halvdel av det førre hundreåret blei den kapitalistiske utbyttinga heilt dominerande. Som all annan kapital er også den norske grunnlagd på proletariatet sitt blod i Noreg og andre land. Reiarane skapte seg formuer ved å la massevis av sjøfolk risikera

livet på synkeferdige skuter. Industrikapitalen blei til på barnearbeid og omsynslaus utbytting av arbeidarklassen.

Utviklinga av kapitalismen i Noreg blei hindra av at den norske nasjonen var undertrykt av den svenske staten. Fram til 1905 og unionsoppløysinga spelte borgarskapet difor ei progressiv rolle innan visse grenser. Med unionsoppløysinga og den allmenne røysteretten som vart innført etterpå, var den siste steinen i den borgarlege revolusjonen lagt, og frå då av har borgarskapet spelt ei heilt ut reaksjonær rolle som underkuande, utbytande og snyltande klasse.

I tida frå 1905 til fyrste verdskrigen utvikla den norske kapitalismen seg valdsamt. Samstundes fekk utanlandsk kapital eit stort fotfeste i Noreg, og seinare er det berre blitt styrkt. Arbeidarklassen voks og blei den største klassen i det norske samfunnet.

Den fyrste verdskrigen var ei tid då krigsprofitørane la grunnlaget for den norske monopolkapitalismen. Det arbeidande folket i Noreg måtte li under ei kraftig forverring av levevilkåra, samstundes som reiarkapital og bankkapital voks. Krisa på tjuetalet sanerte mykje av den mindre kapitalen og kravde at dei store kapitalistane nytta staten meir beinveges som økonomisk reiskap. Slik starta utviklinga av den norske statsmonopolkapitalismen.

Trettitalet førte med seg ei økonomisk og politisk konsolidering av statsmonopolkapitalismen. Særleg hadde det mykje å seia for den norske kapitalistklassen at sosialdemokratiet klarte å knebla arbeidarklassen gjennom Hovudavtalen og andre reaksjonære tiltak.

Norsk kapital gjorde store profittar på den andre verdskrigen. Reiarane tente på krigsfraktene og industrien tente på produksjonen for okkupantane. På nytt var det dei arbeidande massane i Noreg som måtte bera bøkene av kapitalakkumulasjonen.

Ved innleiinga til etterkrigstida brukte borgarskapet den akkumulerte krigskapitalen til å skapa nye store produksjonsmonopol og ein langt meir utvikla finans-

kapital. På det politiske området fekk denne prosessen uttrykket sitt i sosialdemokratiet sin demagogi om «nasjonal gjenreiseing». USA-imperialismen styrkte grepet på Noreg. Femtiåra blei ei tid med ein kraftig auke i utbyttinga av den norske arbeidarklassen gjennom rasjonalisering og auka arbeidsintensitet. Men sigeren for revisjonismen i NKP og i Sovjetunionen drog ut den mellombels stabiliseringa av kapitalismen.

Ved slutten av seksti-åra var den mellombels stabiliseringa av kapitalismen avgjort slutt. Det norske samfunnet gjekk inn i ei tid med kraftig skjerping av den allmenne krisa og av klassekampen. I dag har den norske kapitalismen ingen reservar som kan gje utveg til ei ny stabilisering på line med 50- og 60-åra.

Dei faktorane som den norske kapitalismen henta den forbigåande styrken sin frå har endra seg. Internasjonalt går imperialismen frå krise til krise og dei økonomiske krisene i Noreg vert djupare for kvar gong.

Medan revisjonismen likviderte storparten av dei kommunistiske partia over heile verda for eit par tiår sidan, vert det no skipa nye marxist-leninistiske parti som vil vera fortroppen for arbeidarklassen. I Noreg har arbeidarklassen fått sitt eige politiske parti, AKP(m-l).

I etterkrigstida har statsmonopolkapitalismen utvikla seg, og i 1970-åra har han kome på eit heilt nytt nivå. Utviklinga av den norske kapitalismen til statsmonopolkapitalisme og imperialismen har skapt eit økonomisk grunnlag for eit relativt vidfemnt arbeidararistokrati. Desse arbeidarløytnantane for kapitalen er aktive sabotørar av klassekampen, og jobbar meir effektivt for å få kapitalismen i Noreg til å vara enn kapitalistklassen kunne gjort på eiga hand.

Arbeidararistokratiet har gjort dei store samyrkeorganisasjonane om til byråkratkapitalistiske selskap, slik som NKL, Landsbanken, Samvirke osv. Ei tilsvarende utvikling har skjedd med dei store landbruksorganisasjonane. Dei leiande byråkratkapitalistane høyrer til den monopolistiske delen av borgarskapet.

Vi tek avstand frå den borgarlege og revisjonistiske myten om at det norske klassesamfunnet har vore prega av «fredeleg og parlamentarisk utvikling». Før kapitalismen braut gjennom i Noreg raste det gong på gong klassekrigar der dei undertrykte massane prøvde å kasta av seg utbytтарåka. Under kapitalismen har arbeidarklassen blitt møtt med valdsmakta til borgarskapet gong på gong. Kampen for fagforeiningane kravde store offer av arbeidarklassen, både forfylging og kriminalisering og til og med dødsoffer. Ved mange viktige arbeidskampar har borgarskapet brukt valdsapparatet til å knekkja kampen. Når kampen ikkje har blitt valdsamare, kjem det ikkje av at det norske borgarskapet har nokon særskilt fredeleg karakter. Det kjem av at arbeidarklassen sjeldan har vore i nærleiken av å truga borgarskapet si makt. All historie, også den norske, syner at så snart arbeidarklassen blir sterk nok til å truga den kapitalistiske staten, då vil borgarskapet og vera budd på å slå han ned med blodig vald.

Thranitterrørsla, som var den fyrste arbeidarrørsla i Noreg, vart slegen ned med vald. Dei fyrste streikekampane og fagforeiningane vart møtte med vald. Dei store arbeidskampane på tjue- og trettitalet blei møtte med soldatar, statspoliti og borgarvern. Slik er søga om kapitalismen i Noreg.

b) Noreg og imperialismen

Noreg er eit imperialistisk land. Noreg er eit høgt utvikla statsmonopolistisk land som driv imperialistisk utbytting. Sjølv om Noreg er eit lite land, driv den norske herskarklassen slik utbytting i alle verdsdelar. Den kampen som folka i andre land måtte føra for å kjempa mot norsk imperialisme, tener og arbeidarklassen og folket i Noreg, og vi vil stø slike kampar.

Proletariatet i Noreg må aldri stø norsk imperialisme. Det må kjempa mot han, og kjempa mot den imperia-

listiske sjåvinismen som borgarskapet prøver å forgifta arbeidarklassen med. Denne sjåvinismen er i strid med den proletariske internasjonalismen og ein verkeleg anti-imperialistisk patriotisme.

Noreg er ein del av den imperialistiske verda. Det kapitalistiske Noreg tek del i den imperialistiske utbyttinga og undertrykkinga av dei undertrykte folka og nasjonane. Det imperialistiske borgarskapet i Noreg har ikkje nokon eigen militær og politisk styrke til å driva slik utbytting. Det har alltid fylgt lina med å stø seg på ei større imperialistisk makt og driva utbyttinga si i ly av kanonane til denne makta. Tidlegare var det den engelske imperialismen. I 1976 og i heile tida etter den 2. verds-krigen har monopolborgarskapet stødd seg på USA-imperialismen. Dette har gjort Noreg til ein del av hegemonområdet til USA-imperialismen og gjeve sterke militære styrkeposisjonar til USA i Noreg. Men ettersom sosialimperialismen har gått fram, har han byrja å pressa på Noreg for å riva Noreg laus frå USA-imperialismen og over i hegemonområdet til Sovjet. Det har skapt eit grunnlag for at delar av det norske borgarskapet kan hella til sosialimperialismen.

Det norske imperialistiske borgarskapet høyrer til *verdsreaksjonen*. Samstundes er Noreg truga av sterkare imperialistiske makter, særleg av sosialimperialismen og USA-imperialismen, som trugar Noreg militært.

Noreg er eit offer for imperialismen. Sidan Noreg vann sjølvråderetten i 1905 har det alltid vore ein stor del utanlandsk imperialistisk eigedom i Noreg. Både amerikansk, britisk, fransk, svensk og annan imperialistisk kapital har røva norske naturrikdomar og utbytta arbeidskraft i Noreg. I 1976 er det og tendensar til at sosialimperialismen aukar den økonomiske aggresjonen sin overfor Noreg. Sovjet pressar på for å få Noreg til å gje opp suvereniteten over Svalbard. Dei utanlandske imperialistane er fiendar av det norske folket, og det norske borgarskapet syner at det har ein unasjonal karakter ved at det alltid har oppmuntra slik utbytting og støtta seg på

utanlandsk imperialisme. Samstundes finst det motseiingar mellom dei norske og dei utanlandske imperialistane. Av og til fører desse motseiingane til at den borgarlege staten tek tiltak mot utanlandsk kapital for å auka det norske borgarskapet sin lut. Det endrar ikkje noko ved den grunnleggjande karakteren til borgarskapet. Det er berre eit uttrykk for tevlinga mellom ulike kapitalistar.

Noreg driv «indre imperialisme». Det norske borgarskapet og dei tidlegare hersarklassane har lagt den samiske nasjonen under seg med vald. Gjennom mange hundreår er dei samiske områda blitt koloniserte, og det moderne borgarskapet har ført denne politikken vidare. Det norske proletariatet må kjempa mot den nasjonale underkinga av samane og smi ein einskapsfront med samane mot den felles fienden. (Sjå sameprogrammet til AKP(m-l).)

11. Klassane i det norske samfunnet

a) Prinsipp for klasseanalysen

Klasseanalysen skal svara på spørsmålet om kva for klassemotseiingar som er i landet, kven som er den reaksjonære, herskande klassen og kven som er den leiande, revolusjonære klassen. Han skal og svara på spørsmålet om kva klassar eller grupper som kan verta stridsfelagane til den revolusjonære klassen og kven som er fiendane hans.

Den marxistiske klasseanalysen er ein vitskapleg, objektiv analyse. Han avdekkjer den antagonistiske motseiinga mellom proletariatet og borgarskapet og viser til at klassekampen mellom dei berre kan føra til den sosialistiske revolusjonen, proletariatets diktatur og kommunismen. Analysen syner den leiande rolla prole-

tariatet har og gjev rettleiing for kven av dei mellomliggjande gruppene klassen kan vinna for seg, og kven det i det minste er råd å nøytralisera.

Då dei moderne revisjonistane kom til makta i SUKP var noko av det fyrste dei gjorde å gå til åtak på den marxist-leninistiske klasseanalysen. Dei freista å viska ut skiljelinene mellom proletariatet på den eine sida og dei lågare laga av intelligentsiaen og småborgarskapet på hi. Dei gjekk til åtak på den leninistiske tesen om forbundet mellom proletariatet og di arbeidande bøndene og ville setja forbundet med intelligentsiaen i staden. Dei overdreiv motseiinga mellom det monopolistiske og det ikkje-monopolistiske borgarskapet og ville framstilla dei siste mest som stridsfelagar for proletariatet.

Alt dette har eit formål. Det er å nekta for at proletariatet har den leiande rolla og freista å leggja den proletariske rørsla under leiing av borgarskapet og småborgarskapet. Den revisjonistiske «analysen» tener difor til å halda kapitalismen oppen. Det same gjeld om den same revisjonistiske «analysen» vert lagt fram i «venstre»frasar.

b) Hovudmotseiinga og klasseforbundet

Sidan Noreg vart eit kapitalistisk samfunn har den grunnleggjande motseiinga vore motseiinga mellom samfunnskarakteren til produksjonen og den private karakteren til eigedomen. Når det gjeld klassesetilhøva, kjem denne motseiinga fram i motseiinga mellom borgarskapet og proletariatet.

Då kapitalismen gjekk over frå frikonkurransekapitalisme til imperialism, skjedde det inga endring i klassenaturen til den grunnleggjande motseiinga. Det kapitalistiske vesenet ved samfunnet endra seg heller ikkje. Men motseiinga mellom desse to klassane vart skarpere, motseiinga mellom monopolistisk og ikkje-monopolistisk kapital oppsto, motseiinga mellom kolonimaktene

og koloniane vart skarpere og motseiinga mellom dei kapitalistiske landa, som spring fram av den ujamne utviklinga deira, vart særleg skarp. Motseiinga mellom borgarskapet og dei småborgarlege delane av bøndene er og blitt mykje kvassare, og det har lagt eit fastare grunnlag for klasseforbundet mellom arbeidarklassen og dei arbeidande bøndene.

Hovudmotseiinga i eit samfunn til ei kvar tid er den motseiinga som styrer og påverkar utviklinga av dei andre motseiingane. I dag går hovudmotseiinga i Noreg mellom proletariatet og borgarskapet.

I høve til den sosialistiske revolusjonen vert samfunnet delt i to store læger, der proletariatet og borgarskapet er drivkrafta på kvar si side.

Borgarskapet er fienden til proletariatet. Monopolborgarskapet er den leiande delen av borgarskapet sitt læger. Borgarskapet stør seg på arbeidararistokratiet og dei øvste delane av småborgarskapet og på den internasjonale reaksjonen.

Proletariatet må på si side stø seg på sine viktigaste allierte, halvproletariatet, småbøndene og dei fiskarane som kan samanliknast med småbøndene. Det må og alliera seg med store delar av ungdomen under utdanning og dei lågare delane av dei funksjonærane som høyrer til småborgarskapet og progressive intellektuelle. Det er desse vi meiner med *folket*. Proletariatet må stø seg på klassefelagane sine og dei underkua over heile verda.

Mellom dei to hovudklassane vil det finnast vaklande grupper som i sume høve kan vinnast for proletariatet og i sume høve kan nøytralisierast. Delar av dei kan og vinnast for fienden.

c) Dei tre klassane

Tidbolken vi lever i er kjenneteikna av at han har forenkla klassemotseiingane. Heile samfunnet spaltar seg meir og meir i to store, fiendslege læger, i to store klassar

som står beinveges mot kvarandre, borgarskap og proletariat.

Mellom desse to hovudklassane finn vi eit småborgarskap som ikkje er nokon homogen klasse, men som deler seg i ulike grupper. Småborgarskapet som heilskap er difor ikkje noka drivkraft i omdaninga av samfunnet. Dei ulike småborgarlege gruppene kan berre spela ei rolle ved å knyta seg til den eine eller den andre av dei to hovudklassane.

Som Marx peika på vil det i klassesamfunnet finnast lag som står på overgangen frå den eine til den andre klassen. Halvproletariatet er eit slik lag. Det er på veg frå småborgarskapet til proletariatet, og står med eit bein i kvar klasse. Men det overvegande fleirtalet av samfunnsmedlemene vil høyra til den eine eller den andre av dei tre store klassane. Vi avviser «teorien» om at den statsmonopolistiske kapitalismen har skapt store grupper «mellomlag» som ikkje høyrer til nokon av desse klassane. Vi stør Mao Tsetung sine ord om at «i klassesamfunnet står kvar og ein som medlem av ein særskild klasse.»

Borgarskapet

Borgarskapet er den klassen som er tufta på kapitalistisk utbytting av lønsarbeid. Han eig og kontrollerer produksjonsmidla. Det er underordna om utbyttinga skjer i form av eit privat firma, eit aksjeselskap eller ei statsverksemd. Det avgjerande er at dei som eig eller rår over kapitalen utbyttrar andre menneske. Difor reknar vi både dei småe og mellomstore kapitalistane til borgarskapet likesåvel som dei private monopolkapitalistane og byråkratkapitalistane i toppen av statsverksemdene.

Borgarskapet er *ein* klasse som lever av kapitalistisk utbytting av arbeidarklassen, og difor er det som heilskap fiende av revolusjonen. Men innanfor borgarskapet er det monopolborgarskapet som har makta. Borgar-

skapets diktatur i vår tidbolk har *form* av eit monopolkapitalistisk diktatur. Finansoligarkiet og toppane i statsapparatet er eksekutivkomiteen til monopolkapitalen. Dei mindre kapitalistane er interesserte i at monopolkapitalens diktatur vert halde oppe, men dei har ikkje sjølv nokon del av makta. Monopolkapitalistane sikrar seg ekstraprofitt også på kostnad av dei mindre kapitalistane. Det fører til at desse kapitalistane vert radert ut. Men jamvel under den mest monopoliserte kapitalismen oppstår det mindre kapital att, mellom anna som delleverandørar til monopola.

Som herskande lag innanfor borgarskapet med råderett over finanskapitalen, med makta i staten osv., har monopolborgarskapet sume drag av å vera eigen klasse i høve til resten av borgarskapet. Men motseiingane mellom dei monopolistiske og dei ikkje-monopolistiske kapitalistane er underordna motseiingane mellom borgarskapet som heilskap og proletariatet.

Attåt kapitalistane i industri, transport, handel, finans, statsbyråkrati osv. høyrer og spissane i intelligentsiaen og dei rike bøndene med i borgarskapet. I eit høgt utvikla kapitalistisk land som Noreg har kapitalistiske produksjonstilhøve trengt inn i landbruket. Det skjedde seinare enn i andre sektorar, og framleis er småproduksjonen det mest typiske draget ved landbruket i Noreg.

Jordeigedomen gjev opphav til absolutt grunnrente på alle jordstykke som vert drivne og ei differensialrente i tillegg på den beste jorda som vert driven mest rasjonelt. Men det er berre dei rikaste bøndene som får denne renta sjølv. Dei dårlegare stilte bøndene vert utbytta av landbruksmonopolet, staten og bankane. Det er desse som sikrar seg renta på jorda som småbøndene driv.

Mekaniseringa av landbruket har redusert talet på landbruksarbeidarar, men det vil ikkje på noko vis seia at den kapitalistiske utbyttinga er på veg ut or landbruket.

Akkumuleringa av kapital hos dei rike bøndene er eit uttrykk for utbyttinga av arbeidarklassen, sjølv om lønsarbeidet på desse bruka er blitt mindre. I Noreg spelar landbruksmonopolet ei særskild rolle som kapitalist, av di det har monopol på omsetnad og vidareforedling.

I fisket svarar dei kapitalistiske fiskebåteigarane, som eig større båtar og utbyttar leigd arbeidskraft, til storbøndene i jordbruket.

Proletariatet

Proletariatet er den klassen som får seg levebrødet sitt berre ved å selja arbeidskrafta si, og ikkje gjennom profitt av kapital. I all den tida det har vore klassar, har det også vore fattigfolk og arbeidande klassar, og dei arbeidande klassane har for det meste vore fattige. Men det har ikkje alltid eksistert slike arbeidarar som det moderne proletariatet. Det moderne proletariatet spelar ei heilt ny rolle i verdssoga. Det er eit produkt av den industrielle revolusjonen og den moderne storindustrien. I denne industrien er proletariatet blitt organisert, trena, herda og disiplinert. Proletariatet er den sterkaste klassen under kapitalismen, og det er berre denne klassen som er heilt gjennom revolusjonær. Han har ikkje anna å mista enn lekkjene sine.

Det er berre denne klassen som kan gripa makta og skapa ein sosialistisk stat — proletariatets diktatur. Jamvel om denne staten vil stø seg på klassealliansen mellom proletariatet og småbøndene og dei arbeidande fiskarane, må makta vera i hendene på proletariatet. Samfunnet vil verta omforma i proletariatet sitt bilete, og medan det endrar verda, endrar proletariatet og seg sjølv. Den sosialistiske revolusjonen og førebuinga av det kommunistiske samfunnet er den historiske oppgåva for proletariatet.

I vår partilitteratur tyder proletariatet det same som den moderne arbeidarklassen.

Til proletariatet høyrer arbeidarane i industri, gruver, bygg, anlegg, sjø- og landtransport. Vidare høyrer landarbeidarane og eigedomslause fiskarar til proletariatet. Det same gjeld dei lågaste delane av funksjonærar og tenestemenn i kontor, handel, samferdsle og teneste.

Proletariatet er den største klassen i Noreg i dag og det er fleirtalet av innbyggjarane i landet.

Innanfor proletariatet er det arbeidarane i storindustrien og dei største arbeidsplassane som er fortroppen, kjernen i proletariatet. Kontorfunksjonærar o.l. blant arbeidarane høyrer til ytterkanten i proletariatet og er mykje merkte av at dei er kløyvde opp og tek imot mykje påverknad frå småborgarlege element kring seg.

Småborgarskapet

Småborgarskapet er ikkje ein einskapleg klasse i høve til proletariatet og den sosialistiske revolusjonen. I småborgarskapet finst det både folk som eig produksjonsmiddel eller verksemder i varehandel o.l., og intellektuelle og mellomliggjande funksjonærar som har utdanning eller særskilde kvalifikasjonar som gjer at dei ikkje treng selja arbeidskrafta si.

I småborgarskapet finst det grupper som står nært proletariatet og har interesse av den sosialistiske revolusjonen, t.d. småbrukarane og dei fiskarane som står i same stilling som dei. Dei er proletariatet sine viktigaste allierte, og proletariatets diktatur vil stø seg på klassealliansen med dei. Attåt finst det og andre grupper blant dei lågaste småborgarskapet som lever eit liv som ikkje skil seg mykje frå livet til proletariatet, og som kan vinnast som allierte for revolusjonen, t.d. dei lågaste delane av intelligentsiaen, som fleirtalet av lærarane og sume av dei lågare mellomliggjande funksjonærane. Andre grupper er nærarer knytte til borgarskapet. Sume av dei, som t.d.

delar av dei mellomliggjande bøndene, kan nøytralisertast og i sume høve vinnast for revolusjonen eller stø proletariatets diktatur. Andre vil vera reservar eller faste allierte for borgarskapet, og vil motarbeida revolusjonen og proletariatets diktatur.

I. Småborgarskapet i landbruk og fiske

Den øvste delen av småborgerskapet i landbruk og fiske er dei som i hovudsak lever av sitt eige arbeid, men som nyttar leigd arbeidskraft i ein viss mon eller til visse tider på året. Denne delen av småborgarskapet i landbruket er mellombønder. Sume av dei akkumulerer frå år til anna, utvidar produksjonen og går over til borgarskapet. Slike vert storbønder i landbruket og kapitalistiske reiarar i fisket. Dei fleste av mellombøndene akkumulerer berre i gode år og tærer på det i dei dårlegare åra. Dei held seg i småborgarskapet. Den tredje gruppa går underskot det eine året etter det andre og vert tvinga til å selja eller vert som dei lågare delane av småborgarskapet. Mellombøndene og dei motsvarande delane av folk i fisket er fleire enn dei kapitalistiske storbøndene og reiarane. Dei har til no vore nært knytte til borgarskapet og har stått under deira politiske leiing. Skjerpinga av den kapitalistiske landbrukskrisa vil føra til auka skilje mellom dei og vil betra vonene for at dei dårlegast stilte av dei kan rivast laus frå borgarskapet si leiing. Det er ei oppgåve for proletariatet å søkja å nøytralisera dei øvste laga av mellombøndene og søkja å skipa om ikkje anna ein delvis allianse med dei dårlegast stilte mellombøndene for revolusjonen. Etter den sosialistiske revolusjonen må proletariatet nytta statsmakta si til å dra mellombøndene vekk frå storbøndene. Difor vil dei ikkje bli krenkte og dei vil verta vunne for samyrke og kollektivisering gjennom overtyding.

Den lågaste delen av småborgarskapet i landbruk og fiske er småbøndene og dei fiskarane som eig mindre båtar og noko reiskap, men ikkje lever av å utbytta andre.

Desse er strategiske allierte med proletariatet. Dei vert

utbytta av finanskapitalen, staten og landbruksmonopolet for småbøndene sin del, og jamvel av imperialistiske verksemder og kapitalistiske oppkjøparar for fiskarane sin del.

Fiendane deira er difor dei same som proletariatet sine fiendar. Det objektive grunnlaget for å skapa eit sterkt klasseforbund er difor til stades.

Småbøndene har ikkje gjeve opp stillinga si som småprodusentar. Difor vert dei tvinga av konkurransen til å investera i betre og meir kapitalkrevjande utstyr. Men desse investeringane aukar berre kløfta mellom dei og dei rike bøndene, av di dei ikkje kan bli utnytta effektivt på småe eigedomar. Den aukande gjelda dreg dei difor raskt nedover. Det er ikkje berre jordrenta som vert teke frå dei, jamvel ein del av det naudsynlege arbeidet vert teke av kapitalistklassen. Mange av småbruka vert liggjande brakk etter fråflytting. Det syner korleis kapitalismen raserer produktivkrefter. Småbøndene og dei arbeidande fiskarane har verkeleg mykje å vinna på den sosialistiske revolusjonen og dei har rom i seg for stor entusiasme for han.

For at sosialismen skal sigra, må det skapast ein aktiv allianse begge vegar for den sosialistiske revolusjonen mellom arbeidarklassen, småbøndene og dei fiskarane som eig mindre båtar og noko reiskap, men ikkje lever av å utbytta andre. Det er oppgåva for arbeidarklassen å gjera opptaket til ein slik allianse og utvikla dei røtene som finst for han.

II) Småborgerskapet i handel, småproduksjon, handverk, transport

Det er små butikkeigarar, eigarar av småagentur, småe produksjonsverksemder med meir. Anten driv dei verksemda berre med familien eller dei utbytтар arbeidskraft i liten målestokk. Dei kan ikkje leva av utbytting, men freistar å koma opp på det nivået at dei kan gjera det. Det vil i dei fleste høva ikkje lukkast av di dei er under hælen på monopola og bankane.

Politisk skil dei seg frå småborgarskapet i landbruket ved at dei for det meste er lydige tenarar for borgarskapet. Dei er dels organiserte saman med borgarskapet og let i alle høve borgarskapet leia seg. Det finst døme på at einskilde personar frå denne gruppa har kjempa saman med arbeidarklassen mot interessene til borgarskapet og monopola. Men som gruppe er dei nært knytte til borgarskapet, og rørslene blant dei får lett eit reaksjonært innhald.

III) Intelligentsiaen, dei «frie yrka» og mellomliggjande funksjonærar

Intelligentsiaen er ikkje nokon klasse, men eit sjikt som er oppstått i historia av delinga mellom åndsarbeid og kroppsarbeid, samstundes med oppkomsten av klasse-motseiingane. Intelligentsiaen har alltid vore sterkt knytt til dei herskande klassane og utbyttarklassane, og har hatt som oppgåve å gjera ulike funksjonar for dei. Så lenge det finst klasse-motseiingar og arbeidsdeling, vil intelligentsiaen alltid ha visse føremoner i høve til arbeidarene og småbøndene.

Kapitalismen har utvikla ein rad nye kategoriar intellektuelle for å utføra ulike oppgåver i det kapitalistiske samfunnet. Under borgarskapets diktatur vil intelligentsiaen vera sterkt prega av borgarskapet, sjølv om mange av dei lågare delane av dette sjiktet lever eit liv som ikkje skil seg svært mykje frå livet til arbeidarklassen og dei arbeidande massane.

Intelligentsiaen er ikkje noka sjølvstendig kraft i samfunnet, og kan aldri bli det. Han spelar berre ei rolle i tilknytning til den eine eller den andre klassen. Rolla han spelar vil bli avgjort av klasseopphavet hans, den stillinga han står i i samfunnet og dei alliansane dei ulike delane av han går inn i med denne eller hin klasse. Det spring ut av sjølve naturen hans at han vil vera prega av vakling og ustabilitet.

Fleirtalet av dei intellektuelle står i ei stilling som har

eit småborgarleg preg. Dei høyrer difor til småborgarskapet. Det gjeld alt frå lærarar i grunnskulen og oppetter. Dei øvste laga av intellektuelle er så muta av borgarskapet og har ei slik rolle i organiseringa av samfunnet at dei har vorte borgarar sjølve.

Dei «frie yrka», slike som lækjarar, tannlækjarar, arkitektar, advokatar osv. med eigen praksis, høyrer og til småborgarskapet dersom dei ikkje har tilsett så mange at dei vert kapitalistar eller kan ta så store honorar at dei kan akkumulera kapital. Det er ein aukande tendens til at desse gruppene vert tilsette i staten, men det endrar ikkje klassestillinga deira.

Det store fleirtalet av funksjonærar med intellektuell utdanning må og reknast til småborgarskapet, i motsetnad til dei lågaste funksjonærane med usjølvtendig og rutineprega arbeid, slike som postbod, telefonistar, maskinskrivarar med fleire, som høyrer til proletariatet.

Dei øvste delane av funksjonærar og tenestemenn høyrer til borgarskapet, dei tek del i utbytinga av arbeidarklassen og organiserer denne utbytinga.

Dei progressive intellektuelle, dei mellomliggjande laga av tenestemenn og funksjonærar må arbeidarklassen stri for å vinna over til seg og skilja dei frå den borgarlege intelligentsiaen og toppfunksjonærane.

d) Andre grupper og lag

Halvproletariatet

Med halvproletarar meiner vi småprodusentar som er lønsarbeidarar ein del av året. Dei finst mest i fisket og landbruket. Det er dei småbrukarane og fiskarane som ikkje kan få endane til å møtast utan å ta lønsarbeid ved sida. Dei tek ofte anleggsarbeid, vegarbeid, skogsarbeid eller arbeid i sesongprega industri. Dei står med det eine

beinet i proletariatet og er i ferd med å dra det andre etter seg.

Saman med småbøndene utgjer dei halvproletariske småbrukarane meir enn 70% av jordbrukarane. Det går stadig snøggare i den leia at det blir fleire halvproletarar mellom dei enn reine småbønder.

Halvproletarane driv på den dårlegaste jorda. Dei er knytte til proletariatet og dei er det stødigaste elementet mellom stridsfelagane til proletariatet.

Filleproletariatet

Dette er eit rotnande sjikt på botnen av samfunnet. Det er ekstremt undertrykt og fattig og lever i ei sosial naud borgarskapet freistar å løyna. Filleproletarane kjem frå fleire klassar. Ein del filleproletarar ligg nær proletariatet, har meir eller mindre jobb og noko større motstandskraft.

Delar av filleproletariatet er så demoraliserte at dei kan nyttast av herskarklassen mot proletariatet. Andre delar av dei kan under visse høve bli mobiliserte for proletariatet.

Arbeidararistokratiet

Imperialismen har gjort det økonomisk mogeleg for borgarskapet å muta eit tunt sjikt av arbeidarklassen frå den imperialistiske superprofitten. Dette laget av borgarleggjorde arbeidarar er i våre dagar den viktigaste *sosiale* støtta for borgarskapet. Arbeidararistokratiet er korrumpert av imperialismen og utgjer ei politisk avdeling av borgarskapet.

Til arbeidararistokratiet reknar vi dei halvt småborgarlege privilegerte arbeidarane som er skilde frå det store fleirtalet av arbeidarklassen ved særlege føremoner. Sjølv om dei utgjer eit lite mindretal innanfor klassen er

dei ein massebasis for opportunisten og revisjonismen.

Attåt desse borgarleggjorde arbeidarane har det vorte utvikla eit stort arbeidararistokratisk byråkrati innanfor fagrørsla, i dei borgarlege arbeidarpartia, i bladstyre, organisasjonar osb. Staten stør og utviklinga av eit slikt lag omkring dei parlamentariske organa og i statsapparatet. Sosialt har desse arbeidararistokratane teke steget ut or arbeidarklassen og vorte småborgarar eller borgarar. Dei øvste delane av arbeidararistokratiet høyrer til monopolborgarskapet.

Partiet sin politikk må vera å isolera arbeidararistokratiet frå dei breie massane av arbeidarklassen. Partiet må oppmuntra arbeidarklassen til ein innbiten og kvass strid mot dette sjiktet av overløparar til borgarskapet sitt læger. Partiet må sjølv hindra at det utviklar seg eit arbeidararistokrati i eigne rekkjer og jamvel kjempa mot påverknaden frå det, som partiet alltid vil vera utsett for. Partiet vil kjempa mot at medlemer som får verv som faglege tillitsmenn eller parlamentarikarar skal motta særskilde føremoner frå dette arbeidet.

12. Anna underkuing i det kapitalistiske Noreg

Kvinneundertrykkinga

Samstundes som klassane voks fram byrja kvinneundertrykkinga. Før det hadde kvinnene ei mektig rolle i det urkommunistiske samfunnet. Med utviklinga av husdyrhaldet vart arbeidet til mannen grunnlaget for økonomien, og produksjonsmidla vart privateigedomen hans, medan arbeidet til kvinna minka inn til eit uviktig tilskot. Slik vart kvinna sett utanfor den samfunnsmessige produksjonen og fekk ei annanrangs rolle i samfunnet. Dei ulike formene for klassesamfunn har kvar til si tid

gjeve kvinneundertrykkinga si eiga form, men alle som eitt har dei bygt vidare på sjølve grunnlaget for kvinneundertrykkinga slik det oppsto då urkommunismen braut saman: «kvinna er stengd ute frå sosialt produktivt arbeid og er bunden til det private arbeidet» (Engels).

Den borgarlege revolusjonen har eit stykke på veg gjeve kvinnene ein formell likskap, men kvinna er framleis ei reservearbeidskraft. Ho er anten lenkja til det private husarbeidet, eller om ho tek del i det samfunnsmessige arbeidet, har ho dei dårlegaste, lågast lønte og utryggaste jobbane. Kapitalismen har sett salet av kvinnekroppen i system gjennom å gjera prostitusjon og pornografi til industri. Imperialismen fornedrar kvinna endå meir gjennom sin dekadente og rotnande kultur, ideologi og brutale underkuing.

Full frigjering av kvinnene kan ikkje verta røyndom utan at kvinna tek del i den sosiale produksjonen på lik line med mannen. Kvinnefrigjeringa vert ikkje røyndom før oppsedinga av ungane får samfunnskarakter og det private husarbeidet vert redusert til eit absolutt minimum. Familien må opphøra å vera den økonomiske grunneininga i samfunnet.

Dette målet kan ikkje bli nådd under kapitalismen. Rett nok har kapitalismen utvikla sume av dei formelle tiltaka som trengst for at kvinnene skal ta del på lik line med mennene i den sosiale produksjonen, slikt som dagheimar, moderne hushaldningsreiskapar osb. Men desse tiltaka kan ikkje koma kvinnene til godes i full mon så lenge den kapitalistiske vareøkonomien herskar. Desse tiltaka vert føremål for kapitalistisk vareomsetnad, dei vert berre produserte i den grad dei gjev profitt. Kvinnefrigjeringa er umogeleg under kapitalismen av di ho vert hindra av den grunnleggjande motseiinga i kapitalismen, motseiinga mellom samfunnskarakteren til produksjonen og den private tileigninga. Fyrst etter at den sosialistiske revolusjonen og proletariatets diktatur har sett produksjonen for samfunnsbehova i staden for produksjonen for profitt og frigjort produktivkreftene

frå det kapitalistiske anarkiet, fyrst då vil frigjeringa av kvinnene verta røyndom.

Difor har kvinnene i det arbeidande folket endå ein grunn til å kjempa for sosialismen. Dette gjer det mogeleg å mobilisera endå breiare blant kvinnene. For at kvinnerørsla skal ha ei progressiv retning er det naudsynt at ho har ei proletarisk leing og at dei proletariske kvinnene har ein framskoten plass i henne, som medlemer av den einaste verkelege revolusjonære klassen. Revolusjonen er naudsynt for kvinnene og kvinnene er naudsynte for revolusjonen. Utan at kvinnene tek del i revolusjonen, er det uråd at han kan sigra. Difor har kvinnekampen svært mykje å seia strategisk.

Den nasjonale underkuinga

I Noreg finn den nasjonale underkuinga stad på ulikt vis. Samane som er urfolk i Noreg, har vore underkua i hundretals år av den norske staten og overklassen i Noreg. Dei er undertrykte økonomisk, kulturelt, språkleg osv., kort sagt, dei er undertrykte som nasjon. AKP(m-l) har uttrykt politikken sin i kampen mot den nasjonale underkuinga av samane i eit eige sameprogram. Innhaldet i det programmet er at den sosialistiske revolusjonen i Noreg skal avskipa den nasjonale underkuinga og fornedringa av samane. Det er ei sams oppgåve for arbeidarklassen og det arbeidande folket både av norsk og samisk nasjonalitet å kjempa mot norsk nasjonal underkuing av samefolket.

Den nasjonale underkuinga kjem og til uttrykk gjennom underkuinga av ulike nasjonale minoritetar. Kapitalismen sikrar seg ein ekstraprofitt gjennom å utbytta utanlandske arbeidarar i Noreg. Samstundes freistar borgarskapet å setja norske og utanlandske arbeidarar opp mot kvarandre. Mot dette må vi kommunistar setja den proletariske internasjonalsmen. AKP(m-l) er ikkje berre partiet til det norske proletariatet, vi er partiet til *heile*

proletariatet i Noreg, same kva nasjon arbeidarane høyrer til. Den sosialistiske revolusjonen vil og gjera slutt på at utanlandske arbeidarar i Noreg vert underkua nasjonalt, kulturelt, politisk osv.

Motseiinga mellom by og land

Det er typisk for alle kapitalistiske land, også for Noreg, at landbruket ligg langt etter for industrien og at motseiinga mellom by og land vert stadig djupare og skarpere. Grunnlaget for denne motseiinga er det kapitalistiske systemet sjølv. Byen utbytтар landdistrikta, småbøndene vert drivne frå garden og fleirtalet av folket på landsbygda vert ruinerte som ein fylgje av heile utviklinga av den kapitalistiske industrien, handelen og kredittsystemet. Spegelbiletet av avfolkinga av landsbygda er bustadnaud og aukande sosiale problem for arbeidarklassen i byane.

Landbruket ligg etter for industrien fyrst og fremst når det gjeld utviklingsnivået i produktivkreftene. Den tekniske utviklinga i landbruket går mykje seinare enn i industrien. Maskinane vert berre nytta på dei store bruka, medan småbruka ikkje maktar å gjera bruk av dei.

Kapitalismen har og gjort at landsbygda vert liggjande endå meir til atters for byane kulturelt.

Sosialismen gjer ende på kapitalismen og utbyttings-systemet og vil difor avskipa grunnlaget for interesse-motseiinga mellom by og land. Motseiinga mellom by og land vil ikkje verta borte, men ho vil slutta å vera antagonistisk. I staden for at landsbygda stadig kjem lenger til atters for byane, vil by og land nærma seg kvarandre meir og mer når det gjeld utviklinga av produksjonstilhøve og produktivkrefter, kulturell utvikling og levevilkår. Småeigedomen vert gjort om til gruppeeigedom. Gruppeeigedom vert gjort om til statseigedom steg for steg. Klasseskiljet mellom bøndene og arbeidarane vert viska ut ved at bøndene vert arbeidarar..

Undertrykking av born og ungdom

Den private oppsedinga av borna i familien gjer borna til eigedomen åt foreldra. Det er grunnlaget for undertrykkinga av borna. I det kapitalistiske samfunnet vert denne underkuinga ført vidare med at også ungdomen får låge løner, dårlege arbeidstilhøve eller ikkje arbeid i det heile. Sosialismen vil avskipa grunnlaget for denne underkuinga av born og ungdom ved å gjera oppsedinga til samfunnsansvar.

13. Det norske statsapparatet

Så lenge det har vore klasseunderkuing i Noreg har utbytarklassen hatt eit statsapparat til å halda massane nede med. Staten voks ut frå våpenmakta, og til alle tider har våpenmakta vore kjernen i statsapparatet.

I dag er det norske statsapparatet og ein reiskap i hendene på den herskande klassen til å underkua arbeidar-klassen og folket og halda det kapitalistiske klasseskildret oppe. No som tidlegare er kjernen i staten valdsapparatet, militæret, halvmilitære styrkar og politiet.

Lenin peikar på at «særleg syner imperialismen — tidbolken for bankkapitalen, dei kjempestore kapitalist-monopola, tidbolken då monopolkapitalen veks over i statsmonopolistisk kapitalisme — ei usedvanleg styrking av 'statsmaskineriet', ein makelaus vokster i emetsmanns- og militærapparatet i samband med dei aukande underkuingstiltaka mot proletariatet både i dei monarkistiske og også i dei friaste, republikanske land.»

Dette gjeld fullt ut for Noreg.

I imperialismen sin tidbolk har borgarskapet eit større

militærapparat og fleire våpen enn nokon gong tidlegare til å slå ned oppreistar og revolusjonar med. Det norske borgarskapet har og gong på gong nytta valdsmakta mot arbeidarklassen, og det jamvel mot meir avgrensa arbeidar-kampar enn ein sosialistisk revolusjon. Thrane-rørsla og sameoppreisten i førre hundreåret vart knekte med valdsmakt. Dei fyrste fagforeiningane og streikane vart og møtte med soldatar og politi. I vårt hundreår er det talrike døme på valdeleg undertrykking frå borgarstaten si side. Det vart sett inn marinesoldatar mot sjømanns-streiken i Hammerfest i 1921, og politi og marinefarty vart sende mot Hydroarbeidarane på Menstad i 1931. Politi har verna streikebrytarar både føre krigen og i 1970-åra. Dei væpna styrkane og andre delar av det borgarlege statsapparatet driv regelbundne øvingar i korleis arbeidaroppreistar skal knusast.

Dei væpna styrkane til borgarskapet er ikkje retta inn på å verna den nasjonale sjølvråderetten. Ved sida av at dei skal underkua det arbeidande folket er dei og ein lekk i kampen USA-imperialismen fører med sosialimperialismen om hegemoniet i verda.

Det norske lovverket er eit vern om borgarskapet sine interesser. Grunnlova, straffelova, unnatakslovene osv. er uttrykk for borgarskapet sitt diktatur. Politi og domstolar er sette til å bruka desse lovene mot arbeidar-klassen og det arbeidande folket. Sambandet mellom den militære og sivile delen av statsapparatet er nært. I borgarskapet sin strategi skal alle desse delane av staten verka som ein maskin i lag med delar av pressa osv. for å hindra ein arbeidaroppreist.

Dei siste femti åra har staten fått ei heilt ny oppgåve som felleskapitalist.

Staten er ein aukande *marknad* for den private kapitalen. Det gjeld anlegg, varer, militært utstyr o.a. Staten *tek over verksemder* og jamvel sektorar som ikkje kan gje dei private kapitalistane nok profitt. Staten grip inn med *stønad* for å tryggja dei monopolistiske verksemdene. Han *kjører og sel* aksjar og verksemder slik at

dei private kapitalistane aukar sin profitt. Staten *går inn aktivt* meir og meir i dei kapitalkrevjande prosjekta og blir ein verkeleg felleskapitalist. Staten *styrkjer monopoliseringa* ved å skipa samanslutningar av dei største private monopola. Dei store organisasjonane og dei borgarlege partia av ulik type vert knytte meir og meir beinveges til staten. Det er ei vidareføring av den utviklinga som den reaksjonære Hovudavtalen starta. Det beinveges sambandet mellom dei private monopolselskapa og bankane på den eine sida og staten på den andre vert næmare, og dette vert kalla «demokratisering». Staten er ein reiskap for borgarskapet, men han ligg i hendene på den monopolistiske delen av borgarskapet. Han uttrykkjer dei sams interessene til denne delen. Difor vil han stundom koma i motsetnad til den eine og andre monopolgruppa, og dei ulike monopolgruppene vil kjempa om kven av dei som skal ha den største makta i staten.

Den norske staten er ein snyltarstat. Han aukar det uproduktive byråkratiet, men samstundes skjer han ned på avsetningane til sosiale fonds.

Staten spelar ei stor ideologisk og politisk rolle. Han dikterer politikken og ideologien til borgarskapet som rettesnor for heile utdaningsverket. Staten har monopol på kringkastinga og nyttar det til å kjempa mot arbeidarklassen og dei revolusjonære.

Dei borgarlege partia og avisene er avhengige av statlege økonomiske middel. Alle parti utanom AKP (m-l) lever av statspengar.

Under kapitalismen vil det alltid vera borgarskapets diktatur. Men borgardiktaturet kan ta ulike former. Så lenge makta til monopolborgarskapet ikkje er truga, vil det helst underkua det arbeidande folket med den borgarleg-demokratiske forma for borgardiktaturet. Så snart den politiske og økonomiske krisa har utvikla seg så langt at borgardiktaturet vert truga, vil den opne terroristiske forma for diktatur — fascismen — bli nytta. Under den borgarleg-demokratiske forma for diktaturet

driv borgarskapet førebuing i dulsmål for overgangen til fascismen.

Dei parlamentariske organa, Stortinget og kommune-styra har inga verkeleg makt. Dei er sette til å strø sand på dei avgjerdene kapitalen eller staten tek. Men av di dei er folkevalde og folk har illusjonar om dei, er dei ein viktig lekk i det borgarlege diktaturet — for borgarskapet. Desse organa kan berre nyttast som talarstolar om kommunister vert valde inn i dei. Partiet må aldri gje folk illusjonar om at dei kan oppnå noko gjennom desse borgarlege klasseundersøkningsorgana.

14. Partisystemet i Noreg

Partia i Noreg gjev uttrykk for at dei står for ulike klassar. Men alle desse partia utanom AKP(m-l) ber fram klasseinteressene til borgarskapet, og i fyrste hand det monopolistiske borgarskapet. Dei hjelper på ulikt vis til med å halda kapitalismen oppe. Dei kjempar alle saman mot revolusjonen og spreier borgarleg ideologi. Skilnadene ligg i kva klassar dei vender seg til for å henta røyster i frå val og samansetjinga av kaderen deira. Men dei representerer korkje dei klassane dei vender seg til eller dei klassane dei rekrutterer frå, dels med unnatak av Høyre, som ope vedgår at det er partiet til borgarskapet.

Partia er likevel dels representantar for ulike monopol-grupper, slik som DNA særleg står for dei byråkrat-kapitalistiske monopola i staten og under LO-leinga, Høyre særleg for dei gamle finans- og industrimonopola, Senterpartiet for landbruksmonopola osv.

Det parlamentariske partisystemet er eit system som er utvikla i detalj for å føra arbeidarklassen og det arbeidande folket bak lyset. Aller viktigast er dei borgarlege «arbeidarpartia», sosialdemokratiet og revisjonist-partia. Borgarskapet kunne ikkje halda diktaturet sitt oppe utan desse partia. I periodar med framgang for dei

revolusjonære kreftene er det jamvel naudsynt for borgarskapet å ha parti som kallar seg «marxistiske», «revolusjonære» osb., for å prøva å hindra at arbeidar-klassen i stor mon sluttar opp om det partiet som representerer dei verkelege interessene til klassen, AKP(m-l).

IV. Kampen mot opportunisten

15. Marxismen og revisjonismen

a) Klassekarakteren til opportunisten og revisjonismen

Marxismen har heilt frå den oppsto vekse fram i kamp mot opportunisten.

Opportunisten i arbeidarrørsla er like gamal som kapitalismen og arbeidarrørsla sjølv. Så lenge arbeidarar har kjempa mot borgarar, så lenge har og borgarlege politikarar hylla seg i raud frakk for å svindla proletariatet og dei arbeidande massane og leia kampen deira på avvegar. Opportunisme er maskert borgarleg politikk og ideologi. Opportunisten har borgarleg klassestempel.

Det typiske for opportunisten er at han vil fjerna alt *revolusjonært innhald* og alle *revolusjonære kampmetodar* frå arbeidarrørsla. I regelen gjer han det ved å framstilla revolusjonen som «umogeleg» og den revolusjonære rørsla som utopisk og fjern frå røyndomen. Samstundes talar han vakkert om kva det er mogeleg å «vinna» gjennom å tilpassa seg den herskande klassen. Den opportunistiske rørsla siktar i røynda alltid mot å radera ut all revolusjonær politikk og setja klassesamarbeidspolitikk i staden.

Reformismen er den vanlegaste forma for opportunisme. Reformismen rosar kapitalismen og borgarskapets diktatur og seier at arbeidarklassen kan «vinna fram» gjennom å reformera kapitalismen.

Revisjonismen er den forma for opportunisme og reformisme som kler seg i «marxistiske» klede, men som berre brukar dei til å løyna at han kjempar mot marxismen og den revolusjonære rørsla. Revisjonisme er

falsk marxisme. Han vil revidera dei viktigaste revolusjonære sanningane i læra til Marx og laga ein «marxisme» som er tannlaus og ufårleg for borgarskapet.

Grunnen til at revisjonismen kler seg i «marxistiske» fraser er sjølvsagt at dei marxist-leninistiske klassikarane har stor fagnad i dei breie laga av arbeidarmassane. Lenin har synt at det alltid vil vera slik: «Kvar helst marxismen er populær, vil dette politiske straumdraget, dette borgarlege 'arbeidarpartiet', sverja ved namnet Marx.» Den same bruken har opportunistane freista å gjera av Lenin, og dei vil gjera det same med Mao Tse-tung.

Den moderne revisjonismen går i dei same fotefara som den gamle revisjonismen, men skil seg frå den ved at han kler seg i «marxist-leninistiske» og «kommunistiske» klede, ved at sume av dei revisjonistiske partia held statsmakta i sine land og kallar det kapitalistiske systemet og den fascistiske statsforma i dei for «sosialisme» og «proletariatets diktatur». Hovudkrafta for den moderne revisjonismen i dag er den sosialimperialistiske supermakta Sovjet.

Imperialismen er grunnlaget for dei sterke borgarlege straumdraga i arbeidarklassen i dei kapitalistiske landa.

Dei borgarlege «arbeidarpartia» tener klasseinteressene til dei imperialistiske monopola og er naudsynte for at dei skal kunne verja diktaturet sitt: «No er eit borgarleg 'arbeidarparti' *ikkje til å koma utanom og typisk i alle imperialistiske land*» (Lenin). *Arbeidararistokratiet* er det *sosiale* grunnlaget som opportunisten, revisjonismen og dei borgarlege «arbeidarpartia» byggjer på. Dei borgarlege «arbeidarleiarane», som byggjer makta si på arbeidararistokratiet, er «fiendar til proletariatet som klasse, dei er tenarane, agentane til borgarskapet og reiskapar for makta til borgarskapet.» (Lenin.)

Den marxistiske, kommunistiske rørsle, som byggjer kommunistiske arbeidarparti og kjempar for proletariatet si sak, står mot den opportunistiske, reformistiske og

revisjonistiske rørsle, som byggjer borgarlege «arbeidarparti» tufta på arbeidararistokratiet og som strir for monopola og imperialismen sine interesser.

b) Historia til striden mellom marxismen og revisjonismen

Alt dei fyrste spirene til ei proletarisk, kommunistisk rørsle vart møtte med rasande åtak frå borgarlege «sosialistar» og opportunistar. Marx og Engels tufta for fyrste gong denne rørsle på eit vitskapleg sosialistisk program. Marxismen var eit verdshistorisk framsteg. Marx og Engels var grunnleggjarane av den internasjonale kommunistiske rørsle. Den vitskaplege sosialismen utvikla seg heile tida i kvass kamp mot ulike borgarlege «sosialistiske» retningar som anarkismen, proudhonismen og andre. På Marx og Engels si tid tapte dei ope anti-marxistiske retningane kampen om makta i arbeidarrørsle. I alle utvikla kapitalistiske land voks det fram marxistiske (såkalla sosialdemokratiske) arbeidarparti.

Fordi marxismen voks så sterkt, vart dei opportunistiske straumdraga tvinga til å søkja tilflukt *innanfor dei marxistiske partia sjølve*. Dei borgarlege arbeidarleiarane måtte kunngjera at dei var marxistar, dei måtte «svinga med raude faner for å kunna gå til åtak på den raude fana».

Den revisjonistiske retninga utvikla seg innanfor dei marxistiske, sosialdemokratiske arbeidarpartia. Denne retninga skaut fart då imperialismen braut gjennom og då arbeidararistokratiet voks som ein fylgje av det. Revisjonismen vann makta i dei fleste gamle partia. Dei revisjonistiske «arbeidar»leiarane avslørte sviket sitt under den 1. verdskrigen då dei støtta dei urettvise imperialistiske røvarkrigane til borgarskapa i dei ulike landa og synte seg som sosialsjåvinistar og sosialimperialistar. Dei gamle sosialdemokratiske partia slutta å vera marxistiske

parti for arbeidarklassen. I staden vart dei borgarlege «arbeidarparti» som tente monopola og imperialismen. Dei freista overalt å forsona proletariatet med borgarskapets diktatur, dei vart regjeringsparti eller lojal opposisjon for monopola i dei viktigaste imperialistiske landa. Dei vart dei viktigaste politiske støttene for borgarskapets diktatur, og dei sosialdemokratiske leiarane vart «betre representantar for borgarskapet enn borgarskapet sjølv» (Lenin).

Lenin og bolsjevikpartiet i Russland leidde det store brotet mellom den verkelege marxistiske, revolusjonære verdsrørsla og den borgarlege, sosialdemokratiske verdsrørsla. Lenin og bolsjevikpartiet lukkast i å vinna siger i Oktober-revolusjonen og skapa Sovjetsamveldet, det fyrste sosialistiske landet i verda. Gjennom kampen mot revisjonismen og kampen for Oktober-revolusjonen utvikla Lenin marxismen til eit nytt og høgare nivå: til *marxismen-leninismen*. Tilhengjarane av marxismen-leninismen skipa *kommunistiske* parti i dei kapitalistiske landa og mange av kolonilanda.

Under leiing av Lenin og hans elev og etterfylgjar Stalin vart den kommunistiske rørsla dominerande i verdsproletariatet, og han voks seg stadig sterkare i frigjeringsrørsla i koloniane. I dei fleste kapitalistiske landa vart dei kommunistiske partia sterkare enn dei borgarlege sosialdemokratiske partia. Sovjetunionens kommunistiske parti nedkjempa ein rad revisjonistiske avvik i Sovjetsamveldet og det sovjetiske kommunistpartiet sjølv. Rørnsler som førevarsla den moderne revisjonismen, slike som trotskismen og bukharinismen, vart avslørte for arbeidarklassen og lukkast ikkje å vinna noka masseoppslutning.

Den mektige framgangen for den kommunistiske verdsrørsla la grunnlaget for at revolusjonen kunne sigra i ein rad land etter den andre verdskrigen. Mange nye folkedemokrati og sosialistiske land oppsto, mellom dei det revolusjonære Kina der ein fjerdedel av menneska på jorda lever og arbeider. Men samstundes mogna den

moderne revisjonismen i den kommunistiske rørsle. Det fårlegaste var at det voks fram nye byråkratiske borgarlege sjikt i dei sosialistiske og folkedemokratiske landa sjølve.

Under og etter den andre verdskrigen vann moderne revisjonistar leiinga i ein rad parti i vest. I Jugoslavia lukkast det for fyrste gong moderne revisjonistar å gjera kontrarevolusjon i eit land der proletariatet hadde vunne statsmakta. Med kontrarevolusjonen i Sovjet etter at Stalin døydde, fekk revisjonistane i alle kommunistparti i verda ein mektig stønad. I eit fleirtal av dei tidlegare sosialistiske og folkedemokratiske landa vart sosialismen styrta, kapitalismen vart gjenoppretta og proletariatets diktatur vart bytt ut med borgarlege fascistiske diktatur. Sovjetsamveldet sjølv utvikla seg til ei sosialimperialistisk supermakt, til ein hovudfiende av folka i verda saman med USA-imperialismen. Eit fleirtal av dei gamle kommunistpartia utvikla seg til borgarlege, revisjonistiske parti, til reiskapar for det eigne borgarskapet og sosialimperialismen.

Den moderne revisjonismen er fårlegare enn den gamle revisjonismen fordi han har mykje større maktmiddel. Han har statsmakta i ei imperialistisk supermakt. Han har ikkje berre politisk og økonomisk makt, han styrer og den største militære drapsmaskinen i verda. Samstundes er den moderne revisjonismen fårlegare fordi han kallar seg «marxist-leninistisk» og «kommunistisk», medan dei gamle sosialdemokratia for det meste tilmed tek ope avstand frå marxismen som dei eingong svor ved. Han er fårlegare fordi han kallar seg «anti-imperialistisk» og dekkjer dei imperialistiske planane sine bak frasar om at han er «den naturlege venen til frigjeringsrørslene». Difor er den moderne revisjonismen den forma for opportuniste som lettast finn grobotn i kommunistpartia sjølve, i frigjeringsrørsler og i land der det herskar proletariatets diktatur. For han freistar å dra til seg nettopp folk som ynskjer å vera revolusjonære,

som vil stø frigjeringskamp mot imperialismen, som vil stø marxismen-leninismen og kommunismen.

Den sosialimperialistiske moderne revisjonismen er blitt eit livsfårleg trugsmål mot folka i verda.

Samstundes som han rustar til krig, gjer han alt for å spreia imperialistisk pasifisme og narra folka i verda til å falla i svevn, slik at dei skal bli hjelpeslause offer for åtak frå sosialimperialismen og USA-imperialismen. Dei revisjonistiske partia i dei ulike landa vert nytta som 5.-kolonnistar som skal letta infiltrasjonen sosialimperialismen driv i fredstid og hjelpe den militære fråmarsjen hans i krig. Aldri før har det eksistert ei så skadeleg, fårleg og svart rørsle.

Mao Tsetung, Kinas Kommunistiske Parti og Arbeidets Parti i Albania gjekk i brodgen for den opne striden for å avsløre og kjempa mot den moderne revisjonismen. Det sosialistiske Kina og det sosialistiske Albania gjekk den motsette vegen av fleirtalet av sosialistiske og folkedemokratiske land fordi dei verkelege marxist-leninistiske partia der evna å analysere årsakene til den revisjonistiske degenereringa i Sovjet-samveldet, stilte oppgåva med å kjempa mot framvoksteren av eit nytt borgarskap og styrke proletariatets diktatur. I Kina utløyste Mao Tsetung Den Store Proletariske Kulturrevolusjonen, som er ein mektig revolusjon gjennomført under proletariatets diktatur, for å reinska ut borgarlege grupper i partiet og staten og revolusjonere heile samfunnet. Mao summerte opp røynslene frå den veldige kinesiske revolusjonen, dei positive og negative røynslene med proletariatets diktatur og framvoksteren av den moderne revisjonismen. På grunnlag av det utvikla han marxismen i vår tid til eit nytt nivå: til *marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking*. Tilhengjarane av den verkelege, revolusjonære marxismen skipa nye, marxist-leninistiske kommunistparti og organisasjonar i dei fleste av dei landa der revisjonistane hadde teke makta i dei gamle partia, og i mange land der det aldri før hadde vore noka kommunistisk rørsle.

Under leiing av den revolusjonære marxistiske lina til Mao Tsetung og vegleidd av dømet til dei verkelege marxist-leninistiske partia i Kina og Albania, har den sanne marxist-leninistiske rørsle vunne overtaket på den reaksjonære revisjonistiske rørsle i verdsmålestokk. I 1976 rasar den mektige verdsomfemnande kampen mellom marxist-leninistane og dei moderne revisjonistane framleis og han er ikkje på noko vis avgjort. Men alt no kan vi sjå klårt at marxismen-leninismen står mykje sterkare enn revisjonismen. I verkelege sosialistiske land som Kina og Albania har partia solid oppslutning frå dei arbeidande massane. I dei revisjonistiske landa er dei fascistiske partia der avskydde og isolerte, dei held seg ved makta med kontrarevolusjonær vald. I den 3. verda står dei marxist-leninistiske partia langt sterkare enn dei revisjonistiske. Den marxist-leninistiske avvisinga av revisjonismen har lagt grunnen for eit stort oppsving i frigjeringsrørslene og for historiske sigrar som dei i Vietnam, Kampuchea og Laos. Sjølv i dei kapitalistiske landa i vesten, der dei gamle sosialdemokratia har den siste høgborga si, og i dei byråkratkapitalistiske landa i Aust-Europa, der det herskar hardt revisjonistisk, fascistisk diktatur, held dei marxist-leninistiske partia på å reorganisera seg og veksa seg sterkare.

Verda er inne i ein periode med nytt oppsving for den proletariske verdsrevolusjonen. Samstundes har den verkelege marxist-leninistiske, kommunistiske revolusjonære rørsle aldri før vore så sterk politisk og når det gjeld tal som no. Dette viser oss at stoda i kampen mellom marxismen og opportunismen er lys, og at vi kan rekna med stor framgang for marxismen-leninismen i kampen mot den moderne revisjonismen i dei tiåra som kjem.

c) Kva syner dei historiske røynslene frå kampen mellom marxismen og revisjonismen?

— *Det må alltid vera skarp strid og det kan aldri bli snakk om forsoning mellom marxismen og revi-*

sjonismen. Marxismen og revisjonismen er to liner i arbeidarrørsla som ikkje kan sameinast fordi dei står for to ulike klassar. Kommunismen står for dei verkelege interessene til proletariatet. Kommunismen vil leia proletariatet til venstre, til å skjerpa klassekampen, til å gjera revolusjon for å styrta kapitalismen og imperialismen. Revisjonismen står for interessene til borgarskapet. Han vil halda proletariatet igjen og leia det til høgre. Dette gjeld anten revisjonismen fylgjer den vanlege taktikken sin med å gå ope til høgre, eller om han som unnatak maskerer seg som meir «venstre» enn kommunismen. Revisjonismen vil utvikla klassesamarbeid, han vil forsoning med kapitalismen og stønad til borgarskapets diktatur og imperialismen. Difor må det alltid vera kamp på liv og død mellom marxismen og revisjonismen, det kan aldri bli spørsmål om forsoning mellom dei to.

— *Borgarskapet vil freista å kløyva den revolusjonære marxist-leninistiske rørsla innanfrå.* Dei største framgangane har reaksjonen ikkje vunne gjennom å stilla opp ope reaksjonære rørsler som kjempar om innverknaden i arbeidarklassen *mot* den marxistiske, proletariske rørsla, men ved å byggja opp borgarlege rørsler *innanfor* dei marxistiske partia sjøl og i partiet og staten i dei sosialistiske landa sjølve. I dei gamle marxistiske partia kalla opportunistane seg «marxistar», i dei gamle kommunistiske partia «leninistar», i Kinas Kommunistiske Parti har dei borgarlege agentane tilmed måtta seia at dei «stør Mao Tsetungs tenking». Dette syner at marxist-leninistane ikkje berre må kjempa mot opportunisten og revisjonismen i heile arbeidarklassen, dei må også vera sær s nøy med å kjempa mot revisjonistiske framstøytar i sitt eige parti.

— *Dess meir krise i kapitalismen skjerpar seg, dess meir hatsk og reaksjonær vert opportunisten og revisjonismen.* Dette fylgjer av at revisjonismen stadig vert viktigare for reaksjonen ettersom marxismen går fram, og at revisjonismen stadig meir vert den siste tilflukts-

staden og den siste forsvarslina for imperialistar og reaksjonære som er truga med undergang av verdsrevolusjonen. Difor skal vi ikkje venta at kampen mot revisjonismen skal kunna bli noko mildare. Tvert imot vil han berre bli villare og bitrare dess meir tida går.

— *Vi kommunistar har ingen grunn til å vera redde for kløyving, men revisjonismen og opportunismen har.* Slik kløyving er naturleg og kan ikkje unngåast så lenge det finst klassar. «...organiseringa av proletarane til klasse og dermed til politisk parti, blir stadig vekk sprengd av konkurransen mellom arbeidarane sjølve. Men ho oppstår alltid på nytt, sterkare, fastare, mektigare.» (Marx og Engels.) Historia har prova sanninga i desse orda til grunnleggjarane av den kommunistiske verdsrørsla. Borgarskapet kan utnytta konkurransen mellom arbeidarane til å kjøpa seg politiske agentar i arbeidarrørsla og kløyva arbeidarpartia. Det har skjedd mange gonger og det vil skje mange gonger til. Men kvar gong har den verkeleg proletariske, revolusjonære rørsla konstituert seg sjølv som parti på nytt, kvar gong har desse partia vorte politisk klårare, sterkare og nådd lenger. For kvar gong revisjonistar har kløyvd verdsrørsla, har den revolusjonære marxismen gått fram i verdsmålestokk, medan imperialismen og opportunismen har gått attende.

— *Hovudlina i den internasjonale arbeidarrørsla har alltid vore revolusjonær, og ingenting kan hindra den kommunistiske verdsrørsla i å veksa og vinna siger.* Kommunistane sitt forbund, som vart leidd av Marx og Engels, vart sprengt og knust. Men etter nokre år sto Den 1. internasjonale fram, langt mektigare enn Kommunistane sitt forbund. Den 1. internasjonale vart sprengd av anarkistane. Men trass det voks dei marxistiske arbeidarpartia, og Den 2. internasjonale oppsto, sterkare enn den fyrste. Revisjonistane øydela Den 2. internasjonale. Men Lenins og Stalins 3. kommunistiske internasjonale oppsto, langt sterkare enn den andre. Revisjonismen sigra i dei fleste gamle kommunistpartia,

sosialistiske og folkedemokratiske landa. Men trass i det er den verkelege marxist-leninistiske rørsla sterkare enn den kommunistiske verdsrørsla har vore nokon gong før.

Såleis ser vi at trass i alle sigrar for opportunismen i arbeidarrørsla og trass i alle atterslag for marxismen, så har hovudlina i arbeidarrørsla frå Marx og Engels si tid alltid vore rett, marxistisk og revolusjonær, og ho har alltid styrka seg trass i alle atterslag.

Dette er ikkje historisk tilfeldig. Det er ein fylgje av sjølvne lovene for utviklinga av kapitalismen, som Marx og Engels fastla alt i det fyrste kommunistiske programmet i 1848: «Framsteget for industrien, som borgarskapet viljelaust og motstandslaust er beraren av, byter ut oppsplittinga av arbeidarane gjennom isoleringa med den revolusjonære samanslutninga av dei i forbund. Med utviklinga av storindustrien vert såleis sjølvne det grunnlaget som borgarskapet produserer og tileignar seg produkt på, rykt vekk under føtene på det. Det produserer framfor alt sine eigne banemenn. Undergangen for det og sigeren for proletariatet er like uunngåeleg.»

For kvart år som går, vert alle motseiingane i kapitalismen og i det imperialistiske verdssystemet skjerpa. For kvart år som går, produserer kapitalismen fleire proletarar. For kvart år mognar grunnlaget for den proletariske verdsrevolusjonen meir og meir, same kva borgarane og revisjonistane gjer. Difor er også nederlaget uunngåeleg for borgarskapet og for den siste skansen det har, revisjonismen i arbeidarrørsla sjølv.

16. Sosialdemokratiet i Noreg

Då *Det norske arbeiderparti* vart skipa (1887), innebar det at proletariatet i Noreg organiserte seg som *klasse*. DNA var arbeidarklassens parti som spreidde

marxistiske idear og skjerpa klassekampen. Dette er hovudsida sjølv om det fanst sterke opportunistiske straumdrag i partiet.

Med den sterke voksteren i partiet og fagrørsla før den 1. verdskrigen fekk arbeidararistokratiet auka makt i partiet og med det styrka reformismen seg og. Men verdskrigen, krisa og Oktober-revolusjonen gjorde at proletariatet gjekk til venstre. Den revolusjonære marxistiske venstrefløyen tok makta i DNA. DNA gjekk inn i Komintern og sette væpna revolusjon og proletariatets diktatur på programmet.

At DNA var det største partiet i arbeidarklassen og i Noreg, viser den sterke støtta linja med sosialistisk revolusjon hadde i fleirtalet av arbeidarklassen.

Men DNA vart aldri noko einskapeleg parti og aldri noko leninistisk parti. Sjølv om dei opne anti-marxistane vart styrta og gjekk ut, heldt arbeidararistokratane stor makt og leiande posisjonar. I røynda fanst det heile tida ei sterk sosialdemokratisk fløy som det aldri var noko oppgjær med. I 1923 tok ho makta. DNA braut med Komintern og Komintern-tilhengjarane i Noreg.

Etter 1923 vart DNA *den sosiale hovudstøtta for borgarskapets diktatur i Noreg*.

I over 50 år har det vore slik at parti som ope seier at dei er borgarlege, ikkje lenger kan vinna tiltru hos stortalet av arbeidarklassen. Berre DNA, som sjølv hadde hatt eit kommunistisk program, kunne få arbeidarmassane til å forsona seg med det borgarlege diktaturet. DNA-leiarane vart dei viktigaste borgarlege politikarane nettopp fordi dei sjølve forkledd seg som «arbeidarpolitikarar». I mange år etter 1923 snakka dei om «marxisme» og «revolusjon», dei var revisjonistar. I dag har dei for lengst teke ope avstand frå marxismen, men dei snakkar framleis om «sosialisme» og seier at dei kjempar mot «dei borgarlege».

DNA-leiinga byggjer makta si over arbeidarklassen på makta over LO. DNA-toppene herskar over LO gjennom det talrike arbeidararistokratiet i LO sjølv, i DNA og i

statsbyråkratiet. Leiinga over fagrørsla gjennom byråkratiet i LO gjer DNA til det borgarlege arbeidarpartiet med sterkast stilling i arbeidarklassen i Noreg. Stalins ord om dei vestlege sosialdemokratiske partia gjeld fullt ut for DNA: «Med fagforeiningane er dei alt, utan fagforeiningane er dei inkje.»

Dette har gjort DNA til det viktigaste politiske partiet borgarskapet har i Noreg, og det har hatt regjeringsmakta i mesteparten av dei siste 40 åra.

I desse åra har DNA bygt opp eit veldig net av ordningar og avtalar og lover for å trælbinda arbeidarklassen i klassesamarbeid. Samstundes har DNA-regjeringane gjennomført reformer som sjukekasser, folketrygd osv. Desse reformene brukar DNA-toppene som argument for at dei «hjelper arbeidarklassen». Men i røynda er dei og til føremøn for monopola, fordi dei hjelper til med å skaffa dei sunn arbeidskraft og dempar klassestriden. Heile systemet av klassesamarbeid bunde saman med små reformer er blitt brukt for å spreia myten om at «klassekampen er slutt», at arbeidarklassen kan vinna fram langs «den fredelege og parlamentariske vegen» og at «Noreg er blitt ein velferdsstat».

Slik greidde DNA-pampene å dempa klassekampen i mange år, særskilt i 50- og 60-åra. Dimed kunne monopola skjerpa utbyttinga av arbeidarane og driva profittane i veret utan motstand. Dei kunne ruinera småbrukarane og dei arbeidande fiskarane, pressa lønene til småborgarlege funksjonærar og intellektuelle. Slik tydde «velferdsstaten» at sjølv om *klassekampen* vart dempa, så voks *klassemotseiingane*. Monopola styrka seg, og DNA-regjeringa var sjølv den hardaste til å driva på for å styrka monopola og etterkvart særskilt statsmonopola. Samstundes utvikla DNA-toppene sine egne monopol på grunnlag av kapital som var skapt av fagforeiningskontingentane, og dei skaffa seg sjølv ei dominerande stilling innanfor dei snøgt veksande statsmonopolselskapa.

På same tid blei DNA-leiarane dei viktigaste støtte-

spelarane for USA-imperialismen i Noreg. Under krigen støtta dei den borgarlege «heimefrontleiinga» som hadde som mål å tryggja borgarskapets diktatur i Noreg etter krigen og hindra at motstanden mot nazismen tok form av geriljakrig. I krigsåra i London vart og grunnlaget lagt for alliansen med USA-imperialismen. I 1949 var det berre DNA-toppen som kunne kua motstanden mot NATO i arbeidarklassen. DNA-leiinga leidde den anti-kommunistiske kampanjen til USA-imperialismen — den såkalla mccartyismen — i Noreg, og kasta ut kommunistar av fagforeiningar og masserørsler. I 70-åra sto DNA-leiinga i brodden for kampanjen for EEC. Med framvoksteren av sosialimperialismen går regjerings-politikarane i DNA inn for å bøya kne for sovjetisk press, samstundes som eit straumdrag som stør sosial-imperialismen har byrja å reisa hovudet ved sida det pro-USA-imperialistiske straumdraget.

Slik har DNA-leiarane kunna gjera monopola og imperialismen tenester som ikkje noko anna ope borgarleg parti kunne gjera for dei. Grunnen er nettopp at DNA-leiarane har sterk innverknad i arbeidarklassen og arbeidarrørsla. DNA er blitt eit parti som borgarskapet og imperialismen ikkje kan greia seg utan.

DNA er det sterkaste borgarlege arbeidarpartiet i Noreg i 1976, fordi partiet vann ein sterk posisjon den gongen det var revolusjonært, fordi det herskar over fagrørsla gjennom arbeidararistokratiet, og fordi det tidlegare revolusjonære NKP aldri klarte å vinna over dei indre veikskapane sine.

Dette skil Noreg frå dei fleste andre landa der dei gamle sosialdemokratiske partia har tapt mykje av innverknaden sin. Men sjølv DNA har vore prega av forfall i lang tid. Sjølv om partiet mellombels kan vinna att noko av det det har tapt, går sosialdemokratiet inn i ei stadig skarpere krise. Skjerpinga av klassekampen vil skjerpa motseiingane mellom arbeidararistokratane og byråratkapitalistane i DNA-leiinga på den eine sida og den breie massen av arbeidarar, småbrukarar osb. som har vore

under sosialdemokratisk påverknad på den andre sida. Ungdomen vil venda dei ryggen. Dei ulike gruppene av borgarlege politikarar i DNA-leiinga vil koma i kvassare kamp med kvarandre, mellom anna fordi dei dels er knytte til kvar si supermakt.

Historia syner at dersom arbeidarane i Noreg skal kunna gjera opp med borgarskapet, så må arbeidarklassen fyrst riva seg laus frå kvelartaket til høgresosialdemokratiet og arbeidararistokratiet. Dette er inga lita oppgåve, for høgresosialdemokratiet har stønad av monopola og ei supermakt, det har djupe røter, sterke tradisjonar og svære organisasjonar. Men historisk er høgresosialdemokratiet i Noreg i attergang. I den revolusjonære tidbolken vi no er inne i, vil tilhøva bli stadig betre for å riva dei store arbeidande massane laus frå høgresosialdemokratiet og vinna dei for den sosialistiske revolusjonen.

17. Den moderne revisjonismen i Noreg

a) Veikskapane i det revolusjonære NKP

Norges Kommunistiske Parti, som vart stifta i 1923, var den fyrste freistnaden på å skipa eit verkeleg leninistisk kommunistparti i Noreg.

I NKP var det frå starten ikkje berre med marxist-leninistar, men også borgarlege sosialdemokratiske leiarar som braut med DNA av taktiske grunnar. Dette gjorde at NKP vart veikt innvendig. Til skilnad frå parti i mange andre land gjekk NKP difor *attende* i striden mot DNA i mange år etter 1923.

Trass det var NKP i den fyrste tida eit i hovudsak marxist-leninistisk parti med medlemmer som ynskte å gjera sosialistisk revolusjon. Partiet leidde mange store

klassekampar og medlemene gjorde mykje for å spreia revolusjonært medvit i dei arbeidande massane.

Under den andre verdskrigen førte NKP-medlemene ein heltemotig kamp mot nazismen, og mange ofra livet. Men samstundes evna ikkje NKP som parti å gje rett leiing til den store folkelege motstanden mot nazismen og utvikla han til folkekrig. I 1941 fekk P. Furubotn og med han den moderne revisjonismen makta i partileiinga.

I 1945 var oppslutninga om NKP auka kraftig. Men samstundes la Furubotn NKP inn på ein ope revisjonistisk kurs. NKP gjekk inn i regjeringa og starta tingingar om å gå saman med DNA. Den opne klasse-samarbeidslina i åra etter 1945 førte til eit oppgjør med Furubotn-revisjonismen i 1949—50. Men etter Furubotn kom nye revisjonistar til makta. I 1953 fekk dei gjennom eit fullt ferdig revisjonistisk program for «fredeleg overgang til sosialismen», 3 år før Khrusjtsjov gjorde det same på den 20. partikongressen i Sovjet.

Ved den opne kløyvinga i den kommunistiske verdslørsla gav partileiinga i røynda full støtte til sovjetrevisjonistane, mot marxist-leninistane i KKP og APA. Dette gjer det heilt klårt at «NKP» for lengst hadde slutta å vera eit marxist-leninistisk parti og i staden var blitt eit borgarleg revisjonistisk parti.

b) «NKP» i 1970-åra: representant for den ekstremt pro-sovjetiske revisjonismen, ein spydspiss for den svartaste reaksjonen

I dag har «NKP» ikkje noko anna felles med kommunismen enn namnet.

«NKP»-leiarane kjempar for interessene til den sosial-imperialistiske supermakta, dei fungerer som eit ope og konsekvent agentur for sosialimperialismen. Alle dei mest brutale imperialistiske overgrepa frå Sovjet, alle dei mest avskylege fascistiske overgrepa mot folka i Sovjet og i andre land, får full og entusiastisk stønad frå

«NKP»-leiarane. Særskilt strir desse folka som rasande for å hindra arbeidsfolk i å sjå at sosialimperialismen rustar seg til verdskrig og er eit trugsmål mot Noreg.

Samstundes har «NKP»-leiinga lagt ned kampen mot USA-imperialismen og NATO og freistar å sabotera alt anti-imperialistisk arbeid, same kva for imperialismakt det er retta mot.

«NKP» står fullt ut monopolborgarskapet i Noreg. Blant dei borgarlege gruppene går «NKP» i brodden for å krevja styrking av *statsmonopolkapitalismen*. «NKP»-leiarane målar den skarpe utbyttinga statsmonopola driv i vene fargar og kallar dette «sosialisme». Dei står borgarskapets diktatur og seier at det er råd å nå sosialismen i Noreg på «fredeleg og parlamentarisk veg» gjennom å alliera seg med sume av monopola og skipa ei «anti-monopolistisk» regjering som skal «førebu sosialismen», dvs. styrka statsmonopolkapitalismen. Dei går inn for full stønad utan atterhald til dei reaksjonære leiarane i høgresosialdemokratiet. I dagskampen fungerer dei som sabotørar og streikebrytarar som tilmed kan vera meir ope reaksjonære enn DNA-LO-toppen, fordi dei har så liten stønad å tapa i arbeidarklassen.

«NKP»-leiarane har vorte ei leiande drivkraft i dei anti-kommunistiske kampanjane, saman med det opne høgre og DNA-LO-toppene. Inga lygn om AKP(m-l), om Folkerepublikken Kina osv., er så grov at dei ikkje kan bruka henne.

«NKP» høyrer til på ytste høgrekanten blant borgarlege grupper i Noreg. Det er ein svart reaksjonær organisasjon, leidd av anti-kommunar, streikebrytarar og imperialistagentar.

Den moderne revisjonismen har støttepunktet sitt i arbeidrararistokratiet. Arbeidrararistokratiet avlar moderne revisjonisme heile tida, fordi han svarar til den rolla dei har som politisk avdeling av borgarskapet. «NKP» rettar seg og inn på arbeidrararistokratiet og freistar å framstilla det som om lina deira fell saman med interessene åt arbeidarklassen. Det bandet «NKP» har til arbeidrararisto-

kratiet, gjer at partiet berre kan verta meir og meir reaksjonært ettersom arbeidararistokratiet vert meir og meir desperat i freistnadene på å berga eit kapitalistisk system som er dømt til å døy.

Framleis finst det ærlege folk som er førte bak lyset av «NKP». Det er ikkje dei vi fordømer som reaksjonære. Men omsynet til dei krev og at vi så skarpt som råd er brennemerker dei svarte reaksjonære leiarane i denne organisasjonen.

Den tvers gjennom rotne politikken og særskilt den atterhaldslause støtta til sosialimperialismen har ført til at organisasjonen også rotnar opp. «NKP» er ei svært lita gruppe som er isolert, diskreditert og nesten fri for ungdom. Etter mange kløyvingar finst det framleis skarpe indre motseiingar.

«NKP» er ei døyande rørsle. Likevel er det svært viktig å ta denne gruppa alvorleg.

Det var frå «NKP» at den moderne revisjonismen fyrst spreidde seg i Noreg. I dag har denne retninga langt vidare nedslagsfelt enn «NKP» sjølv. Endå om «NKP» skulle døy så er ikkje den moderne revisjonismen daud, han har grobotn i arbeidararistokratiet og kan vinna framgang gjennom krisa i sosialdemokratiet.

«NKP» kallar den reaksjonære politikken sin «marxisme-leninisme», kallar fascismen og imperialismen i Sovjet for «sosialisme» osb. Dette er ei god støtte til den ope borgarlege reaksjonen. Arbeidsfolk som trur «NKP» verkeleg er kommunistisk og ikkje skjønar at dette er ei anti-kommunistisk gruppe, får det inntrykket at det avskyelege andletet til sosialimperialismen er andletet til marxismen-leninismen og sosialismen. Slik hjelper «NKP» resten av den borgarlege reaksjonen med å halda arbeidsfolk vekk frå kommunismen.

«NKP» er veikt og elendig i Noreg, men det vert halde under armene av *den sosialimperialistiske supermakta*. Sosialimperialismen freistar å bruka «NKP»-leiinga som *politiske støttroppar* for å letta den sosialimperialistiske infiltrasjonen i Noreg i dag og hjelpa den militære fram-

marsjen under krig. Om sosialimperialismen okkuperer Noreg, blir «NKP»s ideologi den offisielle ideologien for militærdiktaturet til okkupasjonsmakta.

«NKP» er den norske representanten for eit av dei to viktigaste straumdraga *innanfor* den moderne revisjonismen i verda i dag: Det straumdraget som ope og utan atterhald stør den sosialimperialistiske supermakta.

Jamvel om kampen marxist-leninistane fører mot «NKP» har utvikla seg svært bra, er det naudsynt å ta denne kampen svært alvorleg framleis.

c) SV i 1976: representant for den formelt «sjølvstendige» revisjonismen som lettast vinn støtte blant massane

SV er representanten i Noreg for den andre hovudretninga innan den moderne revisjonismen i dag. Denne retninga vil framstilla seg sjølv som «sjølvstendig» i høve til revisjonistpartiet i Sovjet. Ho vil ikkje stå fram som eit vedheng til Sovjet-ambassaden på same vis som «NKP». SV-leiarane vil sume gonger gå for å vera «motstandarar» av DNA-LO-leiinga, ein og annan gong ta «radikale» standpunkt osb.

Difor har SV også fått stønad frå mange progressive og revolusjonært innstilte folk, ikkje minst ungdomar, som er motviljuge mot «NKP», men som har hysa von til SV. Det at «NKP» sin politikk har mist all massestønad, har gjort det råd for SV å bli det største revisjonistiske partiet i Noreg i 70-åra og opp til 1976.

Likevel er SV eit moderne-revisjonistisk parti like godt som «NKP». Politikken til SV er borgarleg og reaksjonær. SV gjev ei svært verdfull støtte til sosialimperialismen. Og SV er sjølv eit ektefødt barn av utviklinga av den moderne revisjonismen i Noreg.

SV vart til ved at ulike grupper gjekk saman. Sosialistisk Folkeparti inneheldt både venstresosialdemokratiske og revisjonistiske straumdrag. Ei anna gruppe

kom frå DNA, ei tredje frå «NKP». At *heile* «NKP» var med i SV i 3 år, syner at i *prinsipp* er det ingen skilnad på «NKP» og gruppene i SV. Striden mellom SV og «NKP» skuldast taktiske spørsmål.

I 1976 strir ulike retningar mot kvarandre i SV. Sume leiarar står nær det gamle høgresosialdemokratiet i DNA. Mange av dei tidlegare leiarane i «NKP» og kadrar i SV står framleis på identiske standpunkt med «NKP». Ein fraksjon strir for ei trotskistisk-revisjonistisk line.

Men sams for *alle* straumdrag, klikkar og «løynelege» fraksjonar i SV er at dei stør «den fredelege og parlamentariske vegen til sosialismen». Alle grupper i leiinga er for klassesamarbeid. Alle er for støtte til DNA-LO-toppane. Frå stortingsvalet i 1973 var SV ei naudsynt parlamentarisk støtte for DNA-regjeringa, og såleis ikkje eingong formelt noko borgarleg «*opposisjonsparti*» til monopola si regjering! *Heile* SV-leiinga stør utviklinga av den statsmonopolistiske kapitalismen og kallar dette «sosialisme». Same om SV-leiarane *organisatorisk* har brote med DNA og «NKP», så har dei aldri vore i nærleiken av eit *politisk* brot med den sosialdemokratiske og revisjonistiske *politikken*.

Den haldninga SV tek til monopola sin stat, syner seg klårt ved at dette partiet har vore *heilt finansiert av staten* frå 1973 til 1976. Det er klårt at det er ikkje fiendar av borgarskapet som monopola held oppe ved å gje dei millionar i året!

SV-leiinga saboterer dagskampen, akkurat som leiinga i DNA-LO og «NKP». Ho har teke del i dei anti-kommunistiske kampanjane, som ikkje berre har retta seg mot AKP(m-l), men tilmed mot tilhengjarar av SV som har ynskt å driva klassekamp. SV-leiinga er ikkje på noko vis noko alternativ til DNA-leiinga. Det har leiande SV-arar tilmed synt sjølv: I 1974 sa dei at det langsiktige målet deira var å slå saman SV og DNA!

Sams for alle retningar i SV-leiinga er det og at dei kallar det fascistiske og sosialimperialistiske Sovjet for

«sosialistisk» og «anti-imperialistisk». Dei kjempar mot dei kreftene som vil ta opp kampen mot sosialimperialismen og avsløra at han trugar Noreg. Sume leiarar i SV står sosialimperialismen like fast som «NKP», andre tek atterhald, men alle står dei i regelen framstøytta frå sosialimperialismen. SV-leiinga er i røynda og eit agentur for sosialimperialismen. Ho kan tilmed vera ein betre forsvarar av sosialimperialismen, nett av di ho formelt står meir «sjølvstendig» og ikkje så lett vert oppfatta som eit reint agentur for ei supermakt.

Samstundes har SV-leiinga lagt ned all kamp mot USA og NATO. Ho gjev stønaden sin til den politiske hovudstøtta for USA-imperialismen i Noreg, DNA-leiinga.

I 1976 var SV råka av ei hard krise. Det er ein fylgje av at tilhengjarar bryt med SV på grunn av den støtta leiinga gjev til DNA-regjeringa og sosialimperialismen, og av den skjerpa kampen mellom revisjonistiske grupper i SV sjølv. Eit samansett revisjonistisk parti som SV kan ikkje koma utanom kløyving. Stoda i den striden marxist-leninistane fører mot SV-revisjonismen er god.

Arbeidararistokratiet har og stor innverknad på SV, fordi mange av SV-leiarane er arbeidararistokratar sjølve og fordi SV har ei line som byggjer opp under arbeidararistokratiet. Men SV har og leiarar frå den borgarlege intelligentsiaen. Desse gruppene utviklar borgarlege liner som står i motstrid til kvarandre. Dette er ei lov. Slik vil SV bli kløyvt på nytt og på nytt.

Sjølv om SV har synt seg å vera ein papirtiger, er det ikkje nokon grunn til å veikja kampen mot det. Som alle fiendar av proletariatet er det oppgåva vår å ta også denne fienden taktisk alvorleg.

Leiinga i SV er roten og kontrarevolusjonær. Ho står i motsetnad til dei vanlege medlemene, som ho har ført bak lyset. At reaksjonære revisjonistiske standpunkt i dag er vidt spreidde hjå dei vanlege medlemene, endrar ikkje på dette. Særskilt viktig er det å vera klår over at hovudmassen av dei som sympatiserer med SV ikkje har nokon sams interesser med den kontrarevolusjonære

leiinga. Oppgåva til kommunistane må vera å riva desse folka vekk frå revisjonismen. Vi må utvikla einskap med dei på grunnlag av ei klassekampline og arbeida målretta for å vinna dei for den revolusjonære klassekampplina til AKP(m-l).

d) Andre moderne-revisjonistiske og opportunistiske grupper og straumdrag

Men innverknaden frå revisjonismen i Noreg er ikkje avgrensa til dei moderne-revisjonistiske partia. I 1976 finst det ein rad andre grupper og straumdrag som anten er moderne-revisjonistiske eller er påverka av den moderne revisjonismen og opptrer saman med han.

— *Moderne revisjonisme i DNA.* Blant DNA-trugne pampar i fagrørsla, i DNA sjølv og i ungdomsforbundet finst det eit straumdrag som sympatiserer med sosialimperialismen. Her finst mange tidlegare «NKP»-medlemer. Samstundes driv Sovjet-regjeringa systematisk arbeid for å knyta kontakt med desse byråkratsjikta. Det er lett for mange arbeidararistokratar å «byta hest» frå gamal-sosialdemokrati til moderne-revisjonisme, fordi dei to retningane er like i innhald og svært like i forma. Dette straumdraget er særskilt fårleg, ettersom DNA er det største partiet i Noreg og framleis har mest å seia i arbeidarklassen.

— *Trotskyist/revisjonistiske grupper og straumdrag.* Viktige trotskyistiske bannerførarar i Noreg gjekk til NS under krigen, og etter det har alle ope trotskyistiske grupper vore småe. Men gjennombrøtet for den moderne revisjonismen ga nytt liv til dette politiske liket. Det fekk støtte av Khrusjtsjov, som spreidde dei same lygnene om Stalin som Trotski gjorde før han. I vesten har trotskyisme og nærskyldte revisjonistiske straumdrag vunne oppslutning blant nokre studentar og intellektuelle ved å gjera seg nytte av at dei er urøynde og merkte av opportuniste. Dei utgjer ein politisk sump som fungerer

som ein skugge av den moderne revisjonismen og ei viktig politisk støtte for sosialimperialismen.

I Noreg har revisjonistisk/trotskyistiske straumdrag støtte i SV på universiteta og smågrupper utanfor SV. Dei ser det som ei svært viktig oppgåve å verja sosialimperialismen. Dei kjempar mot marxismen-leninismen, rettar særskilt harde åtak på marxismen i filosofien og nektar for at det finst dialektikk i naturen, og spreier reformisme og økonomisme. Desse straumdraga freistar å forkle seg sjølve som meir «marxist-leninistiske» og «revolusjonære» enn leiarane i SV og «NKP». Men samstundes fører dei ingen kamp mot dei andre revisjonistiske straumdraga og stør arbeidararistokratiet. Bitter strid fører dei berre mot den marxist-leninistiske rørsla. Desse straumdraga er småbrør av den moderne revisjonismen, og kan berre overleva i kjølvatnet til større moderne-revisjonistiske parti. I røynda er dei spesialavdelingar av den moderne-revisjonistiske rørsla med særskilt oppdrag: å stø sosialimperialismen og kjempa mot den marxist-leninistiske rørsla blant intellektuelle og studentar.

— *Ope anti-marxistiske straumdrag.* Den oppløysinga og forvirringa revisjonismen har skapt, har og gjort det mogeleg å gjenoppvekkja eldgamle, anti-marxistiske teoriar og skapa ei avgrensa oppslutning om dei endå dei vart lagde i grava for fyrste gong for over hundre år sidan.

Den retninga som i Noreg har hatt det meiningslause namnet *populisme*, er eit døme på dette. Denne norske retninga er ikkje noko anna enn eit oppkok av gamle utopisk-sosialistiske retningar som ville skapa «sosialisme» *under kapitalismen*, gjennom å byggja på økonomiske samyrkelag og verja småborgarleg handverksproduksjon. Slik ville dei skapa eit «himmelrike på jorda» utan å endra dei borgarlege eigedomstilhøva, utan å avskipa utbygtinga til borgarskapet, styrta borgarskapet og knusa borgarskapet sin stat.

Norske populistiske profetar seier at dei er vener av ar-

beidsfolk på landsbygda, av den 3. verda og alle som strir for å verna naturen. Men i røynda løyner dei fiendane til arbeidsfolket i bygdene og kjem med tiltak som berre kan gjera at monopola ruinerer småbøndene og fiskarane. Dei kjem med «milde gåver» og ikkje revolusjon som det som skal gjera slutt på nauda i den 3. verda. Det vil i praksis seia å la imperialismen i fred og at alt held fram som før. Desse «naturvenene» vil ikkje mana til kamp mot monopola som verkeleg øydelegg naturen. I staden seier dei at «arbeidarane har skulda» og gjev monopola argument for å skjerpa utbyttinga.

Den gamle *anarkismen* som gjekk konkurs for 100 år sidan, får i dag oppslutning i blaff frå nokre små ungdomsgrupper. Den moderne norske anarkismen skil seg frå den gamle gjennom at han er påverka av den moderne revisjonismen. Ved sida av å bruka dei gamle anarkistiske argumenta mot organisasjon og leiing, grip han til moderne-revisjonistiske argument som han brukar i kampen mot den marxist-leninistiske rørsle.

Alle desse straumdraga har fått gjennombrotet sitt *etter* at den moderne revisjonismen slo gjennom i «NKP». Då «NKP» gjekk inn i fotspora til DNA, vart skiljelinene mellom revolusjonær og reformistisk politikk viska ut. «NKP» spreidde reformisme, tru på «den fredelege vegen», tiltru til det borgarlege statsapparatet og til arbeidararistokratiet. Ulike opportunistiske og revisjonistiske straumdrag kan suga næring av den store forvirringa som dette har skapt. Dei kan og nytta den ærlege viljen til mange menneske som uklårt byrjar å skjønna sviket til revisjonismen og som søker etter noko anna. I andre vestlege land enn Noreg har dette ført til endå meir valdsame utslag. Til dømes har det skapt ein renessanse for *den individuelle terrorismen*, ei desperat, småborgarleg retning som uttrykkjer opprørsvilje samstundes som ho syner total mangel på forståing for politisk teori og total mangel på tru til dei veldige revolusjonære kreftene som finst i dei arbeidande massane.

Såleis ser vi at både framvoksteren og oppløysinga av

den moderne revisjonismen ikkje kunna anna enn gje opphav til mange nærskyldte opportunistiske straumdrag. For å vinna framgang i kampen mot dei er det difor også fyrst og fremst viktig å vinna framgang i striden mot opphavet deira, å trengja attende innverknaden frå den moderne revisjonismen og styrkja tiltrua til det marxist-leninistiske alternativet i dei arbeidande massane.

e) Oppsummering: den moderne revisjonismen i Noreg

I 1976 er dei moderne-revisjonistiske partia småe. Det gamal-sosialdemokratiske DNA er den sterkaste borgarlege retninga i arbeidarklassen. Men likevel er den moderne-revisjonistiske rørsla i Noreg svært viktig.

Den moderne revisjonismen øydela det gamle, revolusjonære NKP. Gjennombrøtet for den moderne revisjonismen gjorde at marxismen-leninismen ikkje vart spreidd i Noreg i mange år. I staden styrkte ideane om klassesamarbeid og «den fredelege vegen» stillinga si i arbeidarklassen. Med det vart borgarskapets diktatur kraftig styrkt politisk.

Den moderne-revisjonistiske rørsla i Noreg spelar ei viktig rolle gjennom å *hindra* mange arbeidarar i å bryta med den *største* borgarlege retninga i arbeidarklassen, DNA. DNA har byrja å missa grepet sitt på mange arbeidarar og ungdomar. Samstundes skjønar dei ikkje så lett kva den moderne revisjonismen står for. Difor kan den moderne-revisjonistiske rørsla fanga opp sume av dei som går frå sosialdemokratiet og leia dei *attende* til den same borgarlege politikken som dei freista å bryta med.

Slik hindrar den moderne revisjonismen mange i å gå til den kommunistiske rørsla. Han er ein viktig lekk i den anti-kommunistiske kampanjen borgarskapet driv. Mange arbeidsfolk og progressive trur ikkje på anti-kommunistisk hets som kjem frå folk som ope kallar seg borgarlege eller sosialdemokratar. Slikt får meir slag-

kraft når det vert teke oppatt av folk som sjølv kallar seg «sosialistar» og «leninistar».

Den moderne revisjonismen er og ei god støtte til borgarskapet i arbeidet for å spreia mistru til sosialismen og kommunismen. Mange arbeidsfolk i Noreg ser ikkje nokon skilnad mellom SV/«NKP»-pampane og DNA-pampane. Fordi dei trur at revisjonistane er «sosialistar» og «kommunistar» får dei det inntrykket at kommunismen ikkje er noko alternativ til høgresosialdemokratiet. Arbeidsfolk kjenner tilhøva i dei fascistiske statane i Aust-Europa som er under diktatur av sosialimperialismen. Dei seier at om dette er sosialisme, så er sosialisme noko som er mot arbeidsfolk. Slik gjev den moderne revisjonismen stor hjelp til den borgarlege propagandaen som skal hindra arbeidsfolk frå å bli tilhengjarar av sosialismen og kommunismen.

Dei norske monopola veit å verdsetja den støtta dei får frå den moderne-revisjonistiske rørsla. Difor let DNA-pampane nokre pampar i «NKP» og SV ha tillitsverv i slike fagforeiningar der DNA sjølv har heile makta. Difor betalar staten millionar av kroner for å halda oppe eit parti som SV som elles ville klappa saman.

Samstundes er den moderne-revisjonistiske rørsla ganske særskilt viktig og fårleg, av di ho er ein viktig reiskap for ei av dei to supermaktene, den sovjetiske sosialimperialismen. Medan sosialimperialismen rustar til verdskrig og gjer førebuingar til åtak på Noreg, er det oppgåva til den norske moderne-revisjonistiske rørsla å hindra arbeidsfolk i å *ta opp kampen mot sosialimperialismen og førebu seg*. Ved å spreia illusjonane om «avspenning» og «fred og ingen fåre» vil revisjonismen gjera folket i Noreg verjelaust ikkje berre mot sosialimperialismen, men og mot USA-imperialismen, som på si side og førebur verdskrig og krig i Noreg. Om den moderne-revisjonistiske rørsla lukkast i dette, så vil det føra med seg ei veldig katastrofe for det arbeidande folket i Noreg.

Alt dette syner klårt at den moderne revisjonismen ikkje på noko vis er noko slags «sosialistisk» eller «pro-

gressiv» rørsle. Han er ei reaksjonær borgarleg rørsle som står for interessene til dei norske monopola. Den moderne revisjonismen er den politiske retninga som mest konsekvent stør den objektive utviklinga innanfor monopolkapitalismen i retning av stadig meir statsmonopolkapitalistisk kapitalisme. Samstundes står han for interessene til den mest aggressive og militært sterkaste av dei to imperialistiske supermaktene, Sovjetsamveldet.

Derfor er den moderne revisjonismen den fårlegaste av dei opportunistiske retningane i Noreg i dag.

Det sosiale grunnlaget for denne rørsla finst i arbeidararistokratiet, blant småborgarleg-intellektuelle sjikt og arbeidarar som er påverka av borgarlege tendensar. Dei moderne revisjonistane kan dra nytte av 100 års propaganda for klassesamarbeid og reformisme som har gjort at slike idear er djupt rotfesta blant arbeidsfolk i Noreg. Tiltru til falske «arbeidarleiarar» frå arbeidararistokratiet og reformistiske illusjonar er svære hinder som framleis held hundretusentals ærlege arbeidarar, klassekjemparar og anti-imperialistar fanga og held dei igjen når dei vil ta opp kampen mot borgarskapet, monopola og imperialismen. Så lenge desse hindringane finst, er det og god grobotn for sosialdemokrati og moderne revisjonisme.

At den moderne revisjonismen finn grobotn blant arbeidarar og småborgarlege lag, vil ikkje på noko vis seia at han «står for småborgarskapet sine interesser». Den moderne revisjonismen står for dei norske monopola og sosialimperialismen. Han tener dei og lakeiane deira, arbeidararistokratane, og han *dreg nytte av* reaksjonære straumdrag i småborgarskapet og småborgarlege illusjonar i arbeidarklassen.

Men den store massen av arbeidarar, småbrukarar, fiskarar, arbeidande intellektuelle og ungdomar osb. som stør moderne-revisjonisme og sosialdemokrati, har *inga* interesse av den politikken desse partia strir for. Dei er førte bak lyset, dei strir eigentleg *mot* sine verkelege in-

teresser og *stør* dei verkelege klassefiendane sine. Desse arbeidarane og arbeidande massane som den moderne revisjonismen har makt over, er ikkje AKP(m-l) sine fiendar, dei er i røynda våre vener og allierte som vi må vinna for den sosialistiske revolusjonen.

For å hjelpa dei arbeidande massane til å bryta med den moderne revisjonismen må AKP(m-l) føra *ein hard strid* mot den moderne revisjonismen, mot dei moderne revisjonistiske leiarane og partia. Det krev at vi seier klårt frå om den reaksjonære karakteren til den moderne-revisjonistiske rørsle og syner at i dag er den moderne revisjonismen den fårlegaste forma for opportunisme i arbeidarrørsle i verdsmålestokk.

I verda i dag er den moderne revisjonismen den viktigaste forma for opportunisme nett fordi den sosialistiske revolusjonen er i framgang og leninismen spreier seg.

Den moderne revisjonismen har inga lang framtid, han må gå under med borgarskapet sjølv. Med krisa i kapitalismen vert og krisa og opprotninga i den revisjonistiske verdsrørsle skjerpa. Trass det er den moderne revisjonismen *i dag* ei veldig kraft i verdsmålestokk, og han vil vera det i mange år framover, til imperialismen er styrta og langt inn i tidbolken då sosialismen har sigra i heile verda.

I Noreg er den moderne revisjonismen det viktigaste opportunistiske straumdraget som dukkar opp gong på gong i AKP(m-l) sjølv. Den største fåren for at AKP(m-l) skal bli knust ligg i at moderne revisjonisme skal voksa fram i rekkjene og ta makta i partiet.

Oppgåva til AKP(m-l) er å føra strid utan opphald mot den moderne revisjonismen i partiet sjølv og i arbeidar-klassen. Det er oppgåva vår å trengja innverknaden frå den moderne revisjonismen attende. Vi vil kjempa saman med dei massane som er påverka av den moderne revisjonismen og vinna dei. Samstundes må vi aldri forsona oss med den moderne-revisjonistiske politikken og dei moderne-revisjonistiske leiarane. Vi må aldri gløyma den

store sanninga at den sosialistiske revolusjonen aldri kan sigra i eit land så lenge det finst eit moderne-revisjonistisk parti som er sterkt nok til å hindra han.

18. Kampen for proletariatets parti i Noreg

Fire gongar har proletariatet i Noreg freista å skapa seg ei revolusjonær leiing, å organisera proletariatets parti.

I 1848 vart Arbeiderforeningene skipa av Marcus Thrane. Denne fyrste klasserørsla til det norske proletariatet var vegleidd av utopisk-sosialistisk teori. I rørsla var både ei revolusjonær-sosialistisk og ei borgarleg fløy. Sabotasjen til den borgarlege fløya og den teoretiske veikskapen i rørsla gjorde at terroren statsmakta sette inn, kunna knusa Arbeiderforeningene.

Då DNA vart skipa, kom det til å dominera proletariatet og skapa den store norske fagrørsla. Det fanst marxistiske straumdrag i DNA frå starten. Etter hard strid fekk dei revolusjonære i partiet DNA til å vedta eit revolusjonært program og gå inn i Komintern. Men i røynda vart DNA aldri noko leninistisk parti. Arbeidararistokratane hadde alltid sterke stillingar i DNA. Dei tok makta og omvandla DNA til ei tvangstrøye for arbeidarklassen og det viktigaste støttepartiet for dei norske monopola og for USA-imperialismen i Noreg.

I 1923 vart NKP skipa. NKP programfesta marxismen-leninismen. NKP-medlemene gjorde ein stor og ærerik innsats i klassekampen i Noreg og i kampen mot den nazistiske okkupasjonen. Men heilt frå starten av var det ingen einskap i NKP. Arbeidararistokratar og andre borgarlege element i rekkjene gav NKP indre veikskapar som gjorde at NKP aldri greidde å stri om rangen med DNA som det partiet som hadde mest støtte i arbeidarklassen i Noreg. Med borgarlege leiarar kom den moderne revisjonismen til makta i NKP. Dei moderne revi-

sjonistane har likvidert NKP som kommunistisk parti og har forvandla det til ei svart reaksjonær støttegruppe for sosialimperialismen og dei norske monopola. Samstundes som «NKP» sjølv har skrumpa og har forfalle til ei lita sekt, har gjennombrotet for revisjonismen der lagt grunnlaget for ei mykje breiare moderne-revisjonistisk rørsle i Noreg.

I 1973 vart AKP(m-l) grunnlagt. AKP(m-l) byggjer på marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking.

AKP(m-l) har drege dei historiske lærdomane av kampen som proletariatet har ført for å konstituera seg sjølv som parti både i verda og i Noreg. AKP(m-l) byggjer vidare på dei gode revolusjonære tradisjonane og røynslene frå Arbeiderforeningene, frå dei fyrste tiåra til DNA og frå den tida då NKP var eit revolusjonært parti.

AKP(m-l) har også drege lærdomar frå nederlaga til desse føregangarane. Dei syner at å konstituera det revolusjonære partiet til proletariatet er ei svært hard og vanskeleg oppgåve.

Desse røynslene syner at det er særst viktig å kjempa mot opportunisme i eigne rekkjer. Det finst medvetne agentar for borgarskapet som vil freista å øydeleggja partiet innanfrå. Det finst karrieristar og pampar som ynskjer å utnytta partiet som ei plattform for seg sjølve og gjerne endrar partipolitikken slik at dei kan bli godtekne av borgarklassen. Blant ærlege medlemmer av partiet finst det og borgarleg tankegods, illusjonar og fordomar som klassefienden kan utnytta. Borgarskapet har skapt eit enormt system av arbeidararistokratar for å kjøpa opp arbeidarleiarar og knytta dei til seg. Alle røynsler syner at dette også lett kan skje med medlemmer av det revolusjonære kommunistiske partiet.

Difor er kampen for at AKP(m-l) skal overleva og vinna stadig meir stønad, samstundes ein kamp mot djupt rotfesta borgarlege fordomar i arbeidarklassen og det arbeidande folket, mot opportunisme, classesamarbeid, sosialdemokrati og revisjonisme, og mot heile det svære systemet av arbeidararistokratar som heile tida spreier

opportunismen. Dette er ein svær, seig og langvarig kamp.

Vil dette seia at AKP(m-l) ser pessimistisk på framtida? Nei, vi er optimistar.

Kapitalismen og imperialismen er eit døydande system. Ingenting kan endra på det. For kvart år som går vert grunnlaget for den sosialistiske revolusjonen i Noreg meir og meir moge. AKP(m-l) har ein høgare utvikla marxistisk teori og ein betre vitskapleg marxistisk analyse av samfunnstilhøva i Noreg enn noko arbeidarparti før i Noreg. AKP(m-l) har ein betre skulert og meir einskapleg medlemsmasse og skarpere skiljelinjer mot opportunisme og arbeidararistokrati enn noko parti før. AKP(m-l) kjenner veikskapane til partia som gjekk føre, og har ei djupare forståing av revisjonismen og dei historiske lovene som utviklar revisjonisme. Det opnar og vegen for at AKP(m-l) kan nå lenger enn alle partia som gjekk føre.

Trass opportunismen har proletariatet i Noreg på nytt konstituert seg som klasse. Etter svære tilbakeslag er det revolusjonære proletariatet på ny på marsj framover. Grunnleggjinga av AKP(m-l) opnar den vegen som kan leia fram til siger for den sosialistiske revolusjonen i Noreg.

V. Prinsippa for kampane proletariatet fører under kapitalismen

19. Det er naudsynt å utvikla klassekampen også før det er mogeleg å gjennomføra den sosialistiske revolusjonen

AKP(m-l) avviser alle idear om at det er råd å «betra» kapitalismen slik at han vert «meir akseptabel» for arbeidarklassen og dei arbeidande massane. Under kapitalismen kan det aldri bli slutt på utbytting, krise og krig. Difor kan kommunistane, som verkelege representantar for proletariatet, aldri forsona seg med det kapitalistiske systemet, men må alltid vera dødsfiendar av det.

Kommunistane går i brodden for dei daglege klassekampane som arbeidarklassen og dei arbeidande massane fører under kapitalismen sitt herredøme, sjølv om desse klassekampane ikkje stiller spørsmålet om statsmakta, men søkjer å oppnå nokre målsetjingar innanfor råma av kapitalismen. Den som avviser å ta del i desse klassekampane og grunngjev det med at dei ikkje «fører til revolusjon», er ingen kommunist, men ein fiende av arbeidarklassen, ein reaksjonær.

Arbeidarklassen og det arbeidande folket kjempar kvar dag mot klassefienden, også før dei tek opp kampen om statsmakta, fordi dei arbeidande massane ikkje har noko val. Dei må verja seg mot dei rasande åtaka frå monopola og imperialismen fordi alternativet er at utbyttinga og underkinga vert endå hardare. Det arbeidande folket må kjempa eller la seg trakka ned. Kommunistpartiet går i brodden for desse dagskampane, støttar, utløyser og leier dei. For elles svik det massane og

skil seg frå dei, og har ikkje lenger rett til å kalla seg proletariatets parti.

Samstundes går partiet i brodden for desse dagskampane for å hjelpa dei arbeidande massane til å dra lærdomar av dei. Dei daglege klassekampane lærer arbeidarklassen og folket kven som er vener og kven som er fiendar. Siger og nederlag utviklar klassesolidariteten, gjev dei røynsle om eigen styrke, lærer dei å sjå borgarskapet og monopola som fienden og staten som reiskapen deira. Kampen lærer stadig fleire arbeidande menneske strategi og taktikk, dei dreg massane med i organisasjonar i stadig større omfang, får massane til å bli interesserte i politikk og sume til å studera marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking. Partiet går i brodden for dagskampane og leier dei for å styrkla denne tendensen.

Gjennom dagskampen lærer stadig fleire arbeidande menneske å sjå kommunistane som dei mest trufaste støttene og beste målmennene sine, dei lærer å sjå partiet som sitt parti, som sin reiskap og si leiing. Arbeidarklassen og folket lærer i praksis at dei sosialdemokratiske og revisjonistiske leiarane er fiendane deira, at arbeidararistokratane er representantar for borgarskapet.

Partiet går i brodden for dagskampen og leier han for å styrkja kommunismen og veikja revisjonismen og sosialdemokratiet i arbeidarklassen. AKP(m-l) nyttar døma frå svika opportunistane gjer i praksis til å illustrera tesane i den marxistiske teorien om at dei borgarlege arbeidarpartia representerer klassefienden, og nyttar teorien til å gjera klårt kvifor opportunistane gong på gong vil gå ope mot arbeidarklassen i framtida.

Alt dette tyder at det er heilt naudsynt for partiet vårt å gå i brodden i dagskampar, også slike som ikkje tek sikte på å styrta kapitalismen, *nettopp* fordi vi aldri kan forsona oss med kapitalismen og må bruka *desse kampane* til å samla og organisera kreftene til proletariatet *til stormløpet mot heile det kapitalistiske systemet i framtida*.

Det er eit prinsipp for partiet vårt å stå saman med dei arbeidande massane i den daglege klassekampen dei fører. Samstundes går ikkje partiet med i desse kampane som eit passivt etterslep på den spontane rørsle. Partiet går med i dei for å målretta dei alltid skarpare mot reaksjonen, mot borgarskapet, monopola og imperialismen. Partiet nøyer seg ikkje med å vera den mest lojale og beste kjemparen for dagsinteressene. Det går også alltid vidare, held fram dei langsiktige måla, brukar dei små daglege kampane som reiskapar for alltid å forklåra at den store kampen, for revolusjonen og sosialismen, trengst. Dette er ei *revolusjonær line* for dagskampen.

Den proletariske, marxistiske lina AKP(m-l) har for dagskampen står i skarp motstrid til den snevert reformistiske, opportunistiske lina som arbeidararistokratane står for overalt der dei vert tvinga til å gå med i kampen. Når dei ikkje lukkast med å hindra at det vert kamp, kjempar dei som rasande mot alle freistnader på å løfta perspektivet ut over den einskilde kampen. Liksom dei saboterer sjølve den daglege kampen og svik han, går dei og mot at arbeidarane skal sjå at dei må skoda lenger fram, mot at dei skal sjå fellesskapet med kampen andre arbeidarar, andre arbeidsfolk og folka i andre land fører. Dei kjempar mot at dei arbeidande massane skal knyta band til kvarandre i kampen og skipa ein landsomfennande kampfront mot klassefienden. I staden spreier dei illusjonar om at arbeidarklassen kan vinna varig framgang gjennom reformer. Dei preikar forsoning med klassefienden, dei spreier legalisme og saboterer kampen på alle måtar.

AKP(m-l) går i brodden for den daglege kampen — men på revolusjonært grunnlag, med perspektiv som alltid går langt utover den einskilde daglege kampen. AKP(m-l) vil alltid stri hardt saman med resten av arbeidarklassen og det arbeidande folket for å vinna sigrar i dei daglege kampane. Men samstundes kjempar partiet mot alle illusjonar om at desse sigrane har veldig mykje å seia, mot alle freistnader klassefienden og reiskapane

hans, opportunistane, gjer på å bruka dei til å venda augo frå den avgjerande kampen, revolusjonen.

20. Kampen mot den kapitalistiske utbyttinga

Kapitalen freistar alltid å pressa lønene ned og arbeidstida og arbeidsintensiteten opp. Samstundes som kapitalen aukar utbyttinga på arbeidsplassane, kjempar han for å røva frå arbeidaren så mykje som råd av den løna som er betalt ut ved å auka skattar og husleiger, skjera ned på sosiale ytingar som skular, sjukehus og trygder. Monopola utbyttar også småbøndene og andre arbeidande småprodusentar gjennom gjeldsrente, pris-, skatte- og avgiftssystem og til slutt ruinerer dei dei.

Arbeidarklassen, småbrukarane osb. møter desse åtaka frå kapitalen med å føra ein økonomisk forsvarskamp. Denne kampen er ein viktig del av klassekampen. I 99 av 100 tilfelle dreier det seg *ikkje* om ein kamp for betringar. Som oftast er det tvert om ein kamp *mot forverring*. Verkeleg betring av levestandarden skjer berre unntaksvis i samband med høgkonjunktur og etter hard kamp. Om dette skjer, greier kapitalistane snøgt å ta dette attende ved å bruka inflasjon, auka skattar, rasjonalisering m.m. Løna til arbeidarane svingar omkring verdien av arbeidskrafta. Arbeidarane i Noreg får framleis berre utbetalt det dei treng for å halda livet oppe. Samstundes freistar kapitalen å pressa denne summen *nedover*.

For grupper i det arbeidande folket som småbrukarar og andre er det dei tener tilmed ofte *under* eksistensminimum, og det er også grunnen til at dei vert ruinerte i stort omfang.

AKP(m-l) går i brodden for, stør og leier klassekampen mot utbyttinga, fordi denne kampen er til føremon for dei arbeidande massane.

Vi kommunistar er sjølv arbeidarar og arbeidsfolk og er sjølv sagt for at arbeidarklassen så langt som råd er under kapitalismen har ei slik løn og slike arbeidstilhøve at han kan halda oppe liv og helse og få eit fysisk og mentalt overskot til intellektuelt arbeid, til å utdana seg, til politisk organisering og politisk klassekamp. Vi er mot nedskjering av dei sosiale fonda, t.d. er vi for utbygging av skulevesenet fordi proletariatet sjølv har interesse av å få seg kunnskap og bryta det borgarlege monopolet på kunnskap. Under kapitalismen er skulane sjølve og borgarlege og spreier borgarleg ideologi, men dei er likevel betre enn ingen skular.

Partiet går fremst i kampen for å betra den økonomiske eksistensen til dei arbeidslause, ved å krevja arbeidsløysetrygd og krevja arbeid. Denne kampen endrar sjølv sagt ikkje på utbygtinga, men arbeidarklassen må like fullt føra han.

Vi er imot ruininga av småbøndene, dei arbeidande fiskarane og andre klasseallierte med arbeidarklassen. Vi er mot strevet for å pressa ned lønene til dei lågare småborgarlege funksjonærane. Proletariatets parti går fremst i klassekampene mot dette fordi dei tener proletariatet og fordi desse kampene tener til å knyta desse klasseallierte nærare til den leiande klassen.

Samstundes går partiet i slike kampar skarpt mot ideen om at dei kan leggja grunnlaget for noka «trygg» økonomisk stilling for arbeidarklassen og det arbeidande folket. Historiske røynsler syner at ingen av sigrane til proletariatet er meir flyktige enn nettopp sigrane i økonomiske kampar.

Streikar har vore ei svært viktig form for klassekamp i Noreg i 70-åra. Samstundes kan borgarskapet godt greia å leva med mange streikar og svære lønspålegg. Ingen kan «streika seg til sosialismen». Når streik kan brukast til å fremja kampen for den sosialistiske revolusjonen, så er det ikkje fordi streiken *i seg sjølv* fører sosialismen eit steg nærare, men fordi han vekker *idear* om sosialismen blant arbeidarane. Streiken er ein klassekamp, men ikkje

ein klassekamp om makta. Han er «ein skule i krig, men ikkje sjølvde krigen» (Lenin). Streikekampen for å betra lønene kan vera revolusjonær dagspolitikk berre når han blir brukt til å auka forståinga blant arbeidarane for at heile lønstrældomen må avskipast.

I økonomiske streikar og andre økonomiske klassekampar er det lina til partiet alltid å framheva og utvikla den *politiske* sida. I Noreg i 70-åra vert dei fleste økonomiske streikane snøgt politiske. Dei må trassa tvangsreglane til staten og det faglege byråkratiet. Dei kan bli førte framover berre gjennom kamp mot arbeidararistokratiet, dei sosialdemokratiske og revisjonistiske leiarane. Å streika og å solidarisera seg med streik vert difor snøgt eit *politisk* standpunkt. Det viktigaste i streikane er å utvikla den politiske forståinga, styrkja klassekjensla, styrkja organiseringa av arbeidarklassen og styrkja tendensen til brot med arbeidararistokratiet og opportunismen. Slik vil arbeidarklassen riva fagforeiningane ut or hendene på borgarskapet sine tenarar i fagrørsla. Desse resultata er viktigare enn dei flyktige økonomiske resultata.

På dette området i klassekampen står den proletariske lina til AKP(m-l) og i skarp motsetnad til den sosialdemokratiske og revisjonistiske. Dei sosialdemokratiske og revisjonistiske pampane stør ikkje desse kampane, dei er tvert imot dei verste og mest effektive sabotørane som finst. Dei fører til torgs dei verste lygner mot arbeidarar, bønder og andre som fører økonomisk kamp, brukar anti-kommunisme mot dei, framstiller kapitalistar som rimelege og dei arbeidarane som kjempar som urimelege, verjar arbeidsretten og den borgarlege lova. Og om dei fyrst tek del i streiken, så er det alltid for visst at det fyrste dei ventar på er eit høve til å sabotera kampen for å leggja han ned innanfrå.

Desse to linene er ingenting anna enn ein fylgje av at AKP(m-l) og opportunistane tener kvar sine klassar: AKP(m-l) kjempar mot borgarskapet og mot utbyttinga,

medan revisjonismen og sosialdemokratiet er retningar som slett ikkje har noko anna mål enn å tryggja profitten for kapitalistane.

21. Kampen mot den politiske underkuinga frå borgarskapet

Det borgarlege «demokratiet» i Noreg er ikkje noko anna enn ei særskild form for borgarskapets diktatur.

Formelt finst det talefridom, ein viss prentefridom, ein viss organisasjonsfridom. Mange demonstrasjonar har vorte tilletne og streikar har berre blitt underkua med vald i sume høve. Det finst rett til å røysta på fleire parti i val. Desse rettane nyttar borgarskapet for å løyna at makta deira i siste hand kviler på militær makt og blodig vald.

Men sjølv dei rettane som finst er innskrenka på alle kantar, og det arbeidande folket kjem gong på gong i konflikt med det øpe borgardiktaturet. Streikar vert for det meste forbodne, revolusjonære vert sparka for meininga si, prentefridomen er avgrensa av det kapitalistiske pressemonopolet. Kringkastinga spreier borgarskapet sin politikk og vert brukt aktivt mot interessene til arbeidarklassen. Fascistar får førebu valdshandlingar mot arbeidarklassen, og politiet vert nytta mot demonstrantar, framandarbeidarar og streikande arbeidarar. Det fascistiske tryggingspolitiet lagar kartotek over revolusjonære og progressive som kan nyttast til massearrestasjonar og blodbad. Militærmakta trenar i fascistkupp og i å slå ned folkelege oppreistar.

Dei demokratiske rettane som arbeidarklassen og dei arbeidande massane har i 1976 er vunne gjennom meir enn hundre år med hard strid og mange offer, til og med i blod. Det er ei kampoppgåve å halda fast ved desse rettane og verja dei mot åtaka frå borgarskapet. Desse ret-

tane er til føremun for arbeidarklassen. Dei gjer det lettare for han å organisera seg og samla krefter til den revolusjonære kampen om statsmakta. Som proletarisk, revolusjonært parti er det difor ei oppgåve for AKP(m-l) å verja desse borgarleg-demokratiske rettane og vida dei ut om det er mogeleg.

Samstundes må partiet aldri la vera å peika på at heile det borgarlege «demokratiet» ikkje er noko anna enn svindel. Partiet må avsløra freistnadene borgarskapet og arbeidararistokratiet gjer på å føra arbeidarklassen bak lyset når dei spreier illusjonane om «fredeleg overgang» og førestillinga om at «fascismen kan ikkje råka oss i Noreg». Denne propagandaen freistar å løyna at alle dei borgarleg-demokratiske rettane berre finst så lenge det høver monopola som har makta. Så snart monopola ser makta si verkeleg truga, nøler dei ikkje med å setja alle formelle borgarleg-demokratiske rettar til sides, innføra fascisme og setja i gang blodbad mot arbeidarklassen.

AKP(m-l) har som oppgåve å syna at fascismen er eit produkt av dei imperialistiske monopola. Monopola og staten førebur overgangen til fascisme alt under det borgarlege «demokratiet». Borgarskapet driv gjennom *fasciseringa*, utholinga av dei borgarleg-demokratiske rettane, steg for steg. Monopola byggjer opp fascistiske korps *innanfor staten*, som tryggingspoliti, opprørspoliti og fallskjermjegarar. Dei oppmuntrar fascistiske mordarbandar og spreier rasisme og anti-kommunisme. Arbeidarklassen må slå attende mot alle framstøytar frå fascismen. Men røtene til fascismen kan berre bli utrydda gjennom at imperialismen og borgarskapet vert utrydda.

Verkeleg demokrati kan dei arbeidande massane berre vinna gjennom ein revolusjon som gjer slutt på heile kapitalismen og med han det borgarlege «demokratiet». Berre proletariatets diktaturet vil vera verkeleg demokrati for dei arbeidande massane. Dette gjer vi kommunistar heilt klårt også når vi kjempar for borgarlege demokratiske rettar.

Om borgarskapet eller ein del av det skulle freista å gjennomføra eit fascistisk kupp, vil AKP(m-l) kjempa saman med arbeidarklassen for å verja det borgarlege demokratiet, ikkje av di det er verkeleg demokratisk, men av di det er eit *mindre vonde* enn det ope fascistiske diktaturet.

Arbeidarklassen har berre eitt middel til å verja seg mot eit væpna fascistisk kupp frå borgarskapet. Det er at arbeidarklassen sjølv har våpen og brukar dei mot fascistane. Er det arbeidande folket uvæpna, vil det li same lagnad under eit fascistisk kupp som folket i Tyskland 1933, i Indonesia i 1965 og Chile i 1973. Berre våpenmakt kan knusa fascistisk diktatur, liksom berre revolusjonær vald kan skapa eit verkeleg proletarisk demokrati.

I kampen om dei demokratiske rettane er sosialdemokratane og revisjonistane sabotørar og skadegjerarar. Dei spreier legalisme og parlamentariske illusjonar samstundes som dei går i bresjen for å minka inn på streikeretten, demokratiet i fagforeiningane osb. Dei går mot forbod mot dei fascistiske bandane, samstundes som dei driv anti-kommunistiske kampanjar. Internasjonalt stør revisjonistane det fascistiske diktaturet i Sovjet og set det opp som eit «ideal» for arbeidarklassen i Noreg. Det er å dyrka den største eksportøren av fascisme og reaksjon i vår tid, ein sann arvtakar etter Hitler-Tyskland i vår tid.

Det er to liner i kampen om dei demokratiske rettane: Den revolusjonære marxistiske lina til AKP(m-l) som støttar klassekampen mot den politiske underkuinga, som verjar dei demokratiske rettane, men som samstundes seier klårt frå at desse rettane berre er eit skin og at berre proletariatets diktatur kan skapa verkeleg demokrati. Mot den står den sosialdemokratiske og revisjonistiske, som i ord seier seg å vera for demokrati, men som i praksis ikkje tener til noko anna enn å verja det borgarlege diktaturet og måla det i vene fargar.

22. Kampen mot imperialismen

Det kapitalistiske Noreg er sjølv eit imperialistisk land, ein del av den imperialistiske verda og samstundes eit offer for imperialismen. Dette krev at proletariatet og dess parti fører kamp mot imperialismen på mange frontar:

— *Kamp mot imperialismen i Noreg.* Arbeidarklassen og det arbeidande folket har ei stolt søge med å verja det norske sjølvstendet mot freistnadene større imperialistmakter har gjort på å leggja Noreg under seg. Kampen mot den tyske fascismen er det mest strålende dømet, kampen mot EEC er eit ferskt døme på patriotismen og motstanden mot imperialismen som det arbeidande folket i Noreg står for.

I dag er dei fårlegaste fiendane fram for alt dei to supermaktene, Sovjet og USA. Det er naudsynt å kjempa mot den militære opprustninga og militærøvingane dei driv, mot trugsmål og press, mot den politiske og økonomiske infiltrasjonen deira. Dei arbeidande massane i Noreg har og synt at dei er mot dei to supermaktene. Det er ei svært viktig oppgåve for AKP(m-l) å gå i brodden for denne kampen.

Middel i denne kampen er å organisera demonstrasjonar og protestar, å organisera faglege kampanjar for å bryta dei faglege sambanda med representantar for supermaktene osb. Samstundes er det også naudsynt å stilla krav til den noverande norske staten, mellom anna krav om at han skal handheva suvereniteten over Svalbard, protestera mot dei sovjetiske militære provokasjonane, dra Noreg ut or NATO.

Samstundes må AKP(m-l) seia ope i frå at borgarskapet i Noreg er eit imperialistisk borgarskap og ein svikar mot nasjonen. I sume høve kapitulerer det for press og i andre høve ser det seg tent med å underordna seg sterkare imperialistar friviljug.

Det kapitulerte for Hitler, melde Noreg inn i NATO, og gjorde freistnader på å melda Noreg inn i EEC. Slik er

det og truleg at det vil gje etter f.eks. for eit kraftig ytre press frå sosialimperialismen. AKP(m-l) må seia klårt frå om at ingen må ha tiltru til at desse monopola og staten deira verkeleg vil verja Noreg sine nasjonale interesser. Om regjeringa gjer noko som verjar Noreg sine nasjonale interesser mot ei supermakt så vil vi stø det, men vi ventar oss ingenting, for dei norske monopola og politikarane deira er kapitulantar.

Den norske borgarskapet i dag er ingen nasjonal klasse. For dei norske monopola er spørsmålet om vernet av dei nasjonale interessene noko som vert avvege etter styrketilhøva, av kva monopola trur vil løna seg.

Dei verkelege patriotane i Noreg i dag er proletariatet og dei arbeidande massane — arbeidsfolk av norsk og annan nasjonalitet som ikkje er viljuge til å handla med sjølvstendet. Berre dei er verkeleg konsekvente forkjemparar for Noreg sine nasjonale interesser mot supermaktene og all imperialisme.

AKP(m-l) må og seia ope i frå at det einaste som kan driva supermaktene ut av Noreg og tryggja Noreg sine nasjonale interesser for godt, er at proletariatet gjer seg sjølv til leiande og herskande klasse i nasjonen — det vil seia at revolusjonen sigrar og proletariatets diktatur vert oppretta i Noreg.

— *Kamp mot norsk imperialisme.* Arbeidarklassen må kjempa mot den underkuinga som herskarklassen i det eigne landet driv. Det vil seia at AKP(m-l) må leia arbeidarklassen i Noreg i kamp mot den utbyttinga dei norske monopola driv av andre folk. Det vil seia at proletariatet i Noreg m.a. må støtta all konfiskering av norsk imperialistisk eigedom i utlandet, støtta den kampen som arbeidarar fører i norske imperialistiske verksemder i andre land. Det vil også seia at vi må kjempa mot rasisme og norsk sjåvinisme i Noreg og stø kampen som vert ført av den samiske nasjonen i Noreg og dei utanlandske arbeidarane som vert utsette for nasjonal underkuing frå staten til dei norske monopola.

— *Støtte til dei underkua folka som kjempar mot im-*

perialismen. Det er ei proletarisk-internasjonalistisk plikt for arbeidarklassen i dei imperialistiske landa å støtta dei underkua folka som fører frigjeringskampar og folkekrigar mot imperialismen. AKP(m-l) må gå i brodden for og støtta kampen for å utvikla solidariteten frå det norske arbeidande folket med dei arbeidande og underkua folka i heile verda, med dei verkelege sosialistiske landa, med frigjeringsrørslene i den 3. verda, med folka i dei utvikla kapitalistiske landa som er underkua av supermaktene og med dei underkua folka og arbeidarklassen i dei to supermaktene sjølve.

I samband med denne striden løyner ikkje AKP(m-l) at vi stør denne kampen som ein lekk i kampen for å styrta imperialismen på heile jorda og at imperialismen heller ikkje kan bli lagd endeleg i grava utan revolusjon i dei utvikla kapitalistiske og imperialistiske landa, særskilt i supermaktene.

AKP(m-l) brukar og solidaritetsarbeidet for dei underkua folka til å gjera klårt for arbeidarklassen og folket i Noreg at dei sjølve må fylgja den same vegen, at dei sjølve også berre kan frigjera seg med våpen i hand.

Dette er den lina AKP(m-l) har for kampen mot imperialismen i det kapitalistiske Noreg.

Denne lina syner klårt at AKP(m-l) er det einaste verkeleg anti-imperialistiske partiet i Noreg i dag, for det er berre AKP(m-l) som konsekvent går mot alle supermakter og all imperialisme. AKP(m-l) er det einaste verkeleg internasjonalistiske partiet, for det er berre AKP(m-l) som konsekvent støttar alle dei folka i verda som kjempar mot imperialismen, same om dei kjempar mot imperialismen til ei supermakt, ei anna imperialistmakt eller den norske imperialismen. Samstundes er AKP(m-l) det einaste verkeleg patriotiske partiet, fordi berre AKP(m-l) vil verja norsk sjølvstende utan kompromiss mot både supermaktene og all imperialisme.

Alle dei borgarlege partia i Noreg støttar seg på ein eller fleire imperialistiske makter. Dei sosialdemokratiske og revisjonistiske partia støttar seg anten på

USA eller Sovjet. Samstundes som dei borgarlege arbeidspartia i Noreg målar den supermakta som er den høgste beskyttaren deira i vene fargar, går dei aktivt inn for å sabotera kampen mot den andre.

Ingen kamp mot imperialismen kanførast utan at anti-imperialistane samstundes kjempar mot agentane for imperialismen, dei sosialdemokratiske og revisjonistiske pampane.

23. Den teoretiske kampen mot borgarskapet og revisjonismen

Samstundes som partiet tek del i den daglege klassekampen mot utbyttinga og underkuinga og imperialismen, må det aldri mista grepet om den teoretiske striden mot borgarskapet og revisjonismen.

Den daglege praktiske klassekampen er ein stor skule for dei arbeidande massane og partiet, som førebur dei på revolusjonen. Men utan den revolusjonære *teorien* kan ikkje revolusjonen sigra. Det er heller ikkje nok at berre partiet har kunnskapar om marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking, teorien må og vera spreidd og forstått i større eller mindre grad mellom dei lengstkomne i klassen utanfor partiet.

Teoretisk klårleik kan ikkje berre koma gjennom studium. Det er og naudsynt med teoretisk kamp mot borgarskapet og revisjonismen. Sjølv i tider då den sosialistiske revolusjonen enno ikkje står på dagsordenen, står propagandaen for sosialismen i Noreg absolutt på dagsordenen.

Det er oppgåva for partiet å kjempa mot revisjonismen og diskreditera han framfor arbeidarklassen. Partiet må aldri leggja ned kampen mot revisjonismen og annan borgarleg ideologi. Ved å knusa revisjonismen teoretisk vil partiet leggja grunnen for å knusa han politisk.

Alt dette gjer det rett å slå fast at kampen for å spreia

den marxistiske teorien, syna kvifor den sosialistiske revolusjonen og proletariatets diktatur er naudsynt i Noreg, og avsløra revisjonismen, er ein viktig del av *den daglege klassestriden* i Noreg no.

AKP(m-l) må sameina den praktiske dagskampen med dagleg teoretisk kamp. AKP(m-l) må sjå det som ein viktig del av klassekampen under kapitalismen å spreia store opplag av verka til Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao, partiprogramma og andre marxistiske verk, å spreia bøker, aviser, å skriva artiklar og flygeblad som forklår marxismen, som avslører og fordømer revisjonismen, som forklår at det er naudsynt med den sosialistiske revolusjonen. At medlemene i AKP(m-l) og så mange andre som råd er studerer marxistiske verk heile tida, er ein del av klassekampen, liksom det at dei heile tida tek del i den praktiske dagskampen.

24. Oppgåvene til arbeiderklassen om Noreg vert drege inn i ein 3. verdskrig

Dersom Noreg vert offer for ein imperialistisk eller sosialimperialistisk okkupasjon og det norske monopolborgarskapets diktatur vert bytt ut med militærdiktaturet til denne imperialismakta, så vil og hovudmotseiinga i Noreg skifta. På den eine sida av hovudmotseiinga står då den imperialistiske okkupasjonsmakta. På den andre sida står den underkua norske nasjonen og dei nasjonale minoritetane.

Dette vil ikkje seia at den antagonistiske motseiinga mellom borgarskapet og proletariatet innanfor den norske nasjonen vert borte eller vert mellombels uviktig. Denne motseiinga vert berre ei sekundær motseiing i høve til den nye hovudmotseiinga. Ho vil framleis avgjera den indre utviklinga i den norske nasjonen, og avgjera kva klassar i den norske nasjonen som vil kjempa

for nasjonal frigjering og kva for klassar som vil svika nasjonen.

Om Noreg vert drege inn i ein 3. imperialistisk verds- krig og landet vert slagmark for supermaktshærane, vil det framleis vera kapitalistisk utbytting og borgarleg underkuing. Men partiet og proletariatet vil likevel få heilt andre oppgåver enn no.

Den sovjetiske sosialimperialismen planlegg i dag eit lynåtak mot Noreg frå aust, nord og sør i tilfelle ein slik krig. USA-imperialismen og NATO planlegg invasjon frå vest og sør. Om desse planane vert røyndom er det den fyrste oppgåva for partiet, arbeidarklassen og folket å verja Noreg gjennom å føra ein rettvís forsvarskrig mot det imperialistiske åtaket. AKP(m-l) avviser alle tankar om at det er rett å alliera seg med ei supermakt for å fri landet frå den andre. Difor kan ikkje arbeidarklassen eller partiet hans alliera seg med USA og NATO under noko omstende for å slå Sovjetsamveldet, eller stø seg på Sovjet og Warszawapakta for å slå USA.

Dei væpna styrkane i Noreg er ikkje skipa for å verja Noreg sitt nasjonale sjølvstende. Dei er bygde opp for å underkua det arbeidande folket med vald, gje kanonføde til USA-imperialismen og tryggja posisjonane for USA-imperialismen i Noreg. Den prinsipielle haldninga AKP(m-l) tek er at vi ikkje vil løyva ein øre til desse væpna styrkane, at vi ikkje kan stø dei og at vi oppmodar folket i Noreg til å sjå dei som reiskapar for klassefienden og imperialismen. Proletariatet må likevel nytta det høvet verneplikta gjev det til å læra å handsama våpen og læra militærkunsten. Kommunistane og dei progressive må og jobba mellom soldatane for å vinna dei mot militarismen, reaksjonen og borgarskapet i det heile.

Om til dømes sosialimperialismen går til åtak på Noreg er det ingen grunn til å rekna med at det borgarlege «forsvaret» vil gjera nokon stor motstand. Mest truleg er det at dei væpna styrkane vil gå i oppløysing, liksom dei gjorde i 1940. Om dei skulle gjera motstand under leiinga

av den borgarlege regjeringa mot eit imperialistisk åtak, vil AKP(m-l) sjå det som ein rettvis krig som proletariatet stør.

Den borgarlege regjeringa kan gjera ein slik rettvis krig om til ein urettvis krig.

Slike tilhøve vil inntreffa om krigen i hovudsak vert ført som ein lekk i å tryggja eit USA-imperialistisk åtak på Noreg. Det vil og inntreffa om regjeringa gjer soldatane til kanonføde for USA-imperialismen og i røynda ikkje gjev dei høve til å verja landet mot sosialimperialismen. I slike høve vert det ikkje lenger ein rettvis krig, men ein imperialistisk krig.

Sjølv om det norske «forsvaret» skulle yta ein viss motstand mot eit åtak, er det mest truleg at det vil bryta saman etter ei viss tid.

Det einaste verkelege vernet for det norske folket mot ein ny imperialistisk verdskrig er det væpna folket sjølv. Berre dette og aldri den reaksjonære hæren til dei borgarlege kapitulantane er ei verkeleg pålitande kraft som kan verja landet mot alle åtak.

Difor svarar AKP(m-l) på det auka trugsmålet frå dei to imperialistiske supermaktene ikkje med å krevja opprusting av det reaksjonære norske militærapparatet, men ved å gå inn for *folkevæpning*, og oppmodar proletariatet og det arbeidande folket til å få seg våpen og læra seg militærkunst.

Dersom det kjem eit åtak på Noreg, er det AKP(m-l) si plikt å leia proletariatet og det arbeidande folket i forsvarskrig mot alle imperialistmakter som går til åtak, same om dei kjem frå aust eller vest.

Så snart ei supermakt går til åtak på Noreg, må arbeidarklassen og folket svara på det ved å organisera ein væpna motstand uavhengig av borgarskapet si leing same kva den borgarlege hæren gjer, same om han gjer motstand som fortener støtte eller ikkje.

Proletariatet må svara på eit åtak med å føra *nasjonal-revolusjonær frigjeringskrig mot den imperialistiske krigen*. Mot den imperialistiske åtaksmakta, som fører

urettvis krig, må det arbeidande folket i Noreg svara med sin rettvise forsvarskrig.

Berre proletariatet og det arbeidande folket vil ha alt å vinna og ingenting å tapa på å kjempa med all kraft mot åtaksmakta. Berre dei er den krafta som kan verja interessene til nasjonen og folket og frigjera Noreg. Kva haldning borgarskapet vil ta vil bli avgjort av at det norske borgarskapet i hovudsak er ein svikar av Noregs nasjonale interesser. Heile borgarskapet og særskilt dei store monopola vil ikkje kunna halda fram med å driva utbytting utan å søkja samarbeid med okkupantane, og difor vil dei i praksis søka å leggja ned motstandskampen. Sjølv om borgarlege einskildpersonar og grupper er viljuge til å kjempa saman med det arbeidande folket mot okkupasjonsmakta, vil dei alltid kunna vakla og svika, dei vil aldri kunna bli noka pålitande støtte og aldri gje kampen konsekvent leiinga som kan føra til siger.

Når folket har drive ein slik okkupant ut av landet att, vil motseiinga mellom borgarskapet og proletariatet på nytt verta hovudmotseiinga.

Hovudmotseiinga under ein okkupasjon må løysast gjennom at proletariatet og partiet dess sluttar seg saman med alle patriotiske klassar og grupper til ein nasjonal frigjeringsfront, byggjer ein folkehær og fører ein nasjonal-revolusjonær frigjeringskrig i samsvar med prinsippa for langvarig folkekrig, for å kasta fienden ut or landet.

Ein slik nasjonal-revolusjonær frigjeringskrig vil byrja under tilhøve då kapitalismen framleis finst i Noreg. Det fyrste målet for krigen vil heller ikkje vera å styrta kapitalismen, men å kasta ut åtaksmakta og frigjera landet. Det vil ikkje seia at ein slik krig kan bli leidd av borgarskapet. Det kan tenkjast at borgarlege einskildpersonar og grupper i ein slik situasjon vil vera viljuge til å kjempa saman med det arbeidande folket. Men dei kan ikkje gje kampen noka konsekvent leiinga, og dei vil alltid kunne opna vegen for at frigjeringsrørsla kastar ut

ei imperialistmakt berre for å opna døra for ei anna. Difor må proletariatet ikkje under noko omstende gje frå seg leiinga i frigjeringskampen.

Dersom proletariatet og det arbeidande folket lukkast med å frigjera Noreg gjennom ein slik nasjonal-revolusjonær frigjeringskrig, så vil vegen og vera opna til å gå vidare med det same, til å gjennomføra den sosialistiske revolusjonen og skipa proletariatets diktatur. Om det skjer er avhengig av det politiske medvitet og den politiske viljen proletariatet har til å kjempa, og særskilt av om proletariatets parti står sterkt og fylgjer ei rett, marxist-leninistisk line for å leia revolusjonen vidare.

VI. Den sosialistiske revolusjonen

25. Den sosialistiske revolusjonen

a) Revolusjonen i Noreg vil ha ein sosialistisk karakter

Arbeidarklassen og dei arbeidande massane kan aldri vinna korkje frigjering eller trygge levekår under kapitalismen. Borgarskapets diktatur vil alltid underkua dei og utbytta dei. Sjølv om dei skulle kjempa til seg nokre føremøner, vil slike alltid verta undergravne.

Berre ved å styrta borgarskapets diktatur gjennom ein sosialistisk revolusjon kan kapitalismen bli avskipa og proletariatets diktatur bli oppretta. I eit høgt utvikla kapitalistisk land som Noreg er det berre ein slik revolusjon som er mogeleg.

b) Kvifor ikkje nydemokratisk revolusjon?

Noreg er eit utvikla kapitalistisk land, der føydalismen er knust for lang tid sidan, der det er ein høgt utvikla storindustri og proletariatet er fleirtalet av folkesetnaden. Difor er det ikkje på tale med nokon nydemokratisk revolusjon. Slike revolusjonar er naudsynte føre den sosialistiske revolusjonen i halvføydale og halvkoloniale land. I vår tidbolk er desse nydemokratiske revolusjonane ein del av den proletariske verdsrevolusjonen. Dei er framleis borgarleg-demokratiske i samfunns-karakteren sin, men dei tener og fremjar sigeren for proletariatet i verdsmålestokk. Den nydemokratiske revolusjonen er leidd av proletariatet og er det steget revolusjonen i desse landa må gjennom føre den sosialis-

tiske revolusjonen. Den nydemokratiske revolusjonen er ein borgarleg-demokratisk revolusjon av ein ny type og målet hans er ikkje og kan ikkje vera å oppretta kapitalismen og borgarskapets diktatur. Han må tvert om førebu sosialismen og proletariatets diktatur.

I eit høgt utvikla kapitalistisk land som Noreg, der proletariatet ikkje lyt rydda vekk viktige føydale restar, nedkjempa eit kolonisystem eller utvikla produktivkrefte kraftig før sosialismen kan byggjast, finst det heller ikkje noko grunnlag for ein nydemokratisk revolusjon. I slike land er det ikkje den borgarleg-demokratiske, men den sosialistiske revolusjonen som er aktuell. Slik har det vore sidan den fyrste imperialistiske verdskrigen og særskilt sidan Oktober-revolusjonen.

c) Den «anti-monopolistiske revolusjonen» — eit påhitt frå revisjonistane

Vi avviser den såkalla «anti-monopolistiske» revolusjonen, som berre er eit påhitt frå dei moderne revisjonistane for å føra folk bak lyset. Dei seier at arbeidarklassen kan gå saman med dei ikkje-monopolistiske kapitalistane og jamvel sume monopolgrupper for å skipa ei såkalla «anti-monopolistisk» regjering. Denne regjeringa skal liksom «innføra sosialismen». Heile denne «strategien» tek sikte på å halda kapitalismen oppe og føra arbeidarklassen inn under leiinga til borgarskapet.

Den «anti-monopolistiske strategien» er det nye framstøtet frå borgarskapet for å føra arbeidarklassen på avvegar etter at den gamle reformismen har gått bankerott og stadig større delar av arbeidarklassen skjønar at det er naudsynt med ein revolusjon. Det einaste denne «strategien» kan føra til, er ein auka grad av stats-monopolistisk kapitalisme og hardare underkuing av massane. Difor er det viktig å avsløra denne falske «vegen» og fremja forståing for den sosialistiske revolusjonen.

d) Revolusjonen kan berre sigra med våpenmakt

Den einaste vegen fram til proletariatets diktatur i Noreg går gjennom det væpna folkeopprøret som knuser den borgarlege hæren og resten av den borgarlege statsmakta.

Ingen tidligare sosialistisk revolusjon har sigra utan væpna opprør, utan at reaksjonen først vart nedkjempa med våpenmakt. Borgarskapet vil aldri gje frå seg makta friviljug, men kjempa som rasande så lenge det har noko å kjempa med.

Denne historiske lova gjeld og for Noreg i vår tid. Det norske borgarskapet er betre førebutt på å slå ned kampen dei arbeidande massane reiser enn nokon gong før. I dag er staten ti gonger meir sentralisert og militærapparatet hundre gonger sterkare enn før. Aldri før i saga har det funnest så godt rusta imperialistiske stormakter som supermaktene i våre dagar. Dei har synt at dei kan slå til mot kampene folka fører over heile jorda på få dagars varsel.

Dette vil ikkje seia at imperialismen er uovervinneleg. På lang sikt er imperialismen ein koloss på leirføter. Men den einaste krafta som kan sigra over borgarskapet og armeane til dei imperialistiske maktene, er dei breie massane av arbeidsfolk i Noreg når dei vågar å reisa seg og nytta folkekrigen mot dei.

e) «Den fredelege vegen» og andre falske «vegar til sosialismen»

Myten om den «fredelege og parlamentariske vegen» som vert spreidd av sosialdemokratane og revisjonistane, er ikkje noko anna enn svindel. Målet med han er å avvæpna arbeidarklassen og folket slik at dei vert hjelpelause framfor klassefienden. Overalt der denne myten har vunne fram, har folket måtta betala for han med blod. Indonesia 1965, Tsjekkoslovakia 1968 og Chile

1973 syner kva som vert resultatet når revisjonismen får grobotn for slike illusjonar.

Verkelege revolusjonar kan ikkje importerast eller eksporterast. Ingen land kan bli «sosialistiske» ved at sosialimperialismen sender troppar dit. Dei kan ikkje gjennomførast av ei lita gruppe som er skild frå folket, med individuell terror eller gjennom at ein klikk offiserar i hæren i eit land vert «revolusjonære». Verkeleg sosialisme og eit verkeleg proletarisk diktatur kan berre verte bygt av det arbeidande folket sjølv. Oktoberrevolusjonen, den kinesiske revolusjonen og alle andre revolusjonar som har ført til sosialismen, har fylgt vegen med at dei arbeidande massane har reist seg til væpna opprør. Det er og vegen den sosialistiske revolusjonen i Noreg må fylgja.

f) Dei tre våpna som er naudsynte for at den sosialistiske revolusjonen skal sigra

Soga syner at utan leiing, utan at massane er organiserte, utan førebuing, kan ikkje den væpna revolusjonen sigra. Føresetnadene for siger i revolusjonen er:

— Eit revolusjonært kommunistisk parti, slik som AKP(m-l), eit parti som held fast på prinsippa i marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking og nyttar dei på skapande vis på røyndomen i den norske revolusjonen, som er bunde nært saman med proletariatet og det arbeidande folket. Berre eit slikt parti kan førebu den sosialistiske revolusjonen og leia han.

— Ein folkehær av arbeidarar og andre utbytta under leiinga av dette partiet, som strir og gjev offer ikkje for sine personlege interesser, men for arbeidarklassen og sosialismen, som er bunden nært saman med dei arbeidande massane og er i stand til å føra ein langvarig folkekrig mot alle reaksjonære armear heilt fram til sigeren. Berre ein slik hær kan sigra over kontrarevolusjonen militært.

— Ein einskapsfront som er leidd av partiet og som sameiner arbeidarklassen og sameiner arbeidarklassen med hans nærmaste allierte, med småbøndene og fiskarane, men og med dei progressive intellektuelle og alle andre arbeidande og progressive menneske som kan vinnast for revolusjonen og alle grupper og organisasjonar som kan vinnast for revolusjonen. Berre ein slik front kan mobilisera og organisera dei arbeidande massane og løysa ut kjempekraftene deira i ein slik målestokk at det vert råd å styrta kapitalismen og reisa sosialismen.

g) Kva er ein revolusjonær situasjon?

Når startar revolusjonen? Når det ikkje lenger er råd for folket å la seg underkua på den gamle måten og det vert uråd for herskarane å herska utan brigde — når utviklinga skapar ein revolusjonær situasjon.

Revolusjonar tvingar seg fram når samfunnet ikkje lenger kan utvikla seg vidare utan dei. Den sosialistiske revolusjonen vert utløyst når det vert klårt for dei arbeidande massane at det er tvingande naudsynt å gjera oppreist. Det vil seia at dei arbeidande massane ikkje berre ynskjer sosialismen, men at dei jamvel på kort sikt meiner det er uråd å halda fram med å leva under dei rådande tilhøva. Det vil seia at det må vera ei stadig veksande masserørsle mot monopolborgarskapet og imperialismen. Rørsla må og mobilisera delar av det arbeidande folket som tidlegare har vore passive og stått utanfor kampen. Og det vil seia at *herskarane*, at borgarskapet sjølv må vera inne i ei djup krise som gjer det uråd å halda fram med å herska på same viset som før. Dette er kva Lenin kallar ein revolusjonær situasjon.

Det vil seia at klassekampen vil bylgja att og fram til ein slik situasjon oppstår. Det er ikkje slik at arbeidarklassen kan setja «delmål» for dagskampen under kapitalismen for å nærma seg til den revolusjonære situa-

sjonen gjennom å nå dei steg for steg. Vi avviser skarpt den revisjonistiske teorien om «strukture reformer», som seier at arbeidarklassen kan nedkjempa kapitalismen stykke for stykke.

h) Korleis førebur partiet seg på ein revolusjonær situasjon?

En revolusjonær situasjon er ikkje det same som at revolusjonen har sgra. Om massane vantar leiing og organisasjon og kjempar utan nokon plan, vil borgarskapet etter ei tid slå ned den revolusjonære rørsle og konsolidera diktaturet sitt. Den revolusjonære situasjonen kan berre bli ført til siger om massane har eit revolusjonært parti, om det finst ein folkehær og ein einskapsfront som kan organisera sigeren.

Revolusjonære situasjonar vil oppstå på nytt og på nytt på grunn av dei grunnleggjande motseiingane i kapitalismen. Ein kan ikkje tidfesta dei på førehand. Difor vert det viktigaste AKP(m-l) kan gjera for å leggja grunnen for sigeren, å førebu proletariatet og det arbeidande folket på revolusjon. Den viktigaste lekken i denne førebuinga er å styrkja det revolusjonære medvitet hjå dei arbeidande massane og å styrkja den revolusjonære kommunistiske rørsle og AKP(m-l). Det er naudsynt å gjera det klårt for dei arbeidande massane at berre den væpna revolusjonen kan føra til sosialismen. Det er naudsynt å forklåra kva som må vera målet for revolusjonen: sosialismen og proletariatets diktatur. Partiet må spreia kunnskap om marxist-leninistisk militær teori og oppmoda den mannlege arbeidarungdomen til å gjera verneplikt i borgarskapet sin hær, slik at dei lærer våpenbruk. For at den sosialistiske revolusjonen skal sgra, må arbeidarklassen på førehand vera herda i ei rekkje klassekampar og klassefienden sine tenarar i arbeidarrørsle må verta avslørte.

Ein revolusjonær situasjon i Noreg kan oppstå på

mange vis. Han kan koma i samband med ei eller anna krise i kapitalismen i Noreg, anten ho er økonomisk eller politisk. Men ein revolusjonær situasjon kan og oppstå i samband med eit imperialistisk åtak på Noreg. I så fall vil revolusjonen bli innleidd av ein nasjonal-revolusjonær frigjeringskrig som seinare veks over i ein sosialistisk revolusjon. Fåren for ein verdskrig der Noreg vert drege inn aukar no. Å førebu partiet og massane på ein slik nasjonal-revolusjonær folkekrig mot åtak frå ei supermakt er difor vorte ein svært viktig lekk i kampen for å førebu den sosialistiske revolusjonen.

VII Sosialismen, proletariatets diktatur og utviklinga til kommunisme

26. Sosialismen og proletariatets diktatur

a) Den proletariske revolusjonen

Sigeren i den proletariske revolusjonen vil seia at proletariatets diktatur vert sett i staden for borgarskapets diktatur, at det sosialistiske økonomiske systemet vert sett i staden for det kapitalistiske økonomiske systemet og at klassekampen mellom det herskande borgarskapet og den underkua arbeidarklassen går over til å bli ein klassekamp mellom den herskande arbeidarklassen og det underkua borgarskapet.

Med dette har det sosialistiske samfunnet avløyst det kapitalistiske samfunnet. Dette er den mest gjennomgripande revolusjonen i menneskjesoga. I alle tidlegare revolusjonar har ein utbyttarklasse teke makta frå ein annan utbyttarklasse, og systemet med at menneske utbytta menneske er blitt ført vidare. Gjennom den sosialistiske revolusjonen frigjer den utbytta arbeidarklassen seg sjølv og tek fatt på striden for å frigjera alle utbytta og underkua og gjera ende på grunnlaget for all utbytting i historia, oppdelinga av menneska i klassar.

Målet for proletariatet og sosialismen er det klasse-lause, kommunistiske samfunnet, og sosialismen sjølv er ein overgangsperiode mellom kapitalismen og kommunismen.

b) Proletariatets diktatur

Proletariatets diktatur er ikkje berre naudsynt for proletariatet når det har styrta borgarskapet, men også «for heile den *historiske tidbolken* som skil kapitalismen frå det 'klasselause samfunnet', frå kommunismen.» (Lenin)

Staten under proletariatets diktatur er ikkje lenger ein stat i den opphavelige tydinga av ordet. For han er ikkje lenger ein maskin som nyttast av dei fåe utbyttarane til å kua det overveldande fleirtalet av folket. Han er vorten ein maskin for å øva diktatur over eit lite fåtal utbyttarar, medan det er demokrati for det overveldande fleirtalet av folket.

Oppgåva for proletariatets diktatur er å underkua borgarskapet militært, økonomisk, politisk og ideologisk, fremja demokratiet for det arbeidande folket og utvikla klassestriden, striden for vitskaplege framsteg og produksjonen til beste for folket under leiing av proletariatet.

Arbeidarklassen kan ikkje gjera dette ved å ta over og bruka den borgarlege statsmaskinen. Den borgarlege staten er tufta på statsmakta til dei tidlegare utbyttarklassane. Borgarskapet har utvikla henne til ein framifrå reiskap til å halda dei arbeidande massane nede med. Etter at staten vart lagt beinveges under monopolborgarskapet som dess reiskap i klasseunderkuinga, er dette endå tydelegare. Statsmaskinen er knytt til borgarskapet og imperialismen med tusen band. Difor kan den nye statsmakta, proletariatets diktatur, berre verta oppretta gjennom å knusa den gamle borgarlege staten, avværna den borgarlege hæren og gjera han til inkjes og oppløysa heile det gamle byråkratiet av embetsmenn osv.

Kjernen i den nye proletariske statsmakta — som i alle andre statar — er og våpenmakta. Men dei væpna styrkane under proletariatets diktatur skil seg frå væpna styrkar i tidlegare tider ved at dei ikkje underkuar folket, tvert om er dei bygde på væpning av *arbeidarklassen* og

det arbeidande folket. Oppgåva for denne våpenmakta er ikkje noko anna enn å underkua dei gamle utbytтарane, imperialistiske agentar og andre reaksjonære og verja den sosialistiske staten mot imperialistiske åtak.

For det arbeidande folket vil proletariatets diktatur seia verkeleg demokrati i motsetnad til det formelle skin-demokratiet i Noreg i dag. Proletariatets diktatur bryt med det borgarlege skiljet mellom den lovgjevande og løyvande styresmakta og den utøvande styresmakta og sameiner desse funksjonane. Det byter ut borgarskapet sin byråkratiske sentralisme med proletariatet sin demokratiske sentralisme. Dette vil seia verkeleg rett for det arbeidande folket til å velja leiarane i staten og leiande tenestemenn, kontrollera arbeidet dei gjer og dra dei attende om dei gjer alvorlege feil og ikkje rettar på dei.

Proletariatets diktatur vil seia at statsmakta meir og meir misser si formelt sjølvstendige stilling «over samfunnet». Dette skjer ved at stortalet av det arbeidande folket vert drege inn i statsstyret på alle nivå, ved at stats-tenesta vert utført for arbeidarløn og ved at tenestemenene tek regelrett del i produksjonen.

Proletariatets diktatur vil seia verkeleg fridom til politisk verksemd på arbeidsplassar, i dei væpna styrkane og overalt elles. Det vil seia verkeleg ytrings-fridom i kringkastinga, pressa, på veggaviser osv. Det vil seia *arbeidarkontroll* på alle plan i staten og verksemdene.

Om tidlegare kapitalistar, imperialistiske agentar og andre reaksjonære verkeleg grip til våpen mot sosialismen, så er det *våpenmakta* til proletariatet som må underkua dei. Men så lenge borgarskapet ikkje vågar å gjera opprør, er *det politiske massearbeidet* det viktigaste våpenet i kampen for å avsløra og nedkjempa alle borgarlege og reaksjonære element. I slike tider må sjølv-sagt ikkje den proletariske våpenmakta verta veikt, ho må tvert om styrkjast. Det er otten for denne maktå som i så fall held borgarskapet frå å freista ein væpna kontra-revolusjon.

Sigereen for proletariatet i Noreg kan ikkje vera trygg før sosialismen har vunne i verdsomfang. Den proletariske staten må difor sameina seg med alle andre sosialistiske land, landa som har frigjort seg frå imperialismen og dei underkua folka og nasjonane som strir for nasjonal og sosial revolusjon. Alle freistnader på å vinna herredøme over andre land og nasjonar må kjempast ned. Overfor statar med andre samfunnssystem må den proletariske staten praktisera dei fem prinsippa for fredeleg samlivnad*. Dersom imperialismen går til åtak på landet, må heile folket bli reist til væpna strid og drukna åtakshæren i eit hav av folkekrig. Ingen må ha rett til å gå med på kapitulasjon andsynes noka åtaksmakt. Slikt kapitulasjon må bli straffa som landssvik.

Så lenge proletariatets diktatur varer, må det *kommunistiske partiet* bli halde oppe som fortropp for proletariatet. Den leiande rolla åt proletariatet vert utøvd gjennom den leiinga partiet har i staten og samfunnet. I tidbolken med proletariatets diktatur må partiet halda på det faste sambandet med proletariatet og dei breie massane i det arbeidande folket, styrkja dette sambandet og utvikla den revolusjonære arbeidsstilen sin. Partiet må føra vidare stilen med å måta til den allmenngyldige sanninga i marxismen-leninismen på den konkrete praksisen i kampen for å reisa sosialismen i sitt eige land. Det må føra strid utan stans mot revisjonisme, dogmatisme og opportuniste av alle slag. Partiet må leggja vekt på å oppseda etterfylgjårar som kan føra klassestriden vidare gjennom nye ættleder, for å tryggja proletariatets diktatur og sosialismen og halda fram med

* Dei fem prinsippa for fredeleg samlivnad, utforma på Bandung-konferansen i 1955:

- Begge partar må visa vyrdnad for suverenitet og territorial integritet.
- Partane nyttar ikkje aggresjon mot kvarandre.
- Ikkje-innblanding i indre tilhøve.
- Likestilling og føremon for begge partar.
- Fredeleg samlivnad.

kampen for å byggja sosialismen også i framtida.

Sidan det er gjennom partiet sitt proletariatet utøver makta si i staten og samfunnet, er det der den mest avgjerande striden mellom den kapitalistiske og den sosialistiske vegen vil gå. Borgarskapet og dei borgarlege elementa veit at den lettaste måten å ta ei borg på er innanfrå. Arbeidarklassen må difor verna om partiet, halda det reint for opportunisme og revisjonisme, og føra ein varig strid mot freistnader på å gjera det om frå eit parti for proletariatet til eit parti for borgarskapet. «Den som berre i minste mon veikjer jerndisiplinen i proletariatet sitt parti (i sær når det har diktaturet), han hjelper i røynda borgarskapet mot proletariatet.» (Lenin.)

c) Den sosialistiske økonomien

Under kapitalismen og alle økonomiske samfunnssystem før han står produksjonstilhøva i antagonistisk forhold til utviklinga av produktivkreftene. Sosialismen avskipar grunnlaget for denne motseiinga, at menneske utbytta menneske, og skaper produksjonstilhøve som fremjar ei jamn, varig utvikling av produktivkreftene etter ein plan. Lovene for den økonomiske utviklinga av samfunnet vert ikkje avskipa, men desse lovene går over frå å vera herrar over menneska til å bli lydige tenarar for dei.

Kapitalisme vil seia produksjon for profitt. Sosialisme vil seia produksjon for å fullnøya folket sine behov. Grunnlova for kapitalismen i våre dagar er å oppnå maksimal kapitalistisk profitt ved å utbytta, ruinera og utarma fleirtalet av folket, ved trælbinding og systematisk plyndring av folka i andre land og gjennom krigar og militarisering av økonomien.

Den grunnleggjande lova for sosialismen er maksimal fullnøying av dei stadig veksande materielle og kulturelle behova i samfunnet.

Sosialismen har løyst den grunnleggjande motseiinga

som fins under kapitalismen mellom samfunnskarakteren åt produksjonen og den private tileigninga. Kapitalistisk privateigedom vert omvandla til sosialistisk eigedom (stats- og gruppeeigedom). Det gjer arbeidar-klassen som heilskap til herre over produksjonsmidla.

Med det vert det råd å skapa ein *økonomisk statsplan* som sikrar likevekt i produksjonen etter kva folket og samfunnet treng. Prinsippet for statsplanen er den demokratiske sentralismen og masselinja: frå massane til massane.

Sosialismen gjer ende på det anarkiet som herskar i produksjonen under kapitalismen og difor gjer han og ende på dei kapitalistiske krisene.

Sosialismen gjer det mogeleg å halda stabile prisar og auka komsumet og dei sosiale goda med den auka produksjonen. Meirproduktet hamnar ikkje hjå ein snyltande, ikkje-arbeidande klasse, men vert nytta til beste for folket. Staten er ikkje lenger ein snyltande felleskapitalist, og etter kvart vert det mogeleg å ta bort alle direkte og indirekte skattar.

Den økonomiske grunnvollen for sosialismen er ikkje ferdig utvikla i og med sigeren for den proletariske revolusjonen, men må utvikla seg i steg. Etter at all kapitalistisk eigedom er gjort om til statseigedom, er det framleis småborgarleg eigedom på landsbygda. Den må omvandlast til gruppeeigedom og vidare til sosialistisk statseigedom. Denne utviklinga må skje i samsvar med bøndene sine ynskje, men må aldri stoppa opp.

Sosialismen gjer slutt på den antagonistiske motseiinga mellom by og land som rår under kapitalismen. I staden er den sosialistiske økonomien slik at han let industrien tena jordbruket og jordbruket fremja industrien og bryt ned skiljet mellom by og land.

Den sosialistiske revolusjonen i Noreg vert til å byrja med vanskelegare enn revolusjonane i mange land i den tredje verda. Det er fordi statsapparatet i desse landa er nokså veikt, medan staten til det norske monopolborgarskapet er svært sterk. Men når revolusjonen har sigra,

vert han lettare å føra vidare. Det er fordi produktivkreftene er høgt utvikla, arbeidarklassen har eit høgt kulturelt nivå og lang røynsle frå moderne storindustri.

Når produktivkreftene fyrst er frigjorde frå det kapitalistiske anarkiet, vil den norske arbeidarklassen kunne utretta mirakel. Det vert råd å gjera ende på all fattigdomen som kapitalismen har skapt, å skapa liv og bløming i område av landet som i dag stagnerer og vert lagde øyde. Den sosialistiske revolusjonen opnar vegen for den mest framgangsrike perioden i norsk historie.

Den veldige utviklinga av produksjonen under sosialismen vil leggja grunnlaget for å fullnøya dei behova menneska har på ein heilt annan måte enn i dag, under kapitalismen. Formålet med den auka produksjonen er å gje dei som arbeider høve til å utvikla den rike skaparkrafta si og skapa ein ny type menneske som arbeider på grunn av gleda ved arbeidet og ut frå kjensla av at dei står saman med andre menneske og har plikter overfor dei, ein ny sosialistisk mennesketype. Omvandlinga av produksjonen må difor gå hand i hand med omvandlinga av menneska.

d) Klassekampen under sosialismen

«Det sosialistiske samfunnet dekkjer ein ganske lang historisk tidbolk. I den historiske tidbolken for sosialismen finst det framleis klassar, klasse-motseiingar og klasse-kampar, det går for seg ein strid mellom den sosialistiske vegen og den kapitalistiske vegen, og fåren for kapitalistisk gjenoppretting er framleis til stades.» (Mao Tsetung.)

Gjennom den proletariske revolusjonen vert klassenaturen til dei to klassane som formar den grunnleggjande motseiinga under kapitalismen ikkje endra, og motseiinga mellom desse to klassane er framleis hovud-motseiinga. Men dei to sidene i motseiinga skiftar plass: arbeidarklassen vert herskande og borgarskapet vert underkua.

Difor raser også striden mellom proletariatet og borgarskapet gjennom heile perioden med utvikling av sosialismen fram til kommunismen. Det finst framleis ein lang rad område der det sosialistiske samfunnet er prega av arven frå det gamle samfunnet, der borgarskapet difor kan utnytta restane av det gamle og motseiingar som finst under sosialismen mot proletariatet.

— *Motseiingar i folket under sosialismen.* I det sosialistiske samfunnet finst det to slag samfunnsmotseiingar, for det fyrste motseiingane i folket og for det andre motseiingane mellom folket og fienden. Dei er heilt ulike i innhald. Difor må dei handsamast på ulikt vis. Motseiingane i folket vil skifta ettersom vilkåra og stega i den sosialistiske oppbygginga endrar seg. Dei vil vera motseiingar som desse: Motseiingar innanfor arbeidar-klassen, mellom dei småborgarlege bøndene, mellom dei intellektuelle, mellom arbeidarklassen og bøndene, mellom desse to klassane og dei intellektuelle osb. Det vil vidare vera motseiingar mellom staten og folket, mellom interessene til kollektivet og individet, mellom leiinga i staten og partiet og dei som vert leidde, mellom folket og tendensar til byråkrati i leiinga osb.

Dersom ein ikkje skil rett mellom desse motseiingane og motseiingane til fienden og handsamar dei urett, kan sume motseiingar i folket utvikla seg til antagonistiske motseiingar og skada sosialismen og proletariatets diktatur. Dersom ein skil dei rett frå motseiingane til fienden, ser at det under motseiingane i folket finst eit grunnlag for sams interesser og handsamar dei rett, vil det vera råd å hindra at dei gjer stor skade. Kampen for å løysa dei kan då vendast til noko som styrkjer og utviklar sosialismen og proletariatets diktatur.

— *Motseiingane mellom folket og fienden under sosialismen.* Motseiingane mellom folket og fienden er motseiingane mellom dei som tidlegare var utbytta på den eine sida og utbytтарane og dei som fylgjer dei hardnakka på den andre sida. Dette er antagonistiske motseiingar. Slike motseiingar er motseiingane mellom ar-

beidarklassen og borgarskapet, mellom dei småborgarlege bøndene og borgarskapet, mellom det sosialistiske landet og imperialismen og sosialimperialismen. Under sosialismen vil det alltid finnast slike motseiingar mellom folket og kontrarevolusjonære krefter, og det vil oppstå nye slike krefter også etter at restane av dei gamle utbyttarklassane er blitt svært små. Sjølv om desse utbyttarane ikkje er mange i tal, så er dei særskilt fårlege. For dei oppstår i maktorgana til sjølve det nye proletariske diktaturet — i leiinga i partiet, hæren, staten, i leiinga av økonomien osv. Om dei lukkast å koma i leiinga kan dei lett gjera svært stor skade og dei har gode vilkår for å gjennomføra ein kapitalistisk kontrarevolusjon.

Sjølv om borgarskapet er styrta for fleire generasjonar sidan, må arbeidarklassen difor aldri gløyma at det finst eit borgarskap, arbeidarklassen må aldri gløyma klassekampen. Sjølv om borgarskapet er styrta frå makta, vert ikkje den endelege sigeren trygg. Borgarlege element frå det gamle samfunnet vil framleis eksistera, og det same vil kulturen og ideologien deira.

Det sosialistiske samfunnet er født av det kapitalistiske samfunnet, og ber fødselsmerke frå det. Røynslene frå dei sosialistiske landa og frå kontrarevolusjonen i Sovjetsamveldet og mange andre tidlegare sosialistiske land har synt at det oppstår borgarlege tendensar under sosialismen. Det kan gje opphav til ein nytt borgarskap som vil stri for å gjera sosialismen om til kapitalisme att.

Dei utbyttarane som er styrta av revolusjonen, vil ikkje gje opp draumane om å gjenoppretta kapitalismen. Så snart dei får høve til det, vil dei gjera desse draumane om kontrarevolusjon om til freistnader på kontrarevolusjon.

Sjølv om borgarskapet er styrta, har det framleis føremonen av sore kunnskapar om organisering av produksjonen, om administrasjon, militærstell og politikk. Det har kontaktar og støtte frå utanlandsk imperialism.

Etter revolusjonen vil det høgst sannsynleg eksistera ei imperialistisk omverd. Borgarskapet i desse landa vil stø kontrarevolusjonen i Noreg politisk, økonomisk og militært, ved freistnader på innringing, blokadar, førebuing og opptak til krig.

Det må difor først ein langvarig, vaksam strid mot det gamle borgarskapet og agentar for imperialismen.

— *Arv frå det gamle samfunnet i tenking, kultur og vanar.* Det vil og finnast ein tung arv frå det gamle samfunnet i form av reaksjonær kultur og ideologi. Denne arven vil i lang tid verka inn på tenkinga til arbeidar-klassen og folket. Restane av dei gamle utbyttarklassane og andre som går den kapitalistiske vegen kan nytta vekta av desse reaksjonære vanane, fordomane og tankane frå det gamle samfunnet til hjelp for seg.

Staten og partiet må difor leia massane i kamp mot borgarleg ideologi og fordomar, utvikla massestudium av den proletariske ideologien, marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking slik at han vert den førande ideologien i samfunnet og den borgarlege, idealistiske underkuarideologien blir driven attende.

— *Restar av gamle produksjons- og eigedomstilhøve.* Alt i Det kommunistiske manifestet synte Marx og Engels at dei tiltaka proletariatet tek for å sosialisera økonomien når dei skipar sosialismen, ikkje kan verta varige og stabile i seg sjølve. Dei kan berre bli verja ved å utvikla dei stadig vidare. Det må setjast tronge grenser for alle restar av produksjons- og eigedomstilhøve som har rota si i kapitalismen og som framleis vil finnast i større eller mindre grad under sosialismen, og dei må bli rydda ut etter kvart. Også i økonomien kan sosialismen aldri vera noko anna enn ei *overgangsform* mellom det gamle kapitalistiske samfunnet og det framtidige kommunistiske samfunnet. Så snart sosialismen sluttar å gå vidare fram mot kommunismen, degenererer det sosialistiske økonomiske systemet attende i retning av kapitalismen.

Blant restane frå kapitalismen i økonomien er små-

produksjonen. Restar av småproduksjon vil vera til i lang tid under sosialismen. Han avlar kapitalisme i masseomfang. Dersom ein ikkje kjempar mot denne spontane tendensen, vil småproduksjonen bli eit støttepunkt for dei kreftene som ynskjer å gjenoppretta kapitalismen. Proletariatet må difor sameina seg med småbøndene og dei lågaste delane av dei mellomstore småborgarlege bøndene, reisa dei mot dei kapitalistiske elementa og tildrivet til kapitalisme, og oppmoda og hjelpa dei til å byggja ut samyrkedrift og omvandla den individuelle småeigedom til sosialistisk gruppeeigedom.

Gruppeeigedom er ei høgare form for eigedom enn den individuelle småeigedom. Men med utviklinga av produktivkreftene vil også produksjonstilhøve som er bygde på gruppeeigedom bli eit hinder for bygginga av sosialismen. Det er naudsynt å gå vidare og ikkje stogga på stadiet med gruppeeigedom. Denne eigedom må omvandlast vidare ved at dei arbeidande massane som har gruppeeigedom sjølve friviljug let han gå over til å bli felles eigedom for heile det arbeidande folket, sosialistisk statseigedom.

— *Under sosialismen finst det framleis restar av borgarleg fordeling og tileigning av produksjonen, det finst framleis borgarleg rett.* Under sosialismen må ein framleis nytta eit system med løn og pengar, ein må driva fordeling etter prinsippet «frå kvar og ein etter evne, til kvar og ein etter arbeid», og ein må halda fram med visse lønsskilje. Systemet med varebyte vert og halde oppe for forbruksvarer og for utveksling mellom statssektoren i økonomien og den sektoren der det rår gruppeeigedom. Borgarleg rett vil såleis eksistera i ein viss mon så lenge sosialismen varar. Skiljet mellom åndsarbeid og kroppsarbeid, mellom administrativt arbeid og produktivt arbeid vil og finnast like lenge. Slike ting kan ein berre setja *stadig trongare grenser for* under proletariatets diktatur.

Røynsleane frå den tida då sosialismen har eksistert som samfunnssystem, har synt at tilhøve som desse gjev opp-

hav til kapitalistiske tendensar hos eit mindretal i samfunnet, og dette kjem attåt dei tendensane som spreier seg frå restane av dei gamle utbyttarklassane.

Sume folk i partiet, i statsstyret og styret for verksemdene kan nytta stillingane sine til å gjera den sosialistiske eigedomen om til kapitalistisk privateigedom steg for steg. Delar av folket sin intelligentsia kan degenerera til ein borgarleg intelligensia. Når slike folk fyrst har fått fotfeste sume stader, kan dei søkja stønad hos villfarne og urøynde folk i dei arbeidande massane, byggja opp ein styrke for å vinna makta i partiet og dimed i staten og freista å gjera kontrarevolusjon.

Dersom dei lukkast med dette, vil dei gjera det kommunistiske partiet om til eit fascistisk parti, byta ut proletarietets diktatur med eit borgarleg fascistisk diktatur og sosialismen med statsmonopolkapitalisme.

— *Sosialismen kan berre tryggjast gjennom at klassekampen held fram.* Alt dette vil seia at sjølv om borgarskapet er styrta, vil klassekampen halda fram under heile tidbolken med proletarietets diktatur. Det er det som ligg i Mao Tsetung sin tese om at «*klassekampen er nykkel-lekken under sosialismen*».

Klassekampen under sosialismen vil bylgja att og fram heilt til kommunismen avløyser sosialismen. Til visse tider vil motseiingane kvessa seg til og gje opphav til store klassestridar som kulturrevolusjonen i Kina og revolusjoneringskampanjane i Albania.

Kampen i eit sosialistisk land mellom den sosialistiske vegen og den kapitalistiske vegen er uunngåelig. Alle revolusjonar i historia har hatt atterslag og gått gjennom motgangstider og forviklingar. Det har aldri «hendt nokon gong før i historia at ein ny produksjonsmåte har fått fotfeste med ein gong, utan ein lang rad atterslag, mistak og tilbakefall.» (Lenin.) Kapitalismen brukte 500 år på å vinna gjennom, og sosialismen er berre vel eit halvt hundreår gamal som samfunnssystem.

Men eit sosialistisk Noreg må ikkje degenerera til eit kapitalistisk Noreg att. Ved å byggja på dei negative

røynslene frå kontrarevolusjonen i Sovjetsamveldet og dei positive røynslene frå kampen for å styrkja proletariatets diktatur og vinna siger over revisjonismen i land som Kina og Albania, kan vi halda fast ved den rette revolusjonære linja, treffa dei rette tiltaka og føra ein sigerrik klassekamp mot restane av utbytarklassane, mot innringing og åtak frå imperialismen og mot nye kapitalistiske tildriv og eit nytt borgarskap.

Nykkellekken i kampen for å styrkja proletariatets diktatur er å mobilisera proletariatet og heile det arbeidande folket til klassekamp, lita på dei, oppseda dei og få dei til å nytta alle kreftene sine mot borgarskapet og borgarlege tildriv. Klassekamp må til for å halda partiet reint for borgarlege element, for å styrkja folkevæpninga og folkehæren, for å styrkja den proletariske statsmakta, setja stadig trongare grenser for dei borgarlege restane i eigedomstilhøva, kjempa mot byråkrati og utvikla produksjonen. Berre dersom partiet mobiliserer proletariatet og dei arbeidande massane til å studera og fylgja marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking, kan massane samstundes læra å skjøna, kritisera og nedkjempa den moderne revisjonismen og hindra han i å gjennomføra ein kapitalistisk kontrarevolusjon.

I alle store revolusjonar gjennom saga har det vore tilbakefall. Men atterslag for sosialismen i det eine eller det andre landet vil berre vera mellombels sigrar for kapitalismen og imperialismen. Vår tid er tida for overgangen frå kapitalismen til sosialismen. Denne overgangen er ein fylgje av at kapitalismen inneheld antagonistiske motseiingar som ikkje let seg løysa innanfor rāma av det kapitalistiske samfunnet, som uunngāeleg sprengjer kapitalismen og gjev opphav til sosialistisk revolusjon. Difor er overgangen til sosialismen fylgjen av ei historisk lov som verkar uavhengig av menneskeviljen. Om sosialismen tapar for ei tid i eit land og kapitalismen vert atterreist, så gjenoppstår også dei indre motseiingane som kapitalismen ikkje kan løysa. Det er lovbunde at dei før eller seinare vil gje opphav til ein sosialistisk revolu-

sjon att. Ingen slike kortsiktige nederlag kan difor stogga den marsjen den arbeidande menneskeætta går framover mot sosialismen og kommunismen i alle land, og sigeren for sosialismen og kommunismen i heile verda er heilt viss.

27. Dei fyrste oppgåvene for den sosialistiske revolusjonen

Når proletariatet har teke statsmakta i Noreg, må det straks gå i gang med å bryta ned den gamle borgarlege samfunnsordninga på alle område og byggja opp den nye, proletariske samfunnsordninga. Dette er ein langvarig prosess som vil halda fram i mange år, heilt fram til grunnlaget er lagt for å skipa kommunismen. For at denne prosessen skal koma i gang, må den sosialistiske staten gjennomføra visse viktige minimumstiltak.

a) Bryta med den borgarlege statsmaskinen og styrkja den proletariske statsmaskinen

Berre dei arbeidande massane kan sikra at den sosialistiske ordninga vert ståande. Difor må dei straks gå i gang med å byggja opp og styrkja si eiga statsmakt, det proletariske diktaturet.

Statsmakta byggjer på den allmenne væpninga av arbeidarklassen og dei arbeidande massane. Statsorgana er leidde av folkevalde forsamlingar. Røysteretten for dei arbeidande massane vert vida ut til å gjelda val til alle leiande organ i staten, domstolane, leiingane i industri, jordbruk, handel osv., og til å gjelda ikkje berre val av delegatar, men og retten til å kalla dei attende og byta dei ut med andre når som helst. Slik vert det falske, borgarlege parlamentariske «demokratiet» avløyst av eit verkeleg proletarisk, sosialistisk demokrati, der veljarane verkeleg kontrollerer dei folkevalde, der dei folkevalde ver-

keleg rår over politikken og sameiner både avgjerds-
makta og den utøvande makta i staten.

For å nå måla sine må den proletariske staten straks gå i gang med å mobilisera dei arbeidande massane så vidt som råd er for å ta del i statssakene. Han må gje det arbeidande folket rettsleg og materiell trygd for at dei verkeleg kan vera med i politiske avgjerder. Han må sikra talefridom, prentefridom og organisasjonsfridom for det arbeidande folket, forby all diskriminering på grunn av kjønn, nasjonalitet, rase og tru og verds-
åskoding, skilja kyrkja frå staten og syta for at den sosialistiske rettstrygda verjar det arbeidande folket.

Han må mobilisera massane til klassekamp for å slå ned på reaksjonære borgarlege element og imperialistiske agentar som vil atterreisa kapitalismen, og vera særskilt på vakt mot at det utviklar seg borgarleg byråkratisme og tilvik til å utnytta og underkua massane frå folk som har leiande stillingar i den sosialistiske staten, økonomien og i skuleverket og kulturlivet. Difor er det også svært viktig at alle tenestemenn så snart som råd er byrjar å ta del i produktivt arbeid ein del av året.

Å styrkja proletariatets diktatur er eit spørsmål som avgjer liv og død for sosialismen. Berre om denne oppgåva vert løyst vel, er det råd å vinna framgang i å byggja sosialismen på dei ulike andre områda av samfunnslivet.

b) Mot imperialismen, for sjølvstende og samhald med verdsproletariatet og folka som strir mot imperialismen

Den proletariske staten må straks avskipa alle avtalar og konsesjonar som gjev utanlandske imperialistar særrettar i Noreg, og slå ned på alle agentar for imperialistiske stormakter som opererer i Noreg. Han må straks dra Noreg ut or alle internasjonale imperialistiske organisasjonar. Han må straks slå fast at han avskipar alle avtalar som gjev Noreg rett til imperialistisk utbytting i utlandet

og gjev avkall på all norsk imperialistisk eigedom i utlandet.

Den proletariske staten må gje Noreg trygd for verkeleg politisk og økonomisk sjølvstende og gå mot alle former for hegemoni. Han må byggja opp ein sterk folkehær som kan verja Noreg mot imperialistisk åtak. Staten må hevda og verja integriteten til Noreg og suvereniteten over alt retteleg norsk land, som Svalbard, Jan Mayen og det norske territorialfarvatnet og kontinentalsokkelen. Staten må utvikla ein sjølvstendig økonomi bygd på dugleiken til det norske folket og rikdomane i landet sjølv, ein økonomi som korkje utbytta andre land eller gjev andre land høve til å kontrollera Noreg.

Ein slik stat ordnar tilhøva sine med statar med andre samfunnssystem ut frå dei fem prinsippa for fredeleg samlivnad*.

Ein slik stat vil vera eit kraftig atterslag for imperialismen og ei kraftig støtte til arbeidarklassen og dei kjempande folka i heile verda. Han må stø og kan sjølv rekna med støtte frå dei revolusjonære og anti-imperialistiske kreftene i verda, fyrst og fremst dei andre verkelege sosialistiske landa, proletariatet og dei arbeidande massane som strir for den sosialistiske revolusjonen og frigjeringsrørslene og folket som strir for nasjonal og sosial frigjering.

c) Gjera kapitalistisk eigedom om til sosialistisk eigedom og utvikla ein sosialistisk planøkonomi

Det økonomiske grunnlaget for at borgarskapets diktatur eksisterer og for at borgarskapet sjølv er til, er dei borgarlege eigedomstilhøva, at borgarskapet eig kapital i form av pengar, produksjonsmiddel osv. Det økonomiske grunnlaget for proletariatets diktatur er dei

* Dei fem prinsippa for fredeleg samlivnad, sjå note i kapittel 26, side 143.

sosialistiske eigedomstilhøva, at det arbeidande folket eig produksjonsmidla gjennom staten eller i grupper.

I dag er industriproduksjonen, handelen, samferdsle-midla osb. dominerte fullstendig av nokre få kapitalistiske monopol (private og statsatte). Proletariatet si statsmakt kan ikkje overleva ein augneblink utan å kverrsetja (konfiskera) desse monopola og gjera dei til sosialistisk statseigedom. For om dei fekk vera i fred, ville dei ha eit økonomisk strupetak på den sosialistiske staten og heile det arbeidande folket.

Difor er det den fyrste oppgåva for den proletariske revolusjonen å kverrsetja dei store monopola og gjera dei om til statseige. Det vil seia: å kverrsetja bankar, finansieringsinstitusjonar og trygdslag, å kverrsetja den monopolistiske eigedomen i industri og gruvedrift, jord- og skogeigedomen til godseigarane, dei store reiarlaga, samferdsleselskapa, varehuskjedane osb. Den sosialistiske staten må straks ta full kontroll over utanrikshandelen, finansar, dei store selskapa i samferdsle og varehandel og over produksjon som har noko å seia militært.

Den proletariske staten kverrset ikkje berre dei private monopola, han tek og over dei statsatte kapitalistiske monopola som finst frå før og gjer dei til sosialistisk statseigedom.

Gjennom desse tiltaka vert økonomien med eitt slag grunnleggjande sosialistisk.

Men utover dette er det og turvande at den sosialistiske statssektoren vert vida ut så snøgt råd er til å femna om resten av den eigentleg kapitalistiske verksemda i industri, samferdsle, handel osb. Kva former dette vil skje i er avhengig av tilhøva. Det kan henda at sume kapitalistiske grupper kan oreignast (eksproprierast) gjennom overtyding, tingingar og vederlag, og at sume former for småkapitalistisk eigedom som det er vanskeleg å gjera til statseigedom, kan gå opp i gruppeeigedom. Men det må bli avgjort etter korleis ulike sjikt i borgarskapet stiller seg.

Det er heilt klårt at mesteparten av den kapitalistiske

eigedomen i Noreg kan og må verta gjort til sosialistisk eigedom straks, og det kan ikkje vera noka lang overgangstid før *all* kapitalistisk eigedom vert gjort til sosialistisk eigedom.

Når det gjeld jordbruk og fiske, som i dag er merkte av mykje småborgarleg produksjon, må den sosialistiske staten ta over dei store kapitalistiske verksemdene i desse sektorane, samstundes som han hjelper og stør bøndene og fiskarane som lever av eige arbeid på eiga jord og i eigen båt. Dei arbeidande bøndene og fiskarane er arbeidarklassen sine allierte og støtte for sosialismen.

Eigedomen deira kan berre verta omvandla til sosialistisk statseigedom gjennom oppmuntring og støtnad til friviljug samyrke. Det må skje i den takta dei arbeidande bøndene og fiskarane sjølve vel ettersom dei ser føremonene av det. Sosialistisk gruppeeigedom vert difor i fyrste omgang ei viktig form for sosialistisk eigedom i jordbruk og fiske, ved sida av sosialistisk statseigedom. Det kan og henda at småborgarleg eigedom i småhandel og handverk kan bli omvandla til sosialistisk gruppeeigedom på denne måten.

Den sosialistiske staten må leggja ned forbod mot kjøp og sal av jord og forbod mot å eige jord for dei som ikkje brukar henne.

Bygginga av den svære sosialistiske statssektoren legg grunnlaget for ein sosialistisk planøkonomi. Ein sosialistisk planøkonomi må byggja på den demokratiske sentralismen. Planøkonomien krev sentralisert styring, men samstundes krev han og demokrati. Han krev at skapar-krafta i massane vert mobilisert og at massane drøfter, utviklar og kontrollerer planen. Plandirektiva må bli drøfta av massane og dei endelege vedtaka i parti- og statsorgana bli fatta på grunnlag av desse drøftingene. Utan å nytta masselina i planarbeidet vil planleggjarane skilja seg frå massane og verta borgarlege byråkrater.

d) Skapa trygge kår for alle, gje høve til eit rikt og skapande liv for alle som arbeider, byrja å utvikla det nye, sosialistiske mennesket

Ingen kan seia på førehand korleis stoda vil vera i Noreg like etter ein sosialistisk revolusjon. Men det som er visst, er at den sosialistiske staten straks må setja i verk alle mogelege tiltak for å tryggja kåra til dei arbeidande massane og leggja grunnlaget for eit rikt og skapande liv for alle.

Den aller fyrste oppgåva er å tryggja dei naudsynnte behova og rydda ut armoda som kapitalismen har skapt. Det vil seia å sikra alle rett og høve til å forsørgja seg ved å arbeida, å tryggja levevilkåra for uføre og pensjonistar, å gje bustad til alle, å tryggja legestell og utvida helsestell og andre sosiale ytingar til heile landet (også dei områda som kapitalismen har rasert), å tryggja høvet til utdanning osv.

I dag er Noreg eit rikt og utvikla kapitalistisk land. Dersom dei veldige rikdomane til monopola vart kverrsatte og samfunnsproduksjonen vart innretta på å rydda ut armoden og nauda som kapitalismen har skapt, så kunne alle dei turvande behova folket har, bli stetta på ganske stutt tid.

Men dette åleine er ikkje nok. Det sosialistiske samfunnet må og straks starta kampen for å gje menneska høve til eit rikare liv enn under kapitalismen, til å nytta ut evnene sine og skaparkrafta si på ein måte som kapitalismen aldri har tillete.

Den fyrste føresetnaden for dette er at arbeidarklassen og folket tek stadig vidare del i det politiske livet, at dei stadig får større kontroll over statssaker osv.

Den sosialistiske staten må skapa heilt nye vilkår for kvinnene. Staten må gje dei høve til å ta del i det politiske livet fullt ut, gje arbeid til alle kvinner, byggja ut barnehagar og andre sosiale ytingar som frigjer kvinnene for ansvaret for husarbeid og barnepass som det gamle samfunnet har bunde dei til. Vidare må han forby den rotne,

kvinnefiendslege ideologien, pornografien osv., som framstiller kvinner som salsvare og kjønnsobjekt, kjempa mot det reaksjonære kvinnesynet frå det gamle samfunnet og mobilisera massane mot det. Kjempa mot reaksjonært kvinnesyn i tenkinga til mennene, kjempa mot reaksjonær ideologi og for lik arbeidsdeling både i familien og i heile samfunnet. Dimed opnar sosialismen vegen for verkeleg frigjering av kvinnene og verkeleg økonomisk og sosial jamstelling mellom kjønna. Ei slik frigjering er det uråd å gjennomføra under kapitalismen.

Den sosialistiske staten vil skapa heilt nye vilkår for ungdomen. Han vil mobilisera det naturlege tiltaket og virkestrongen han har og tryggja demokratiske rettar for ungdomen og mobilisera han til politisk kamp. Han vil byggja ut undervisningstilboda, der teori er sameint med praksis og heile undervisninga er sameinte med produksjon, rekreasjon og idrett. Den sosialistiske staten vil tryggja kåra under framvoksteren og garantera ei trygg framtid for ungdomen, i motsetnad til kapitalismen.

Den sosialistiske staten vil gjera ende på den hundreår-gamle underkuinga av *samefolket*, syna full vyrnad for sjølvråderetten til samane og gje den samiske nasjonen all mogeleg støtnad for å utvikla sin eigen økonomi og kultur. Han vil gjera slutt på tilbakegangen for samefolket, og i staden opna vegen for at dei kan skapa eit rikt og blomstrande liv for seg sjølve. (Dette spørsmålet vert teke grundigare opp i Sameprogrammet til AKP(m-l). Vi syner til det.)

Den sosialistiske staten må skapa nye vilkår for kulturen og vitskapen. Massane må mobiliserast for å kjempa mot borgarleg, imperialistisk og reaksjonær kultur og verna og utvikla folkeleg, sosialistisk og nasjonal, patriotisk kultur, og det arbeidande folket må stri for verkeleg å gjera desse kulturgoda til sin eigen eigedom. Staten må tryggja arbeidsvilkåra for kunstnarar og vitenskapsmenn og leggja tilhøva til rettes for dei, slik at dei kan ha nært samhald med massane, tena dei og læra av dei.

Samstundes er målet at ikkje berre eit fåtal, men eit fleirtal av det arbeidande folket skal vera med i kunstnarleg verksemd og idrett, skal studera og vera med på vitenskapleg granskning. Dette er ei utvikling som peikar frametter mot det kommunistiske samfunnet, der skiljet mellom åndsarbeid og kroppsarbeid endeleg er avskipa.

Den sosialistiske staten må kjempa for å rehabilitera filleproletarane, kriminelle, prostituerte osv. gjennom å sameina undertrykkinga av kriminelle bandar med oppseding og hjelp til dei som kan hjelpast, slik at dei kan venda ryggen til fortida, gå inn i produksjonen og bli arbeidande menneske med same rettar og plikter som andre.

e) Styrk den leiande rolla åt partiet

Vilkåra for at desse tiltaka skal kunna bli sette ut i livet og kampen for sosialismen skal bli ført vidare, er at partiet fyller oppgåva si som leiar for proletariatet i klassekampen under sosialismen.

Partiet må arbeida etter masselina og lita på dei arbeidande massane, læra av dei, læra dei opp, mobilisera og leia dei. Samstundes som det styrkjer banda sine til massane, må det vera på vakt mot at karrieristar og agentar for borgarskapet og imperialismen snik seg inn i rekjene når revolusjonen har sigra. Partiet må vera djervt når det gjeld å bruka kritikk og sjølvkritikk for å kontrollera arbeidet det gjer på alle nivå og overalt i samfunnet, oppmoda til kritikk av arbeidet sitt og høyra vel etter all kritikk. Partiet må alltid styrkja studiet av marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking, og fylgja prinsippet om å vera rettframt, ikkje gå krokvegar, praktisera marxisme-leninisme og ikkje revisjonisme, halda på den proletariske internasjonalismen og ikkje streva etter hegemoni.

f) Skapa eit nytt, sosialistisk menneske

Kor snøgt desse og liknande oppgåver kan bli gjennomførte vil bli avgjort av korleis revolusjonen skjer, kva stode han kjem i, og det er avhengig av korleis klassestriden utviklar seg i og utanfor Noreg under sosialismen. Vi gjev ingen særskilt tidsplan, men nøyer oss med å peika ut leia.

Formålet med den auka produksjonen og betringa av kåra for arbeidarklassen og folket er ikkje å gjera alle i Noreg «rike». Det er å frigjera dei beste eigenskapane og den rike skaparkrafta i arbeidarklassen i Noreg, som kapitalismen har bunde og revolusjonen har utløyst, og leggja grunnen for ein ny, sosialistisk mennesketype som er fri for snevre egoistiske drifter og arbeider til beste for det folket eig i fellesskap.

Utviklinga av denne nye mennesketypen er heilt naudsynt for at det sosialistiske samfunnet skal kunna halda fram med å utvikla seg og for at det skal bli råd å gå over til kommunismen.

28. Utviklinga av sosialismen til kommunisme

Når proletariatet gjennomfører den sosialistiske revolusjonen, grip statsmakta og nyttar proletardiktaturet til å ta eigedomen over produksjonsmidla frå borgarskapet og gjer dei til verkeleg samfunnseige, då gjer det og ende på systemet med at menneske utbyttar menneske. Dimed gjer det og ende på det sosiale grunnlaget for staten som ein maskin for eit fåtal utbyttarar til å underkua og utbytta fleirtalet av menneska. Sosialismen gjer dei som før var det utbytta og underkua fleirtalet til herrar over produktivkreftene og produksjonstilhøva. Dimed frigjer han produktivkreftene frå dei lekkjene kapitalismen har lagt dei i, og skapar utveg for at dei kan bli utvikla etter

ein medveten plan og fullnøya menneska sine behov stadig meir.

«Fyrst frå denne stunda vil menneska gjera historia si sjølv på fullt medvete vis, fyrst no vil dei samfunnskraftene som dei har sett i rørsle, koma til å få dei verknadene som menneska ynskjer i den overveiande delen og i stadig større mon.» (Engels.)

Difor er sosialismen *«den fyrste fasen i kommunismen»* (Lenin.)

Under sosialismen finst det framleis klassar og klassekampen er drivkrafta i samfunnsutviklinga. Det finst framleis ein stat, med folkehær og statsadministrasjon, for å tryggja fellesinteressene og makta for dei revolusjonære klassane mot det gamle borgarskapet og nye borgarlege element.

Samfunnsmedlemene eig produksjonsmidla som felles samfunnseige, overskotet av produksjonen går til fond som det arbeidende folket rår over og som blir fordelte etter fellesbehova i samfunnet. Men i fordelinga av forbruksgoda fylgjer ein prinsippet om «frå kvar og ein etter evne, til kvar og ein etter arbeid». Denne like retten er ein rett til ulik fordeling, til at nokon får verdsett arbeidet sitt høgare enn andre, og med det og til skilnader i tileigninga av produksjonen. Denne like retten er difor i røynda ein ulik rett, og dimed ein borgarleg rett for tileigninga som gjeld under sosialismen.

Statseigedomen dominerer økonomien som heilskap, men i jordbruket finst det og gruppeeigedom som enno ikkje er fullt utvikla samfunnseigedom, og restar av privat eigedom over produksjonsmiddel.

Dei økonomiske lovene for sosialismen er slike at det vil finnast ein marknad for forbruksvarer og for kjøp og sal mellom den statlege sektoren og gruppeeigedomen, og pengar vert nytta i sirkulasjonen. Arbeidsdelinga mellom industriarbeid, administrativt arbeid, åndsarbeid, arbeid i jordbruket og ulike typar arbeid elles finst og.

Under sosialismen kan proletariatet nytta ut desse lovene for å utvikla økonomien og samfunnet i rett lei.

Proletariatets diktatur kan berre *setja stadig trongare grenser* for verknaden av desse tinga. Gjennom å gjera det, minkar proletariatet inn på virkefeltet for desse tinga steg for steg og set nye sosialistiske ting inn i staden, for å få bort fødselsmerka frå det gamle samfunnet steg for steg. Grunnlaget for at dei kan gjera dette, er at utbyttinga er avskipa og at proletariatet øver revolusjonært diktatur over borgarskapet.

Sosialismen er difor ein *overgangsperiode* mellom det kapitalistiske og det kommunistiske samfunnet, «perioden då det eine samfunnet vert endra revolusjonært til det andre» (Marx).

Under kommunismen vil vesensskilnadene i arbeidsdelinga vera borte. Det vil ikkje finnast klassar, difor vil samfunnsgrunnlaget for staten og hæren falla bort. «Ei statsmakt som grip inn i samfunnssakene vert overflødig på det eine området etter det andre og staten sovnar bort av seg sjølv.» (Engels.) Staten dør bort, i staden for han kjem styring med tinga og leiinga av produksjonsprosessen. Menneska samarbeider i eit kollektivt samfunn. Vareproduksjonen vil ta slutt, fordelinga vil skje utan ein marknad og utan pengar. Den materielle produksjonen og den politiske og åndelege utviklinga har kome så langt at ein kan fordela samfunnsgoda etter prinsippet «frå kvar og ein etter evne, til kvar og ein etter behov». Den borgarlege like retten vil dimed vera avskipa.

Proletariatet spelar den avgjerande rolla i kampen for det klasselause, kommunistiske samfunnet. Under leiing av proletariatet vert verda omskapt, og medan det skapar verda om, skapar det seg sjølv om. Steg for steg vert det skapt eit nytt menneske med høge kommunistiske ideal.

Striden for det kommunistiske samfunnet vil gå for seg under proletariatets diktatur.

Proletariatet er den mest revolusjonære klassen i historia. Berre når det held på makta si i staten og gjer

denne makta stadig fastare, berre når det vert mobilisert fullt ut, kan borgarskapet bli heilt avskipa og alle nye tildriv til å gjenskapa kapitalisme og borgarskap bli drivne attende.

For å få dette til, må proletariatet ha ein generalstab av dei beste, mest offerviljuge og lengstsjåande representantane sine, det kommunistiske partiet. Difor må det haldast oppe heile denne tidbolken, og det får ei stadig viktigare, ikkje ei stadig mindre viktig rolle.

Likeins må den revolusjonære staten til proletariatet, proletariatets diktatur, haldast oppe i heile perioden, for å utøva proletariatet si makt over utbytarklassane. Proletariatets diktatur byggjer makta si på dei store massane. Dess lenger det utviklar seg, dess fleire av funksjonane sine gjev det over frå det sjølvstendige statsstyret til massane i samfunnet sjøve. Dette skjer dels gjennom utviklinga av arbeidarkontroll og bruk av arbeidarar i statsstyret, og dels ved at statstenestemennene går ut i produktivt arbeid stadig lengre tider i året. For å få dette til, må det førast ein langvarig klassestrid mot borgarleg ideologi, byråkratisme, intellektualisme og autoritetsfrykt i massane og i leiinga av økonomien, produksjonen og staten.

Proletariatet er skapt av storindustrien og representerer den lengstkomne produksjonsmåten i samfunns-soga. Berre det er difor i stand til å utvikla produksjonen slik at han i stadig større mon kan fullnøya dei materielle og kulturelle behova i samfunnet. Utan ei slik utvikling kan det ikkje bli nokon kommunisme. Berre det gjev grunnlag for at kvar einskild skal få høve til å gjera meir enn å skaffa seg dei strengt nødvendige eksistensmidla. Fyrst då kan kvar og ein utvikla seg allsidig, auka det kulturelle, politiske og åndelege nivået sitt, slik at dei kan ta full del i klassestriden og statsstyret, i utviklinga av produksjonen og i det vitskaplege og kulturelle livet.

For å få dette til, må det førast ein langvarig klassestrid mot borgarlege fordømar, idealisme og metafysikk i arbeidsmetodar, vitskap og teknikk. Vitskapsmenn og

teknikarar må ta del i produksjonen og læra av massane. Massane må sjølve ta del i vitskaplege eksperiment og få fritt rom til å skapa tekniske nyvinningar. Vitskapsmenn og teknikarar må skapast mellom dei arbeidande massane sjølve. Undervisninga må sameinast med deltaking i produksjonen.

Utviklinga av produksjonen er og grunnlaget for at produkta skal slutta å vera varer, at pengane skal få mindre og mindre å seia, at lønssystem og lønsskilje kan bli avskipa. Den auka produksjonen for samfunnsbehova gjer at større og større delar av samfunnsgoda kan bli tildelte beinveges til samfunnsmedlemene gjennom staten, og ikkje bli omsette som varer på ein marknad.

Samstundes er striden for å setja stadig trongare grenser for den borgarlege retten, tildelinga etter arbeidsinnsats og lønssystem og å byta ut dette med fordeling etter prinsippet «frå kvar og ein etter evne, til kvar og ein etter behov», ein klassestrid som arbeidarklassen fører mot andre klassar og innanfor seg sjølv for å styrkja den proletariske, kollektive og kommunistiske moralen mot den borgarlege, egoistiske og kapitalistiske moralen som er arva frå det gamle samfunnet.

For å få avskipa vareproduksjonen må også småeigedomen og gruppeeigedomen på *landsbygda* verta skapt om til høgare former for samfunnseige og til slutt til statseigedom. Dette må gjerast ved å utvikla produktivkreftene i jordbruket ved mekanisering og utvikling av vitskaplege jordbruksmetodar, ved å knyta jordbruket saman med industrien og jamna ut skilja mellom by og land på det materielle, kulturelle og sosiale området. Proletariatet må sameina seg med småbøndene og dei lågare mellomstore bøndene, stri mot borgarskapet og borgarlege tildriv på *landsbygda*, og nytta overtaling, oppseding og hjelp for å få bøndene sjølve til å utvikla høgare former for samfunnseige.

Striden for å utvikla det sosialistiske samfunnet til det klasselause, kommunistiske samfunnet vil gå gjennom langvarige klassekampar som vil ta generasjonar. Han er

«ein hardnakka strid, ein blodig og ublodig, valdeleg og fredeleg, militær og økonomisk, pedagogisk og administrativ strid mot kreftene og tradisjonane frå det gamle samfunnet.» (Lenin.) Han må først av proletariatet med det kommunistiske partiet i leiinga og med den vitskaplege sosialismen, marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenking som rettesnor.

Striden for dette samfunnet er ikkje ein strid for eit mål som er oppstått i menneska sin fantasi. Det er eit mål som byggjer på den historiske, økonomiske utviklinga og som står seg på henne for å bli verkeleg.

Utviklinga mot kommunismen er styrt av lover uavhengig av menneskeviljen, av dei same lovene som utvikla det urkommunistiske samfunnet til slavesamfunn, slavesamfunnet til føydalisme og føydalismen til kapitalisme. Kapitalismen har sjølv skapt proletariatet, den klassen som vil gjera ende på utbytting og klassar i det heile. Men proletariatet er samstundes den einaste klassen som eig ein vitskapleg teori om kva målet hans er og korleis det skal bli nådd.

AKP(m-l) byggjer på denne teorien, er den politiske leiinga for proletariatet i Noreg i denne striden, og fører alle kampane sine med det for augo å føra proletariatet fram til den endelege sigeren for det kommunistiske samfunnet.

VEDTEKTER
for
ARBEIDERNE
KOMMUNISTPARTI
(marxist-leninistene)

Vedtatt på det
1. LANDSMØTET
februar 1973

Revidert på det
2. LANDSMØTET
november 1976

Første kapittel

Innledning

Del I av AKP(m-l)s prinsipp-program behandler **ARBEIDARKLASSENS KOMMUNISTISKE PARTI**. Dette er *den første delen av AKP(m-l)s program for organisasjonsspørsmål*.

AKP(m-l)s vedtekter er den andre delen av AKP(m-l)s program for organisasjonsspørsmål. De gir en programmatisk framstilling av åssen partiet er bygd opp fra topp til bunn, åssen partiets organisasjoner på alle plan opprettes, arbeider og står i samband med hverandre.

AKP(m-l)s vedtekter skal sikre at partiorganisasjonen tilhører proletariatet, tjener dets revolusjonære mål og bygger på dets revolusjonære teori. I motsetning til det står vedtektene til alle borgerlige og revisjonistiske partier, som er utforma for partiorganisasjoner som tjener kontrarevolusjonære klasser, har kontrarevolusjonære mål og bygger på kontrarevolusjonære teorier.

Alle medlemmer av AKP(m-l) må derfor sette seg grundig inn i partiets vedtekter. De må se vedtektene som ubrytelige partilover som de må studere for å kunne følge. Spørsmålet om å være lojal mot vårt partis kommunistiske vedtekter er samtidig spørsmålet om å være lojal mot arbeiderklassen, revolusjonen og marxismen-leninismen. Det kan ikke tillates at noen ser vedtektene bare som ei samling tilfeldige retningslinjer som de kan følge eller bryte ettersom de sjøl synes.

Samtidig må alle medlemmene se på vedtektene som et viktig teoretisk dokument, som vi må studere for å lære å kjenne de marxist-leninistiske prinsippene for organisasjonsbygging og organisasjonsarbeid. I alt politisk arbeid er det avgjørende først å slå fast ei riktig *linje*. Den riktige linja for organisasjonsarbeidet finner vi ved å studere verker av Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao og dokumenter fra AKP(m-l). De to viktigste dokumentene fra AKP(m-l) om organisasjonsarbeid er **Prinsipp-**

programmet — Del I og Vedtektene. Alle partimedlemmer, alle som jobber med organisasjonsarbeid, alle medlemmer av styret og utvalg på alle plan må komme tilbake til disse to dokumentene, studere dem igjen og igjen og alltid slå opp i dem når de er i tvil, for å sikre at den programmatisk linja for organisasjonssaker som partiet har vedtatt, virkelig blir fulgt i alle spørsmål.

Andre kapittel

Medlemskap

§1. Enhver arbeider, ethvert arbeidende menneske og enhver annen revolusjonær i Norge som godtar AKP(m-l)s program og vedtekter, arbeider aktivt i en grunnorganisasjon, utfører AKP(m-l)s beslutninger, underordner seg partidisiplinen og betaler medlemskontingenten, kan bli medlem av AKP(m-l). Medlem bør helst ha fylt 18 år.

(Opptak i AKP(m-l) innebærer at medlem forplikter seg til å følge vedtektene og er klar over at de er juridisk bindende i tvister om partiets eiendom.)

§2. Søknader om medlemskap skal komme enkeltvis. Søknader må rettes til styret i en grunnorganisasjon (partiavdeling eller stedslag). Styret tar stilling til søknaden og legger fram sin innstilling for medlemsmøtet, som avgjør om søkeren kan tas opp som kandidatmedlem.

Kandidatmedlemskap er ei prøvetid i partiet, som skal vise om søkeren virkelig bør bli medlem. I prøvetida skal kandidatmedlemmet bli bedre kjent med partiets vedtekter, program og arbeidsstil, skolere seg i marxismen-leninismen og få hjelp av partiet til dette. Samtidig skal partiet bli bedre kjent med kandidatmedlemmet, dets kvaliteter og hvordan det løser partioppgavene og om det er verdig til å bli partimedlem. Kandidattidas lengde er slått fast i direktiver fra sentralkomiteen.

Kandidatmedlem har de samme pliktene som vanlig medlem. Kandidatmedlem deltar i avstemninger med rådgivende stemme. Kandidatmedlem bør ikke velges til tillitsverv eller delegat.

Etter at prøvetida er over, skal medlemsmøtet på grunnlag av ny styreinnstilling og ved første høve avgjøre om kandidatmedlem skal tas opp som vanlig medlem. Der kandidatmedlem av skjellig grunn har vært hindret i å vise seg verdig partimedlemskap, eller der partiet mener at det ikke har godt nok grunnlag til å ta standpunkt, kan det vedta å utvide prøvetida. Der medlemsmøtet finner at kandidatmedlem ikke er verdig partimedlemskap, vedtar det at kandidattida er slutt, og det tidligere kandidatmedlemmet skal *ikke* tas opp i partiet.

I tvilstilfelle skal medlemsopptak godkjennes av høyere organ. Dette gjelder bl.a. personer som har vært aktive fiender av den kommunistiske bevegelsen, som er blitt ekskludert av kommunistiske organisasjoner o.l.

Sentralkomiteen fastsetter regler for overføring av medlem fra en grunnorganisasjon til en annen.

§3. Medlemmer i AKP(m-l) har disse pliktene og rettighetene:

a) Arbeide for interessene til det store flertallet av verdens folk, for proletariatet og det arbeidende folket i Norge. Kjempe mot borgerskapet og monopolkapitalen i Norge, mot all imperialisme og sosialimperialisme, mot fascisme, revisjonisme og all annen reaksjon.

b) Studere marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning. Studere verker av Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao og dokumenter fra AKP(m-l). Forene teori og praksis. Aldri se seg sjøl som utlært. Arbeide for å utbre marxismen-leninismen Mao Tsetungs tenkning i proletariatet og i de arbeidende massene.

c) Forene seg med arbeiderklassen og det arbeidende folket, støtte, utløse og lede massenes kamp, delta i masseorganisasjonene og stadig styrke båndene til massene. Lære av massenes erfaringer, høre på deres

meninger, ta rede på deres behov og ønsker, sammenfatte dette og aktivt føre fram og kjempe for de krava som svarer til massenes virkelige interesser. Forklare partilinja for massene. Sjøl gå i spissen for aktivt å sette partilinja ut i livet og kjempe sammen med massene, sånn at de gjennom egen erfaring kan overbevise seg om at partilinja er riktig og bli vunnet som aktive forkjempere for den. Alltid arbeide etter masselinja. Aldri løsrive seg fra massene, stille seg over dem eller opptre uhøflig eller overlegent overfor dem, men alltid holde klart for øye at partiets styrke ligger i forbindelsene med massene.

d) Føre en skarp og uforsonlig kamp for å drive revisjonismen, sosialdemokratismen og opportunisten ut av arbeiderklassen og arbeiderbevegelsen. Arbeide tålmodig for å avsløre disse retningenes reaksjonære karakter for massene. Vise massene at revisjonistiske og sosialdemokratiske partier er borgerskapets og imperialismens partier i arbeiderklassen. Arbeide for å vinne over arbeidsfolk som er sympatisører og medlemmer av disse partiene. Skille de breie massene fra ledelsen, isolere de reaksjonære revisjonistiske og sosialdemokratiske lederne. Aldri glemme at kampen mot revisjonismen og sosialdemokratismen er en nødvendig del av klassekampen, kampen mot imperialismen og for den sosialistiske revolusjonen.

e) Delta i intern debatt og demokratiske avgjørelser for å fastlegge partiets linje, kjempe for riktige proletariske linjer og mot feilaktige, borgerlige linjer. Kritisere partiets medlemmer og organer uansett stilling, og legge fram forslag for å henvende seg til alle partiorganer på alle plan. Sørge for at debatten holdes innafor partiet og utad lojalt sette i verk partiets vedtak. Velge tillitsmenn og bli valgt til tillitsverv.

f) Være dristig i kritikk og sjølkritikk. Kritikk og sjølkritikk bør ikke dreie seg om bagateller. Den skal føres fram på kameratslig måte, ha politisk sikte og ha som mål å rette på politiske og organisatoriske feil. Ingen i partiet har rett til å hindre medlemmer i å fremme

kritikk. Ingen har rett til å skjule misforhold i partiet eller tillate handlinger som kan skade partiet. Rykkespredning og bakvaskelser i partiet skaper vondt blod mellom medlemmene og hindrer skikkelig kritikk og sjølkritikk i å komme fram, og må ikke tillates.

g) Kjempe for partiets enhet og for marxismen-leninismen, mot revisjonisme og fraksjonisme, mot karrierister og arbeideraristokrater, agenter og skadegjørere i partiets rekke. Avsløre slike borgerlige elementer og drive dem ut av partiet. Alltid kjempe for å holde partiet proletarisk og revolusjonært.

h) Beskytte partiet, den progressive bevegelsen og det arbeidende flket mot spionasjen til borgerskapet, imperialiststatene og reaksjonære grupper. Hindre at opplysninger om partiet, partiets medlemmer og sympatisører og om andre progressive organisasjoner og mennesker kommer i klørne på dem.

i) Støtte partiet økonomisk så mye som mulig. Arbeide for en sterk og sjølberga partiøkonomi.

Partimedlemmene må kjempe for å følge disse retningslinjene, føre et enkelt liv og arbeide hardt for arbeiderklassen og partiets sak.

§4. Når partimedlemmer bryter partidisiplinen, oppfører seg ukameratslig og i strid med AKP(m-l)s linje fører fram anti-kommunistiske standpunkter utad, krenker massenes interesser eller på annen måte skader partiet, skal partiets organer i samsvar med vedtektene og på grunnlag av en sjølstendig vurdering i hvert enkelt tilfelle, trekke de nødvendige disiplinære tiltak: advarsel, tilbaketrekking fra tillitsverv, suspensjon fra partiet, eksklusjon.

Tilbaketrekking fra tillitsverv kan vedtas av overordna organer på alle plan. Medlemsmøte i grunnorganisasjonen kan vedta tilbaketrekking fra tillitsverv i grunnorganisasjonen (partiavdelingsmøte fra partiavdelingsstyre og stedslagsstyre, stedslagsmøte fra stedslagsstyre).

Distriktstyremøte kan vedta tilbaketrekkeing fra distriktstyre. Sentralkomiteen kan vedta tilbaketrekking fra sentralkomiteen. Tilbaketrekking fra tillitsverv kan gjelde for en kortere periode, f.eks. mens det gjøres undersøkelser, for seinere å ta beslutning om tilbaketrekkinga skal gjelde for godt, eller det kan straks vedtas at tilbaketrekkinga er endelig.

Suspensjon og eksklusjon fra partiet kan foretas av sentralkomiteen eller av medlemsmøte i grunnorganisasjonen (partiavdeling), etter at den saka gjelder har fått høve til å forsvare seg. Valgt distriktsstyre har høve til å suspendere medlemmer.

Ved disiplinære tiltak skal det alltid gjøres merksam på retten til å anke.

Et medlem som er suspendert fra partiet mister alle medlemsrettigheter. Suspensjon fra partiet skal ikke vare i mer enn 6 måneder. Dersom særskilte forhold, så som nødvendigheten av å gjøre flere undersøkelser, gjør det ønskelig å utvide suspensjonstida, må det rapporteres inn for sentralkomiteen og godkjennes av den.

Eksklusjon skal alltid innrapporteres til sentralkomiteen. Når eksklusjon eller andre disiplinære tiltak blir anka, skal sentralkomiteen ta den endelige avgjørelsen. Landsmøtet skal forelegges beretning om eksklusjoner i perioden.

Partimedlemmer som blir politisk sløve og passive og ikke lenger viser interesse for å arbeide i AKP(m-l) til tross for at partiet har forsøkt å hjelpe dem til det, bør overtales til å gå ut av partiet og eventuelt fortsette å støtte partiet som sympatisører. (Dette gjelder ikke for folk som har vansker med å gjøre partiarbeid på grunn av sjukdom, høy alder e.l., men som virkelig ønsker å gjøre partiarbeid og være partimedlem.) Medlemmer skal reknes som utmeldt dersom de erklærer at de ikke lenger vil være medlem eller ikke betaler kontingent på tross av oppfordring.

Medlemmer som viser seg å være agenter eller skadegjørere, skal renses ut av partiet og ikke slippes inn i

rekkenes igjen. Ved klare tilfeller av agent- og provokatørvirksomhet kan eksklusjon skje uten at den det gjelder får forhåndsvarsel.

Om nødvendig skal det gjøres kjent utad at en bestemt person ikke lenger er medlem av AKP(m-l).

Om illegalitet eller forfølgelser gjør det nødvendig, kan sentralkomiteen gi partiorganer og partiorganisasjoner som normalt ikke har det, rett til å suspendere eller ekskludere medlem.

Tredje kapittel

Partiets organisasjonsprinsipper

§5. Partiets organisasjonsprinsipp er den demokratiske sentralismen, som er proletariatets organisasjonsform. De ledende organer på alle plan blir valgt etter demokratisk rådslagning. Hele partiet må strengt underordne seg en gjennomført og enhetlig disiplin: den enkelte er underordnet organisasjonen, mindretallet er underordnet flertallet, lavere organer er underordnet høyere og hele partiet er underordnet sentralkomiteen.

Ledende partiorganer på alle plan skal regelmessig legge fram beretninger om sitt arbeid på landsmøter, distriktsmøter og medlemsmøter i grunnorganisasjonene og også på andre måter underrette medlemmene om viktige vedtak, direktiver og andre nyheter som har betydning for deres arbeid. De plikter å hjelpe til med å fostre partimedlemmene til erfarne, dyktige og sjølstendige klassekjempere som kan ta ledende oppgaver både i og utafor partiet.

Ledende organer skal bekjempe byråkrati og pampevesen. De skal stadig merke seg hva massene i og utafor partiet mener og oppmuntre medlemmene til å overvåke de ledende organers arbeid. Alle medlemmer, grunnorganisasjoner og styrer har rett til å kritisere par-

tiets organer og ledende medlemmer på alle plan og legge fram forslag for høyere organ. Alle ledende organer har plikt til å svare på forslag, henvendelser og kritikk fra medlemmer, grunnorganisasjoner og andre organer i partiet. Det er strengt forbudt å prøve å hindre at forslag og henvendelser kommer fram til sentralkomiteen og andre ledende organer, å undertrykke kritikk og hevne seg på de som kommer med kritikk. Et medlem som er uenig i lokale vedtak, kan reservere sin mening og legge saka fram direkte for sentralkomiteen. Det er viktig å skape en politisk situasjon der det er både sentralisme og demokrati, både disiplin og frihet, både enhetlig vilje og personlig frimodighet og initiativ.

§6. Fraksjonisme står i motstrid til et slikt sunt, demokratisk-sentralistisk liv i partiet. Fraksjonisme er å:

- Unnlate å ta opp eller skjule uenighet i interne diskusjoner om partiets linje.

- Arbeide fordekt for å fremme linjer som strir mot AKP(m-l)s linjer innad, f.eks. ved å drive propaganda for linjer som strir mot partilinja overfor enkeltmedlemmer, men samtidig unnlate å ta uenighet åpent opp til diskusjon på medlemsmøter i grunnorganisasjon og overfor ledende organer, si seg enig i partilinja i ord og motarbeide den i handling.

- Føre fram linjer og standpunkter utad som man veit strir mot partiets linje eller som kan skade partiet.

- Opprette egne grupper i partiet som kjemper mot partiets linje, fører fram avvikende syn innad og utad og oppretter sine egne kontakter i partiet på tvers av partiets vanlige forbindelseslinjer og organer. Dette er å sette en fraksjons gruppedisiplin over partidisiplinen.

- Kontakte og opprette forbindelser med fiender av partiet for å bruke dem som allierte i kampen mot AKP(m-l)s linje, for å gi interne opplysninger om partiet til dem, eller hjelpe partiets fiender på andre måter. Å opprette fraksjonelle forbindelser med revisjonistiske og fascistiske grupper, etterretningsorganisasjoner og andre

fiender av AKP(m-l) betyr å åpne dørene for reaksjonens skadegjørervirksomhet, og det er en grov forbrytelse og et forræderi mot kommunismen og arbeiderklassen.

Det er ikke fraksjonisme at det finnes uenighet og diskusjon i partiet. Uenighet og diskusjon i partiet er en bra ting og en livsnødvendighet for partiet. For bare gjennom åpen politisk kamp mellom riktige og feilaktige synspunkter, kan partiet utvikle riktige linjer, fatte riktige beslutninger og renske seg for alt som er råttent. Alle har rett til å fremme forslag om at et spørsmål diskuteres i partiet. Partiet vedtar i samsvar med reglene for den demokratiske sentralismen hvilke diskusjoner som skal føres og når de føres, ut fra hva som er viktigst for partiet og hva som er mulig ut fra de krava klassekampen stiller til partiet.

Fraksjonisme er å sabotere diskusjonen og den åpne kampen mellom linjer i partiet. Fraksjonisme virker oppløsende på partiets enhet, disiplin og organisasjon. Framfor alt er det sabotasje av medlemsdemokratiet, fordi medlemmene ikke sjøl får høve til å diskutere og avgjøre de spørsmåla uenigheten dreier seg om og dermed fratas sin rett til å bestemme partiets offisielle linje.

Konsekvensen av fraksjonisme blir alltid før eller siden at det opprettes organisasjoner som kjemper innbyrdes i partiet. Dermed legges grunnlaget for at et parti splittes i flere. Fraksjonisme betyr å gi klassefienden fritt spillerom i partiet og er uforenlig med eksistensen av et slagkraftig kommunistisk parti.

Vi kan derfor ikke tillate noen former for fraksjonisme i partiet. Fraksjonell virksomhet må ryddes ut av AKP(m-l) med hard hand.

§7. Partiets høyeste organ er landsmøtet, og når det ikke sitter samlet, sentralkomiteen som landsmøtet har valgt. Partiets ledende organer der det finnes distriktsorganisasjoner er distriktsmøtet og det distriktsstyret det velger. Det ledende organ i grunnorganisasjonen (partiavdelin-

ga) er medlemsmøtet og det styret (partiavdelingsstyret) det velger.

Det er høve til å velge både styremedlemmer og varamedlemmer til sentralkomiteen og alle andre styrer. Varamedlemmene har ikke rettigheter i styret. Ved frafall av styremedlemmer kan styret vedta å ta opp varamedlem som fullt styremedlem inntil styret har like mange medlemmer som da det ble valgt.

Landsmøte, distriktsmøter og medlemsmøter innkalles av parties ledende organer på disse planene eller på høyere plan. Til landsmøtet og distriktsmøter velger grunnorganisasjonene (partiavdelingene) delegater med stemmerett i forhold til det antall medlemmer med fulle medlemsrettigheter som det er innbetalt kontingent til partiet for.

Sentralkomiteen vedtar fordelingsnøkkelen og framgangsmåten ved valg av delegater til landsmøte og vedtar tilsvarende retningslinjer for distriktsmøter. Dersom krava til sikring av partiet gjør det nødvendig, kan sentralkomiteen beslutte at delegatene igjen gjennom vanlige demokratiske valg blant seg velger ut et mindre antall som møter på sjølve landsmøtet eller distriktsårsmøtet.

Stemmerett på landsmøte og distriktsmøte har bare valgte delegater. Sentralkomiteemedlemmer har rett til å møte med alle rettigheter unntatt stemmerett på landsmøtet. På distriktsmøter har distriktsstyremedlemmer og utsendinger fra organer som er overordna distriktsstyret, rett til å møte med alle rettigheter unntatt stemmerett. Ut over dette kan landsmøte og distriktsmøter godkjenne at spesielt inviterte gjester er til stede på møtet.

Sentralkomiteen skal innkalles når minst 1/3 av sentralkomiteens medlemmer krever det. Landsmøte eller distriktsmøte skal innkalles av det ledende organet på tilsvarende nivå når det kreves med flertallsvedtak av grunnorganisasjoner (partiavdelinger) som representerer minst 1/3 av medlemmene. Medlemsmøte i grunnorganisasjonen skal innkalles av styret når minst 1/3 av

medlemmene krever det. Innkalling av distriktsmøtet skal godkjennes av sentralkomiteen.

Om illegalitet eller forfølgelse gjør det nødvendig, kan sentralkomiteen supplere seg sjøl, gi unntaksregler for valg av styrer på lavere plan og supplere styrer på lavere plan eller gi dem rett til å supplere seg sjøl.

Om hensynet til partiets sikkerhet krever det, kan sentralkomiteen gi særregler for valg av styrer og for arbeidet i distrikts- og grunnorganisasjonene.

§8. Styrene i partiet på alle plan og de utvalga de peker ut, skal organisere seg i samsvar med prinsippene for enhetlig ledelse, nær tilknytning til massene og enkel og effektiv oppbygging. Alle styrer fra sentralkomiteen og nedover skal ha minst formann, sekretær og kasserer. Styrene konstituerer seg sjøl og gjør sjøl vedtak om hvordan disse og andre tillitsverv skal fordeles mellom styre-medlemmene.

Alle styrer skal studere marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning i samband med sitt arbeid og i samsvar med de spesielle retningslinjene partiet gir for slike studier, og drive en aktiv kritikk og sjølkritikk.

§9. Alle medlemmer og grupper av medlemmer som arbeider på klassekampens forskjellige fronter, må ubetinget godta AKP(m-l)s ledelse i alle spørsmål.

Fjerde kapittel

Partiets sentrale organer

§10. Landsmøtet innkalles hvert 4. år. I særskilte tilfeller kan sentralkomiteen innkalle landsmøtet tidligere eller utsette det.

§11. Sentralkomiteen med medlemmer og varamedlemmer skal velges blant partiets mest politisk framskredne,

pålitelige og erfarne medlemmer. For å sikre at sentralkomiteens medlemmer holder mål, skal de vurderes grundig i partiorganisasjonene før valg.

Sentralkomiteens oppgave er å sette i verk partiets linje på en mest mulig kraftfull og effektiv måte, og innfor den ramma som program, vedtekter og landsmøtets vedtak setter.

Sentralkomiteen konstituerer seg sjøl, velger formann og andre nødvendige tillitsmenn, politisk utvalg og dets arbeidsutvalg.

Politisk utvalg innkaller sentralkomiteen til plenums- møte minst to ganger i året. I særlige tilfelle kan innkallinga utsettes.

Når sentralkomiteen ikke er samla, utøver politisk utvalg og dets arbeidsutvalg sentralkomiteens funksjoner og myndighet, og leder partiets arbeid i samsvar med de retningslinjer som sentralkomiteen gir.

Sentralkomiteen, politisk utvalg og dets arbeidsutvalg oppretter de organer og utvalg som trengs for å ta seg av partiets daglige arbeid på forskjellige områder, i samsvar med prinsippene for sentralisert ledelse og enkel, effektiv og smidig oppbygging. Disse organene står ansvarlig overfor sentralkomiteen, som igjen står ansvarlig overfor landsmøtet.

Femte kapittel

Distriktsorganisasjoner

§12. Der sentralkomiteen finner at det er grunnlag for det, opprettes distriktsorganisasjoner av AKP(m-l).

Distriktsorganisasjon opprettes ikke på grunnlag av nasjonalitet, klasse eller bransje.

Distriktsmøtet innkalles hver år. I særskilte tilfeller kan distriktsstyret innkalle distriktsmøtet tidligere eller utsette det.

Distriktsstyret leder partiets arbeid i distriktet på grunnlag av partilinja, partiets program og landsmøtets vedtak, direktiver fra sentralkomiteen og distriktsmøtets vedtak.

Distriktsstyrets arbeidsutvalg, som skal inkludere formann, sekretær og kasserer, må bestå av medlemmer som har høve til å samarbeide daglig om ledelsen av distriktet.

Der distriktsorganisasjoner ikke kan opprettes, blir grunnorganisasjonene (partiavdelingene) ledet direkte av sentralkomiteen.

§13. Der sentralkomiteen finner at det er grunnlag for det, kan sentralkomiteen beslutte at det skal opprettes egne underdistrikter innafor en distriktsorganisasjon av AKP(m-l).

Distriktsstyret og distriktsmøtet i hele distriktet er overordna styret og årsmøtet i underdistriktet i samsvar med de allmenne reglene for den demokratiske sentralismen i partiet.

Ellers gjelder de samme reglene for underdistrikter og deres styrer som for vanlige partidistrikter.

Sjette kapittel

Partiets grunnorganisasjoner

§14. Partilag opprettes i fabrikker og på andre arbeidsplasser, i boligdistrikter og på landsbygda eller andre steder der den revolusjonære kampen krever det. Partilag må ha minst 3 medlemmer.

Partilag (partiavdeling) må godkjennes av sentralkomiteen som også kan trekke godkjennelsen tilbake. Sentralkomiteen kan bestemme at partilaget (partiavdeling) skal deles der medlemstallet vokser slik at det er nødvendig eller partilagets arbeidsområde gjør det

naturlig, og kan også bestemme at partilag (partiavdeling) skal slås sammen. Sentralkomiteen kan om nødvendig konstituere helt nye partilag(partiavdeling) der alle eller et flertall av medlemmene i den første tida er kandidatmedlemmer. Partilag der et flertall utvikler seg i partifiendtlig retning, kan sentralkomiteen ekskludere fra AKP(m-l).

Partilag (partiavdeling) som skal kunne anerkjennes som grunnorganisasjon i partiet, må være organisatorisk og politisk sterke nok til å velge et styre som tilfredsstiller vedtektenes krav, sette partiets linje ut i livet, gjennomføre sentralkomiteens direktiv og etter hvert spille en ledende rolle i klassekampen og massenes liv på det området der de er organisert.

Bare partilag (partiavdeling) som tilfredsstiller disse krava, er grunnorganisasjoner i partiet med rett til å velge delegater til landsmøter og distriktsmøter og til å ta opp og ekskludere medlemmer.

Partilag (partiavdeling) skal velge styre på medlemsmøte en gang i året, dersom ikke sentralkomiteen har laget andre særregler om dette. I særlige tilfeller kan styret utsette årsmøtet eller innkalle det tidligere.

I tilfeller der partimedlemmer blir avskåret fra ledende organer i partiet og situasjonen krever det, kan de sjøl konstituere provisoriske partiavdelinger som arbeider i samsvar med partilinja på eget initiativ, inntil det lykkes for dem å få gjenoppretta kontakten med ledende organer. Provisoriske partiavdelinger må avlegge rapport og stå til regnskap for ledende organer så snart kontakten er gjenoppretta.

§15. Grunnorganisasjonene forbinder partiet med massene og spiller en avgjørende rolle i å få massene til å kjempe for partilinja. Uten politisk og organisatorisk sterke grunnorganisasjoner kan ikke partiet spille noen ledende rolle i klassekampen. Sanne grunnorganisasjoner kan bare finnes så lenge det rår en revolusjonær marxist-leninistisk stil i partilaga, der det tas mange beslutninger

og initiativer, der det føres aktiv ideologisk kamp og partinormene settes aktiv ut i livet. Dersom partilaga slutter å arbeide på denne måten, degenererer hele partiet.

Partilag (partiavdeling) må følge disse retningslinjene:

a) Skolere medlemmene i marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning i samsvar med de retningslinjene partiet gir. Lære dem å anvende marxismen-leninismen på sjølstendig vis. Føre kamp mot revisjonismen. Spre marxismen-leninismen Mao Tsetungs tenkning til de arbeidende massene.

b) Knytte sterke band til massene, støtte, utløse og lede deres kamp. Høre på massenes meninger, lære av massene, ta rede på deres behov og ønsker. Sammenfatte dette for å bli i stand til å vinne massene for partiets linje og lede stadig breiere masser i kampen mot klassefienden.

c) Kjempe mot de revisjonistiske og sosialdemokratiske retningene i arbeiderklassen og arbeiderbevegelsen. Drive en aktiv ideologisk kamp innad i partiet mot revisjonistisk påvirkning og innflytelse.

d) Aktivt sette i verk direktiver og vedtak og ethvert oppdrag partiet pålegger laget. Sette seg grundig inn i de politiske målsettinger som skal oppnås, slik at gjennomføringa ikke blir blind og slavisk. Lag som mener at direktiver er feilaktige, skal klage på dem og kreve forklaring. Direktiver skal likevel gjennomføres tross uenighet så lenge de ikke er opphevd.

e) Fatte beslutninger på alle områder av lagets arbeid. Sikre at alle medlemmer deltar aktivt i lagets arbeid, kontrollere arbeidet deres jevnlig og hjelpe dem til å utføre medlemspliktene. Kritisere medlemmer som unndrar seg partioppgaver og bryter partidisiplinen og om nødvendig ta disiplinære tiltak overfor dem.

f) Drive en aktiv kritikk og sjølkritikk og oppdra medlemmene til en uredd og revolusjonær innstilling til feil og misforhold i partiet.

g) Ta inn nye medlemmer og holde rekkene reine og røde gjennom å kvitte seg med medlemmer og arbeidsstil

og alt annet som er ubrukelig og skadelig for partiet og i stedet trekke nytt friskt blod til laget.

h) Ta godt vare på partiets sympatisører, samarbeide nært med dem, gi dem høve til å skolere seg og til å støtte partiet politisk og økonomisk etter evne.

i) Årvåkent beskytte partiet, den progressive bevegelsen og de arbeidende massene mot klassefienden, avsløre borgerlige opportunistiske elementer og agenter i partiets rekker, opprettholde partidisiplinen og partinormene og forsvare legaliteten i partiet.

j) Mobilisere medlemmene og massene til å drive et regelmessig og solid økonomisk støttearbeid for partiet.

§16. Partilag (partiavdeling) kan der det er grunnlag for det, opprette mindre partilag (stedslag). Stedslag opprettes i likhet med partiavdeling på arbeidsplass, i boligdistrikt eller andre steder der klassekampen krever det, og der minst tre partimedlemmer er samlet.

Stedslag og dets ledelse er alltid underordna partiavdelinga og dens styre. Stedslagets vedtak og direktiver kan overprøves av partiavdelinga og dens styre. Stedslag kan bare opprettes med godkjennelse av partiavdelinga eller høyere organer, som også kan trekke godkjennelsen tilbake, slå stedslag sammen osv.

Stedslag er ikke som partiavdelinga grunnorganisasjon i partiet med fulle rettigheter, og har bl.a. ikke rett til å velge delegater til landsmøte og distriktsmøte eller til å ekskludere medlemmer. Partiavdelinga kan og bør gi stedslag rett til å ta opp medlemmer i partiet og kan også trekke denne retten tilbake.

Stedslaget arbeider daglig for å iverksette partilinja under ledelse av partiavdelinga. Det må sikre at alle medlemmer deltar aktivt i gjennomføringa av partioppgavene. Stedslaget må drive studier i marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning, kjempe mot revisjonismen og kjempe for å spille en ledende rolle i klassekampen på sitt område. Det må lojalt diskutere og iverksette oppdrag og direktiver, fatte beslutninger om sitt

eget arbeid, føre en aktiv ideologisk kamp, legge alle uenigheter åpent fram for å vinne enhet, drive en aktiv kritikk og sjølkritikk og utvikle et levende medlemsdemokrati og varmt kameratskap mellom medlemmene.

Stedslaget skal velge en ledelse på medlemsmøte en gang i året i samsvar med de reglene som gjelder for partiavdeling, dersom sentralkomiteen ikke har gitt særregler for dette. Partiavdelingsstyre skal godkjenne innkalling til årsmøte og kan sjøl innkalle årsmøte i stedslaget.

Ledelsen i stedslaget skal bestå av minst en formann, og om mulig av et fullt styre.

Sjuende kapittel

Partiets eiendom

§17. AKP(m-l)s eiendom skal disponeres i samsvar med prinsippene for den demokratiske sentralismen.

Sentrale partiorganer, distriktsorganisasjoner eller grunnorganisasjoner i AKP(m-l) kan ikke skille seg av med eiendom som tilhører dem i strid med ledende organers vilje. Slik eiendom er bl.a. kassabeholdninger, bankinnskudd og andre pengemidler, fast eiendom, maskiner, kontorrekvisita og annet løsøre, leierettigheter, aviser som utgis av partiet, deres navn, abonnentkartoteker og øvrige eiendeler osv. Når det kan være grunn til å tro at ledende partiorganer kan være uenig i disponeringen av slik eiendom, skal deres godkjenning alltid innhentes, og det må ikke gjøres disposisjoner som strider mot deres vedtak.

Sentralkomiteen i AKP(m-l) kan bestemme at eiendom skal overføres fra et partiorgan eller en grunnorganisasjon til seg selv eller til andre organer i partiet.

§18. Om en gruppe går ut av en grunnorganisasjon,

tilfaller hele grunnorganisasjonens eiendom den delen av grunnorganisasjonen som fortsetter å arbeide i AKP (m-l), uansett om den utgjør et mindretall av grunnorganisasjonen før splittelsen. Om en grunnorganisasjon nedlegges, ekskluderes eller på annen måte holder opp å arbeide for AKP(m-l), tilfaller all dens eiendom AKP (m-l), enten ved distriktsorganisasjonen eller sentralkomiteen. Samme regler gjelder for distriktsorganisasjoner og alle andre partiorganer.

Om medlemmer går ut av AKP(m-l)s sentralkomite, tilfaller partiets eiendom et samlet flertall i sentralkomiteen, dersom dette flertallet også har gått fram slik det er bestemt i vedtektenes paragraf 7, og innkalt sentralkomitemøte eller landsmøte dersom det er reist vedtektsgyldig krav om det. Om distriktsorganisasjoner og andre partiorganisasjoner følger mindretallet, tilfaller all deres eiendom sentralkomiteens flertall på vanlig måte.

Åttende kapittel

Partiets ungdomsorganisasjoner

§19. Rød Ungdom og Norges Kommunistiske Studentforbund (NKS) er AKP(m-l)s politiske ungdomsorganisasjoner. De bygger på AKP(m-l)s politiske linje og program og arbeider under ledelse av AKP(m-l).

Partiets ungdomsforbund, Rød Ungdom og NKS, er kommunistiske masseorganisasjoner.

Rød Ungdom og NKS kjemper for AKP(m-l)s marxist-leninistiske linje, støtter opp om hele partiets politikk og er redskap for å sette partilinja ut i livet blant massene av arbeiderungdom og studerende ungdom. Rød Ungdom og NKS kjemper for ungdommens interesser, for å gi kommunistisk ledelse til ungdommens store kamper og massebevegelser og for å vinne flertallet av den arbeidende og studerende ungdommen som aktive og kjem-

pende allierte for arbeiderklassen under arbeiderklassens ledelse.

Samtidig arbeider Rød Ungdom og NKS for å oppdra den arbeidende og revolusjonære ungdommen til å innta et proletarisk klassestandpunkt og slutte opp om kommunismen. Ungdomsforbunda må spre kjennskap i og utafor sine rekker til marxismen-leninismen-Mao Tse-tungs tenkning og partiets politikk. De må organisere studier av Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao og dokumenter fra AKP(m-l). Rød Ungdom og NKS er skoler i kommunisme, som fostrer revolusjonære klassekjempere og danner et reservoar av kommunister som vil bli partimedlemmer i framtida.

Partiets ungdomsforbund, Rød Ungdom og NKS, har disse oppgavene: å være både et redskap for å sette partiets linje ut i livet, og en skole og et reservoar for nye partimedlemmer.

§20. Sentralstyrene i Rød Ungdom og NKS er underordnet sentralkomiteen i AKP(m-l), lokale organer i Rød Ungdom og NKS er underordnet partiets organer på samme plan. Alle partimedlemmer i Rød Ungdom og NKS er underlagt partiets demokratiske sentralisme.

Rød Ungdoms og NKS' ledende organer og grunnorganisasjoner avgjør etter sjølstendig vurdering de særskilte spørsmålene for sitt arbeid, mn ikke slik at deres beslutninger strider mot partiets linje og beslutninger.

Rød Ungdoms og NKS' ledende organer og grunnorganisasjoner har plikt til å ha gode og nære forbindelser med partiorganene på alle plan, til å oppsøke dem, be om hjelp fra dem og sjøl hjelpe partiet under partiorganenes ledelse, få råd fra dem og sjøl komme med forslag til dem og øve kritikk og sjølkritikk sammen med dem. Partimedlemmene i ungdomsforbunda, alle i ledende tillitsverv og alle medlemmer av Rød Ungdom og NKS må skarpt bekjempe alle tendenser til å ta lett på forbindelsene med partiorganisasjonene, til at ungdomsforbunda atskiller seg fra partiet, til å vurdere AKP(m-l),

Rød Ungdom og NKS som parallelle og likeberettiga organisasjoner osv.

Sterke kommunistiske ungdomsforbund kan bare finnes under et politisk sterkt kommunistisk partis ledelse, som representerer proletariatets og marxismen-leninismens ledelse over ungdomsforbunda. Alt som peker i retning av å atskille partiet og ungdomsforbunda og sette dem i motsetning til hverandre, kan derfor bare tjene til å atskille den kommunistiske ungdomsbevegelsen fra det revolusjonære proletariatets ledelse og fra marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning, det kan bare skade den kommunistiske bevegelsen som helhet og særskilt den kommunistiske ungdomsbevegelsen. Derfor må alle medlemmer i Rød Ungdom og NKS oppfatte det som sin plikt som kommunister å kjempe for partiets ledelse over ungdomsforbunda, for gode og nære forbindelser mellom partiet og ungdomsforbunda og mot alle tendenser som retter seg mot partiets ledelse over ungdomsforbunda.

§21. Hele AKP(m-l), sentralkomiteen, styrer på alle plan og grunnorganisasjonene har plikt til å vie Rød Ungdom og NKS oppmerksomhet, støtte, hjelpe, rettleie og kontrollere dem, sikre partiets ledelse over dem og gjøre alt for å sikre at de kan oppfylle oppgavene sine.

Partiets organer fra sentralkomiteen og nedover har plikt til å ta initiativ for å sikre at kontakten med ungdomsforbunda er best mulig. Partiorganene fra sentralkomiteen til grunnorganisasjonene må sjøl ta initiativer for å oppsøke ungdomsforbundas organer og medlemmer og skaffe seg opplysninger om stoda der, for i god tid å hjelpe og rettlede dem. Partiet må særskilt ta seg av studiearbeidet, arbeidet med å fostre medlemmer med tillitsverv og hjelpe dem til å skolere seg, arbeide for å hjelpe ungdomsforbunda med å utvikle det indre livet, de indre diskusjonene og kampen mellom to linjer, og gi rask og god hjelp i alle større massekamper som ungdomsforbunda deltar i. Partiet må hjelpe ungdoms-

forbunda med å verve medlemmer og opprette nye organisasjoner der de ikke finnes. Partiet må sjøl aktivt ta initiativet for å sørge for at de mest framskredne medlemmene i ungdomsforbunda etterhvert blir rekruttert til partimedlemmer.

Partiorganer må raskt behandle henvendelser fra organer og medlemmer i Rød Ungdom og NKS. AKP(m-l) må høre på kritikk fra Rød Ungdom og NKS, sjøl oppsøke og innsamle slik kritikk, slå ned på alle tendenser til å undertrykke og avvise rettmessig kritikk. Alle partiorganer må skarpt bekjempe alle tendenser i partiets egne rekker til å ta lett på arbeidet med Rød Ungdom og NKS og ikke bry seg om ungdomsforbundas behov. Alle partiorganer må skarpt bekjempe alle tendenser både i AKP (m-l) sjøl, i Rød Ungdom og NKS til å utvanne partiets ledende rolle og se partiet og ungdomsforbunda som parallelle og likeberettiga organisasjoner.

Niende kapittel

Partiet og andre organisasjoner

§22. AKP(m-l)s medlemmer plikter å delta i masseorganisasjoner for å kjempe lojalt for arbeiderklassens og folkets langsiktige og kortsiktige interesser der. Partimedlemmene deltar også i andre organisasjoner der dette er i folkets interesser.

Medlemskap i organisasjoner, tillitsverv eller deltakelse i ymse utvalg og komiteer utafor partiet skal alltid kunne vurderes for å kunne godkjennes eller avvises av partiets organer.

Partimedlemmer som arbeider i andre organisasjoner er underordnet partiets demokratiske sentralisme. De er underordnet partiet som helhet og skal underordne seg partiets organer på sitt plan og samvittighetsfullt utføre direktiver fra dem. AKP(m-l)s medlemmer og fraksjoner

i parlamentariske forsamlinger er alltid og i alle saker underordnet sentralkomiteen og partiorganer på sitt plan.

§23. Der det arbeider flere partimedlemmer skal de samordne arbeidet, avgjøre alle viktige spørsmål gjennom demokratiske diskusjoner og ikke slik at enkeltpersoner tar avgjørelsen, og utad følge den fastlagte linja. De skal velge en formann til å lede det samla arbeidet, eller formannen kan også utpekes av ledende partiorgan. Partimedlemmene skal arbeide etter disse retningslinjene:

a) Partimedlemmene skal alltid tjene det store flertallet av medlemmer i organisasjonen, utvikle nære forbindelser med dem, lære av dem, forsvare deres interesser, kjempe aktivt for deres rettferdige krav, gå sammen med dem om å kjempe for å forsvare og utvikle medlemsdemokratiet i masseorganisasjonene og bekjempe byråkrati og pampevesen som undertrykker de store massene av medlemmer i dem og allment arbeide aktivt for å forene seg med det store flertallet av medlemmer i masseorganisasjonene.

b) Partimedlemmene skal arbeide på grunnlag av partilinja og sette den ut i livet på best mulig måte. De må bevare sin politiske sjølstendighet og ikke miste partiets politikk av syne.

c) Partimedlemmene skal studere marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning i sitt arbeid og har rett til å kreve hjelp fra partiet til slike studier.

Tillegg:

MELDING FRA
SENTRALKOMITEEN
OM AKP(m-l)s
2. LANDSMØTE

Søndag 14. november 1976 avslutta AKP(m-l) sitt andre landsmøte.

Landsmøtet vedtok et nytt prinsipp-program for AKP(m-l).

Prinsipp-programmet har disse hovedavsnittene:

- **I. Arbeidarklassens kommunistiske parti**
- **II. Imperialismen og den proletariske verds-revolusjonen**
- **III. Klassekampen i Noreg**
- **IV. Kampen mot opportunismen**
- **V. Prinsippa for kampane proletariatet fører under kapitalismen**
- **VI. Den sosialistiske revolusjonen**
- **VII. Sosialismen, proletariatets diktatur og utviklinga til kommunisme**

Prinsipp-programmet slår fast at AKP(m-l) bygger på marxismen-leninismen Mao Tsetungs tenkning, som i første rekke er utforma av Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao. Denne vitenskapelige teorien nytter AKP(m-l) på forholda i Norge. Landsmøtet slo fast at prinsipp-programmet fra AKP(m-l)s 1. landsmøte i 1973 i hovedsak var riktig, men det inneholdt noen viktige feil og hadde noen mangler. Det nye prinsipp-programmet skiller seg fra det gamle bl.a. ved at det har en grundigere behandling av partiets rolle, av kampen mot moderne revisjonisme, sosialdemokrati og annen opportuniste, og av kampen mot imperialismen og spesielt supermaktene Sovjet og USA. Prinsipp-programmet retter på feil i klasseanalysen som fantes i programmet fra 1973. Det slår fast at hovedmotsigelsen i Norge går mellom proletariatet og borgerskapet, og at for å seire i revolusjonen må proletariatet alliere seg med de arbeidende bøndene og fiskerne og stille seg i ledelsen for hele det arbeidende folket. Programmet gir også en grundigere behandling av den proletariske sosialistiske revolusjonen, som er den strategiske oppgava arbeiderklassen og partiet i Norge står overfor.

Programmet understreker at det finnes en økende fare for at de to imperialistiske supermaktene skal utløse en 3. verdenskrig og overfalle Norge. Dersom det skjer må partiet stille seg i spissen for proletariatet og det arbeidende folket i Norge, utløse en nasjonal revolusjonær folkekrig mot imperialismen, ikke stole på en supermakt mot en annen, ikke stole på det norske borgerskapet og dets statsapparat. Arbeiderklassen og det arbeidende folket må befri Norge gjennom egne krefter, og kjempe for at seier i motstandskrigen betyr seier for den sosialistiske revolusjonen og at proletariatets diktatur blir oppretta i Norge.

Landsmøtet slo fast at det var riktig av det første landsmøtet i 1973 å vedta et *sameprogram* for AKP(m-l) som klart viste at kommunistene og arbeiderklassen i Norge har plikt til å støtte den undertrykte samiske nasjonens kamp. Landsmøtet vedtok at den gamle utgava av sameprogrammet fortsatt skal gjelde inntil partiet får gått gjennom og forbedra det.

Landsmøtet reviderte *vedtektene* fra landsmøtet i 1973. De viktigste endringene har som hensikt å styrke den demokratiske sentralismen og innskjerpe den revolusjonære partidisiplinen, og å forberede partiets organisasjon på å arbeide under forhold der AKP(m-l) er forbudt, eller under en krig i Norge. Vedtektene er utvida med et avsnitt om forholdet mellom AKP(m-l) og dets ungdomsforbund Rød Ungdom og Norges Kommunistiske Studentforbund.

Landsmøtet valget en ny *sentralkomite* for AKP(m-l). Sentralkomiteen har holdt sitt første møte der den konstituerte seg og gjenvalgte kamerat Pål Steigan som formann i Partiet. Sammensetninga av sentralkomiteen vil ikke bli offentliggjort. Det er for å gjøre det vanskeligere for spionorganisasjonene til supermaktene og den norske reaksjonen å slå til mot AKP(m-l) og for å bevare ledelsen i partiet i tider der partiet er forbudt og under en krig.

Landsmøtet gikk gjennom partiets og sentralkomi-

teens virksomhet og vedtok SKs *beretning* for perioden fra det første landsmøtet. Beretninga begynner med en gjennomgang av utviklinga av situasjonen i verden, og spesielt framgangene for revolusjonen og frigjøringsbevegelsene og den skjerpa rivaliseringa mellom de to imperialistiske supermaktene. Den peker på at truselen mot Norge fra supermaktene øker. I perioden har det vist seg bl.a. gjennom Sovjets press og provokasjoner i nord, som viser at sosialimperialismen planlegger et militært overfall på Norge, og Trædal-Wintex-affæren, som viser at USA-imperialismen og NATO trener i fascistisk militærkupp. Beretninga tar også for seg utviklinga av klassekampen i Norge, og viser at den er kraftig skjerpa i de siste åra. Den viser til at de moderne-revisjonistiske partiene SV og «NKP» har gått kraftig tilbake siden 1973 og nå har svære indre problemer. Videre peker den på at ledelsen i DNA/LO er splitta i to opportunistiske fløyer som sloss innbyrdes, og at stadig flere arbeidere og andre som har støtta DNA nå vender ryggen til ledelsens politikk. Beretninga slår fast at kampen mot den moderne revisjonismen og sosialdemokratismen er nødvendig for at arbeiderklassen skal frigjøre seg fra arbeideraristokratiet som støtter monopolene og imperialismen. Utviklinga i de siste åra viser at arbeiderklassen har begynt å ta opp kampen mot klassesamarbeidspolitikken, men samtidig har arbeideraristokratiet, sosialdemokratismen og den moderne revisjonismen fortsatt en sterk stilling i Norge og kampen vil bli langvarig.

Beretninga summerer opp at AKP (m-l) har utvikla seg kraftig i de nesten fire åra som har gått siden partiet blei stifta. Partiet har styrka seg politisk, medlemmene har skolert seg og bedra kjennskapet sitt til marxismen-leninismen Mao Tsetungs tenkning. Partiet har deltatt i mange og store klassekamper, det har spilt en ledende rolle i arbeiderklassens kamp og den anti-imperialistiske kampen og stått mot harde angrep. Partiet har styrka innflytelsen sin, det har fått mye sterkere røtter i

proletariatet og bedra classesammensetninga si. AKP(m-l) har også vokst kraftig i perioden. Et uttrykk for AKP(m-l)s voksende krefter er at partiet forbereder å gjøre KLASSEKAMPEN til dagsavis i 1977. Alle disse framgangene er vunnet i skarp kamp mot opportunisten og revisjonismen i og utafør partiet. Spesielt viktig er oppgjøret med den høyre-opportunistiske, pro-revisjonistiske tendensen som fantes i partiet i tida rundt partistiftelsen i 1973. Det andre landsmøtet betyr en ny viktig framgang i kampen mot den borgerlige linja og for den proletariske linja i partiet.

Beretninga tar også for seg AKP(m-l)s oppgaver i tida framover. Den peker på at skjerpinga av klassekampen i Norge, supermaktenes trusel mot landet og den voksende faren for verdenskrig stiller stadig større krav til partiet. AKP(m-l) må fortsette å gjøre framganger med å gro røtter i proletariatet og legge stor vekt på å styrke den relativt sterke kommunistiske ungdomsbevegelsen. Partiet må utvikle et bredt massearbeid og bedre masselinja. Det må styrke klassekampen og kampen mot imperialismen, spesielt mot de to supermaktene, sosial-imperialismen og USA-imperialismen. Det må styrke propagandaen for å forklare de arbeidende massene den økende faren for krig og nødvendigheten av den sosialistiske revolusjonen i Norge. AKP(m-l) må styrke kampen mot revisjonismen og opportunisten. Det er særskilt viktig at hele partiet og alle revolusjonære studerer marxismen-leninismen Mao Tsetungs tenkning, og studerer flere verker av Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao og partidokumenter fra AKP(m-l).

Landsmøtet gjorde også andre viktige vedtak om partiets arbeid i tida som kommer.

AKP(m-l)s 2. landsmøte fikk varme hilsener fra partiets ungdomsforbund, Rød Ungdom og Norges Kommunistiske Studentforbund. Disse hilsenene uttrykker de unge kommunistenes tillit til AKP(m-l) og deres helhjerta oppslutning om AKP(m-l)s ledelse.

AKP(m-l)s 2. landsmøte var prega av den proletariske internasjonalsismen og partiets sterke bånd til den internasjonale kommunistiske bevegelsen.

Møtet blei åpna med ett minutt stillhet til minne om kamerat Mao Tsetung, vår tids største marxist-leninist og etterfølger av Marx, Engels, Lenin og Stalin, en stor leder for verdensproletariatet og samtidig en stor lærer for vårt parti. Dette uttrykte også det gode forholdet og de nære forbindelsene som finnes mellom AKP(m-l) og kamerat Mao Tsetungs parti, Kinas Kommunistiske Parti.

Landsmøtet mottok med stormende bifall de hjertelige hilsenene til AKP(m-l) fra Sentralkomiteen i Arbeidets Parti i Albania, undertekna av den store marxist-leninisten kamerat Enver Hoxha. I denne hilsenen uttrykker de albanske kommunistene sin fulle støtte til AKP(m-l)s linje. Dette uttrykker de gode og nære forbindelsene mellom AKP(m-l) og APA.

Landsmøtet har også fått mange andre hilsener fra marxist-leninistiske partier, fra organisasjoner og frigjøringsbevegelser, fra de nordiske landa, fra land i Europa og i andre verdensdeler. Disse hilsenene er en verdifull støtte til vårt parti. De viser framgangen i AKP(m-l)s internasjonale arbeid i tida fra det første landsmøtet og viser at partiet har knytta mange og sterke bånd til partier i den kommunistiske verdensbevegelsen og revolusjonære i hele verden.

AKP(m-l) vil alltid holde fast på den proletariske internasjonalsismen. Partiet vil i framtida gjøre enda mer for å støtte proletariatet og de arbeidende massenes revolusjonære kamper, for å støtte frigjøringsbevegelserne som fører folkekrig, de undertrykte folkene i den 3. verden og alle undertrykte folk. AKP(m-l) vil gjøre mer for å støtte virkelige sosialistiske land og kommunistiske partier og organisasjoner i hele verden og styrke forbindelsene sine med den kommunistiske verdensbevegelsen.

AKP(m-l)s 2. landsmøte var prega av et høyt politisk

nivå, gode diskusjoner, skarp kamp mot opportunisten, kraftig entusiasme og sterk enhet. Vedtaka om programmer og vedtekter og valget på sentralkomite var enstemmige. Sentralkomiteens virksomhet blei enstemmig godkjent i form av at landsmøtet vedtok SKs beretning.

Et stort flertall av delegatene til landsmøtet hadde mange års erfaring fra den kommunistiske bevegelsen i Norge før AKP(m-l) blei stifta i 1973. Omlag 60% var arbeidere i industri, bygg, transport eller andre kroppsarbeidere.

Landsmøtet blei holdt i hemmelighet et sted i Norge. Dette er en følge av at AKP(m-l) ikke trur på den borgerlige legaliteten, men ser den som et skalkeskjul for monopolenes diktatur over det arbeidende folket i Norge. Arbeiderklassen og kommunistene må alltid være forberedt på at den borgerlige legaliteten kan bli erstatta av forbud og åpen fascistisk undertrykkelse. AKP(m-l) er organisert slik at partiet skal kunne fortsette å kjempe, sjøl om reaksjonen forsøker å knuse partiet med vold.

AKP(m-l) holder sin organisasjon skjult for klassefienden. Men det er ingenting hemmelig ved AKP(m-l)s politiske linje. Slik står partiet i rak motsetning til de revisjonistiske, sosialdemokratiske og de andre borgerlige partiene, som svindler de arbeidende massene med falske valgløfter som skal skjule at disse partiene i virkeligheten tjener monopolene og imperialismen.

AKP(m-l)s politiske linje er fullt ut offentlig. Alle de viktigste politiske vedtaka fra det andre landsmøtet vil bli utgitt i masseopplag og på den måten gjort tilgjengelig for alle som har interesse av dem.

Sentralkomiteen i AKP(m-l) oppfordrer alle partimedlemmer, medlemmene i Rød Ungdom og NKS, alle arbeidere, arbeidende mennesker og progressive som er interessert i å kjempe for arbeiderklassens frigjøring til å studere de viktige vedtaka fra partiets annet landsmøte.

— Prinsipp-programmet og vedtektene vil komme i bokform snart.

— Sameprogrammet fra 1973 er under utgivelse i en to-språklig norsk og samisk utgave.

— Beretninga vil også komme i bokform.

Hilsener og andre nyheter fra landsmøtet vil dessuten bli offentliggjort i Klassekampen i tida som kommer.

Gjennomføringa av AKP(m-l)s andre landsmøte og de gode resultatene derfra er en stor seier for partiet og for den revolusjonære arbeiderbevegelsen i Norge. La oss bruke vedtaka fra det andre landsmøtet til å vinne enda større framgang!

LEVE ARBEIDERNE KOMMUNISTPARTI

(marxist-leninistene) —

**PROLETARIATETS REVOLUSJONÆRE PARTI
NORGE!**

Sentralkomiteen i
AKP(m-l)

**BARGIID KOMUNISTAID
BELLUDAGA (m-l)**

SÁMI PROGRÁM'MA

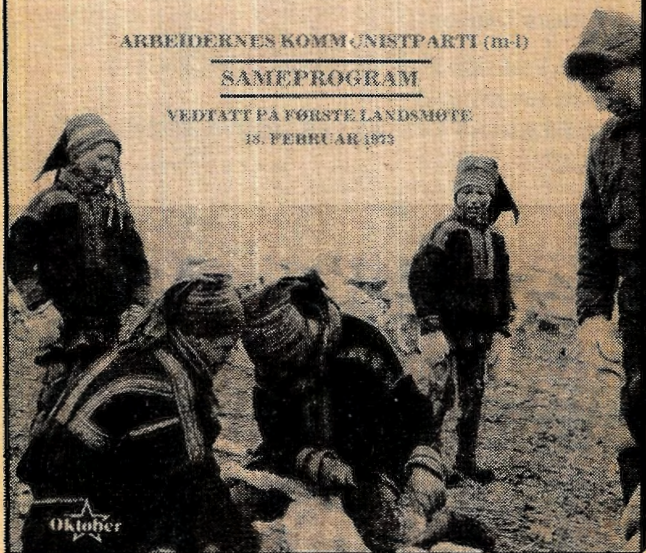
**MI BUORRINKÁK'KEHUVVUD VUOSTAS'
RIKACUGGEMIST**

18. BÆIVE GUOVVAMÁNNOS 1973

ARBEIDERNES KOMMUNISTPARTI (m-l)

SAMEPROGRAM

**VEDTATT PÅ FØRSTE LANDSMØTE
18. FEBRUAR 1971**

AKP(m-l)s Sameprogram ble vedtatt på det 1. landsmøtet, februar 1971. Det er nå kommet ut i et hefte med tekst på samisk og bokmal. Pris kr, 5,—.

Til salgs i Oktober-bokhandlene og andre bokhandler. Kan også bestilles fra Forlaget Oktober, boks 6875 St. Olavs plass, Oslo 1.

Pris kr. 20,—

I november 1976 avslutta Arbeidernes kommunistparti (marxist-leninistane) sitt andre landsmøte. Landsmøtet vedtok eit nytt prinsippprogram, reviderte partivedtektene frå det fyrste landsmøtet i 1973 og vedtok «Beretning til AKP(m-l)s 2. landsmøte».

Denne boka inneheld vedtekter og prinsippprogram for AKP(m-l). «Beretning til AKP(m-l)s 2. landsmøte» vert gjeve ut i eiga bok.

Prinsipp-programmet har desse hovudavsnitta:

- I. Arbeidarklassen sitt kommunistiske parti.
- II. Imperialismen og den proletariske verds-revolusjonen.
- III. Klassekampen i Noreg.
- IV. Kampen mot opportunismen.
- V. Prinsippa for kampane proletariatet fører under kapitalismen.
- VI. Den sosialistiske revolusjonen.
- VII. Sosialismen, proletardiktaturet og utviklinga fram til kommunismen.

ISBN 82-7094-147-6

Nettpublisering ved Forvaltningsorgan for AKPs partihistorie (www.akp.no) 2017